

مقابله با اقتدار علمی ما نقطه تمرکز دشمن است

صادق

ميلاد حضرت عيسى مسیح (ع) مبارک باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیستم | شماره ۹۸۱ | دوشنبه اول دی ۱۳۹۹ | ۶ جمادی الاول ۱۴۴۲ | ۲۱ دسامبر ۲۰۲۰ | ۱۶ صفحه

علی باقری
متهمان مدعی!

۳
دیدگاه

علی حیدری
بازگشت به صحنه جرم!

۲
نگاه

مهدی سعیدی
اجماع در آستانه زمستان

۲
سرمقاله

صبح صادق بیانات راهبردی امام خامنه‌ای را تبیین می‌کند

عبور از تحریم

۲
نگاه

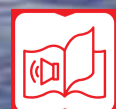
قاتل سلیمانی و آمر به قتل سلیمانی باید انتقام‌شان را پس بدهند؛
آن به جای خودش محفوظ است.

اگر چه به گفته یک عزیزی، کفش پای سلیمانی هم بر سر قاتل او
شرف دارد و سر قاتل او هم برود، فدیة کفش سلیمانی هم نمی‌شود؛
این هست اما بالاخره غلطی کردند، بایستی انتقام پس بدهند.

باید قوی بشوید؛ هم در اقتصاد قوی بشوید، هم در علم قوی
بشوید، هم در فناوری باید قوی بشوید، هم در دفاع نظامی باید قوی
بشوید؛ باید قوی بشوید. تا قوی نشوید، دشمن‌ها به شما طمع
خواهند کرد.

رفع تحریم دست دشمن است و خنثی کردن تحریم دست ماست؛
ما که نمی‌توانیم خودمان رفع تحریم کنیم، دشمن باید رفع تحریم کند
اما خودمان می‌توانیم این تحریم دشمن را خنثی کنیم.
پس این مقدم است. البته نمی‌گوییم دنبال رفع تحریم نباشیم؛
چرا، واقعا اگر بتوانیم تحریم را رفع کنیم، یک ساعت هم نباید تأخیر
کنیم. البته چهار سال است تأخیر شده...

اتحاد ملی را حفظ کنید... سه قوه با همدیگر کار کنند و هم‌افزایی
کنند؛ مخصوصاً رؤسای سه قوه... اختلافاتی وجود دارد، یا ممکن
است وجود داشته باشد؛ با مذاکره این اختلافات را حل کنید.
مگر شما نمی‌گویید با دنیا مذاکره کنیم؛ خیلی خوب، چطور با دنیا
می‌شود مذاکره کرد، با عنصر داخلی نمی‌شود مذاکره کرد؟

نسخه صوتی صبح صادق

بشنوید Beshnavidd.ir

سرمقاله |

اجماع در آستانه زمستان

مهدی سعیدی
کارشناس سیاسی

وجود تشکیلات محوری برای ایجاد همگرایی و رفع موانع آن، از الزامات کار تشکیلاتی و جبهه‌ای است که مسیر شکل گرفتن ائتلافات انتخاباتی را هموار کند. اصلاح‌طلبان سال‌ها بسا محوریت شورای عالی سیاست‌گذاری توانسته بودند در انتخابات شرکت کرده و فهرست‌های انتخاباتی خود را تنظیم کنند و نامزدی واحد را وارد میدان انتخابات سازند؛ اما عمر این شورای عالی پس از ناکامی و تشدید اختلافات در اسفندماه ۱۳۹۸ به سر رسید و رئیس و نایب رئیس آن یکی پس از دیگری در بهار ۱۳۹۹ استعفا دادند و عملاً این شور را به تعطیلی کشاندند! لذا لازم بود مجموعه‌های دیگر عهده‌دار وحدت و ساماندهی در این اردوگاه شود.

وجود اختلافات جدی میان اصلاع اصلاح‌طلبان، عملکرد ضعیف و غیر قابل دفاع دولت مورد حمایت اصلاح‌طلبان، فقدان برنامه‌ای مشخص برای حل مشکلات کشور و احتمال تداوم قدرت ترامپ کار را بر این اردوگاه سخت کرد؛ اما نتیجه انتخابات سوم نوامبر آمریکا اوضاع را برای این جریان تغییر داد!

مشخص شدن شکست ترامپ و بازگشت دموکرات‌ها به کاخ سفید، اصلاح‌طلبان جان دوباره گرفتند و آنان را به ضرورت بازسازی تشکیلاتی کشاند. حاصل این خیز، شکل دادن به «نهاد اجماع‌ساز» بود. هفته گذشته بود که خیر برگزارری اولین نشست شورای هماهنگی جبهه

اصلاحات به صورت مجازی، رسانه‌ای شد. در این نشست اصلاح‌طلبان مصوب کردند که نهادی اجماع‌ساز با حضور ۳۰ حزب دارای مجوز وزارت کشور فعالیت کند که برای تقویت و فراگیری این نهاد تعداد ۱۰ نفر از شخصیت‌های ملی دارای مقبولیت فراگیر غیرحزبی جریان اصلاحات به عنوان عضو مشاور به این نهاد دعوت خواهند شد. همچنین رئیس دولت اصلاحات همچنان در رأس این نهاد قرار دارد. این اقدام اولیه البته به این سادگی‌ها نیز وفای عمومی را کسب نکرده است و از همان روز انتقادات به این تشکیلات رسانه‌ای شده است. برخی از فعالان اصلاح‌طلبی به هم وزن نبودن احزاب و گروه‌های سیاسی اصلاح‌طلبی انتقاد داشته و قبول ندارند که هر به اصطلاح حزبی، یک نماینده داشته باشد. آنها معتقدند قبل از سهم دادن به احزاب اصلاح‌طلب، باید وزن‌کشی صورت گیرد و سهم هر یک از احزاب را معین شود.

اختلاف دیگری در مورد سازوکار انتخاب آن ۱۰ نفری است که به عنوان شخصیت‌های حقیقی در نهاد اجماع‌ساز حضور خواهند داشت. معیار مشخصی برای اینکه چه کسی در این فهرست قرار گرفت، وجود ندارد و اصل وجود چنین تبصره‌ای نیز خود محل انتقاد است. منتقدان معتقدند در صورت ضرورت، آن ۱۰ نفر از طریق سهمیه یکی از احزاب می‌توانند وارد نهاد اجماع‌ساز شوند و به تعریف جایگاه ویژه‌ای برای آنها نیازی نیست. باید منتظر بود تا با فعالیت عملیاتی این نهاد نقاط ضعف و قوت آن بیش از پیش مشخص شده شود که آیا این نهاد می‌تواند جایگزینی برای شورای عالی سیاست‌گذاری بوده و چالش‌های موجود در این اردوگاه در آستانه انتخابات ۱۴۰۰ را حل کند یا خیر. زمستان پیش رو، زمستان سرنوشت‌سازی برای اصلاح‌طلبان خواهد بود.

صبح صادق بیانات راهبردی امام خامنه‌ای را تبیین می‌کند

عبور از تحریم

روز توافق روزی است که اتحادیه اروپا و آمریکا لغو همه تحریم‌ها را به صراحت اعلام می‌کنند و تصمیم خود را ابراز می‌دارند و از آن زمان است که تازه اقدامات ایران آغاز می‌شود.

۲- آقای ظریف: «همه تحریم‌ها در روز اجرای برجام لغو خواهد شد.»

۳- آقای عراقچی: «تحریم‌های اقتصادی و مالی مرتبط با هسته‌ای، از روز اجرای برجام لغو می‌شود.»

حال با گذشت بیش از پنج سال از زمان توافق برجام و اقدام شتاب زده دولت آقای روحانی در عمل به تعهدات ایران، تحریم‌ها نه تنها برداشته و لغو نشده، بلکه به گونه‌ای تشدید شد که خود آقای روحانی، از آن به عنوان «جنگ اقتصادی» یاد می‌کند! حال دولت آقای روحانی بدون توجه به رفتار دموکرات‌ها و دولت اوباما در قبال برجام، لغو شدن تحریم‌ها را تماماً به جمهوری خواهان و شخص ترامپ نسبت داده، بازگشت دموکرات‌ها به قدرت را نقطه بازگشت آمریکا به تعهدات ارزیابی می‌کنند. این تحلیل و ارزیابی، در حالی است که آقای اوباما دموکرات، اولاً بعد از برجام تحریم‌ها را لغو نکرد و فقط مواردی را تعلیق کرد؛ ثانیاً با صراحت اعلام کرد، ایران زمانی از منافع اقتصادی برجام بهره می‌برد که به «روح برجام» عمل کند! آقای اوباما، «روح برجام» را به تغییر رفتار ایران در حوزه نظامی، موشکی، هسته‌ای، حقوق بشر، تروریسم و مسائل منطقه‌ای تفسیر کرد. به عبارت دیگر، «روح برجام» مورد نظر آقای اوباما دموکرات، همان شروط ۱۲ ماده‌ای آقای پمپئو، وزیر خارجه ترامپ جمهوریخواه، برای مذاکره مجدد با ایران است!

حال با این تجربه پیش روی ملت ایران، آیا قرار است برای یک دوره چندساله دیگر فرصت‌سوزی شود با این امید که شاید دموکرات‌ها به تعهدات آمریکاعمل کنند!

رهبر حکیم انقلاب اسلامی مثل همیشه، در این شرایط حساس راه درست را پیش روی ملت ایران و مسئولان کشور گذاشته و حجت را یکبار دیگر بر همگان تمام کردند. معظم له در دیدار با دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده این شهید والامقام در روز ۲۶ آذر ماه سال جاری، پس از بیانات در خصوص شهید سلیمانی و تأکید بر ضرورت انتقام از قاتلان این شهید، چهار توصیه مهم و راهبردی به مسئولان کشور و ملت عزیز ایران داشتند. در دو توصیه از این چهار توصیه، نکات مهمی در خصوص موضوع این یادداشت بیان فرمودند که عبارت است از:

۱- «ثانیاً به دشمن اعتماد نکنید؛ این توصیه قطعی من است. به دشمن اعتماد نکنید. برای مسیر رفع مشکلات مردم، برای درست شدن آینده کشور، به وعده این و آن اعتماد نکنید؛ این توصیه من به مسئولین است. این وعده‌ها، وعده خویان نیست؛ وعده بدان و اشرار است؛ اما آن هم از هر صدتایش یکی وفا نکند! دشمنی‌ها را از یاد نبرید. دشمنی کردند. دیدید که آمریکای ترامپ و آمریکای اوباما با شما چه کرد. [البته] این مال ترامپ نیست که حالا مثلاً فرض کنید چون ترامپ رفت، بگوید تمام شد، نه، آمریکای اوباما هم با شما بدی کرد، با ملت ایران بدی کرد و سه کشور اروپایی هم همینجور. این سه کشور اروپایی نهایت بدعملی را انجام دادند و لنامت را و دورویی و نفاق را در مقابل ملت ایران نشان دادند.»

۲- «مطلب چهارم و آخر؛ من قبلاً هم گفته‌ام، حالا تکرار می‌کنم رفع تحریم دست دشمن است و خنثی کردن تحریم دست ماست؛ غیر از این است؟ ما که نمی‌توانیم خودمان رفع تحریم کنیم، دشمن باید رفع تحریم کند. اما خودمان می‌توانیم این تحریم دشمن را خنثی کنیم. پس این مقدم است، این درست است؛ بیشتر دنبال این باشیم. البته اگر بتوانیم تحریم را رفع کنیم، یک ساعت هم نباید تأخیر کنیم. البته چهار سال است تأخیر شده، از سال ۱۳۹۵ بنا بوده همه تحریم‌ها یکباره برداشته شود، تا الان نه فقط برداشته نشده، زیاد هم شده.»

با تأمل در بیانات راهبردی حضرت امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی) در این دیدار، به آسانی می‌توان فهمید که بر مبنای عقلانیت، درایت و تدبیر، رفتن «دونالد ترامپ» و آمدن «جو بایدن» را چگونه باید تحلیل کنیم تا بسار دیگر به امید رسیدن به «آب»، راهی «سراب» نشویم.

بازنگاهی به اعدام یک مجرم امنیتی و واکنش‌ها به آن

بازگشت به صحنه جرم!

و به کشورمان بازگرداند تا به این ترتیب پرونده کانال پر حاشیه و جنجالی بسته شود.

اگرچه این اتفاق پایانی بر خبرسازی‌های کانال آمدنیوز بود، اما تیر بعد از دستگیری زم و آخرین مطلب این کانال از سوی اطلاعات سپاه منتشر شد؛ «این تازه آغاز ماجرا است...» به این ترتیب، روند بازجویی و محاکمه زم خیلی زود آغاز و جلسات محاکمه وی نیز به صورت علنی برگزار شد. جرم روح‌الله زم «افساد فی الارض» در بسازه زمانی سال ۱۳۹۵ تا زمان دستگیری بود که در نهایت حکم اعدامش صادر شد و به تأیید دیوان عالی کشور رسید و کسی که با پشتیبانی دشمنان انقلاب باعث سلب آرامش و امنیت مردم، فشارهای اقتصادی دشمنان و ریخته شدن خون انسان‌های بی‌گناه زیادی شده بود و خوراک رسانه‌ای برای دشمنان فراهم کرده بود، سحرگاه ۲۲ آذرماه، ۱۴ ماه پس از دستگیری به دار مجازات آویخته شد.

پرسش‌های بی‌پاسخ!

همانطور که گفته شد، پس از اعدام زم برخی کشورهای اروپایی و نهادهای به اصطلاح بین‌المللی واکنش‌های بسیار تندی را نسبت به این موضوع نشان دادند که این نوع مواجهه آنها امری مسیوق به سابقه است! اما در این میان پرسش مهم این است که چرا اروپایی‌ها به اعدام روح‌الله زم تا این حد واکنش نشان دادند؟ مگر زم برای سرورس‌های اطلاعاتی غرب چقدر اهمیت داشت که حذف فیزیکی وی اینقدر برای‌شان گران آمده است! مردم ایران هیچ‌گاه از یاد نخواهند برد که دولت فرانسه در زمان حضور این عنصر مخالف جمهوری اسلامی که به تبلیغ اقدامات مسلحانه و خرابکارانه در کشور مشغول بود، در پاریس در بالاترین استانداردهای امنیتی از وی حفاظت می‌کرد!

در داخل کشور نیز برخی از جریان‌ها و افراد اجرای حدود الهی درباره زم را خلاف مصلحت عمومی کشور و ارسال پیامی به غرب برای جلوگیری از کاهش تنش میان تهران و آمریکا دانستند! اما پرسش اساسی از این افراد این است که بر مبنای کدام منظر در دوره کاهش تنش قرار داریم؟! آیا این از لوازم کاهش تنش است که هر روز فهرست‌های جدید تحریمی به تحریم‌های قبلی اضافه می‌شود و دانشمند هسته‌ای و دفاعی کشورمان با حمایت از سرورس‌های اطلاعاتی غربی در خاک کشورمان ترور می‌شود؟!

اگر بحث بر سر روری کار آمدنن بایدن و استقرار دولت جدید ایالت متحده است، که در پاسخ باید گفت آیا شرایط فعلی و دوران ترامپ، یعنی پیش از روی کار آمدن رسمی دولت جدید آمریکا زمان مناسب‌تری برای اعدام زم نبود؟ آیا موکل کردن اجرای این حکم قطعی به آینده و دوره بایدن، بر اساس منطق طیف هزینه‌بیشتری به جمهوری اسلامی تحمیل نمی‌کرد؟ آخرین پرسش این است که پشت پرده فضا سازی علیه اعدام زم چیست؟ آیا بخشی از افرادی که تا پیش از این به عنوان بازوهای اطلاعاتی او در داخل عمل می‌کردند و در آینده نیز به آمدنیوز‌های دیگر متوسل خواهند شد، به دنبال فشار بر نظام برای جلوگیری از برخورد با موارد مشابه و ایجاد اعتماد به نفس و دادن روحیه به پیاده نظام رسانه‌ای خود در داخل و خارج از کشور نیستند؟!

این پرسش‌ها و ده‌ها پرسش دیگر پیش روی کسانی است که با علم به قوانین رسمی و احکام دینی و فقهی مبادرت به شبهه‌افزینی در چنین مواردی می‌کنند و با چشم بستن بر روی جنایات‌ها و خیانت‌هایی که علیه ملت و کشور انجام شده، با آنها همسویی کرده و ادعاهای تکراری و نخنمای حقوق بشری را بلغور می‌کنند. اما فارغ از همه اینها، همه معترضان به اعدام این مجرم امنیتی، خواه در لباس دوست و در لفافه مصلحت کشور و نظام و خواه در لباس دشمن و با عنوانی چون حقوق بشر و... یک نقطه مشترک دارند و آن، پاک کردن رد پای خود در جنایات‌ها و گناهان روح‌الله زم است! متهمان حالا پس از حذف شدن زم به صحنه جرم بازگشته‌اند تا نشانه‌های همدستی خود با مجرم را از بین ببرند!

علی حیدری

سر دبیر

سحرگاه ۲۲ آذرماه ۱۳۹۹ حکم «روح‌الله زم» اجرا شد. از همان اولین ساعات پس از انتشار خبر مرگ این مجرم امنیتی، رسانه‌های ضد انقلاب و برخی کشورهای اروپایی با تمرکز و توجه ویژه بر موضوع اعدام «روح‌الله زم» و با عنوانی، چون اعدام یک روزنامه‌نگار، اقدام ضد حقوق بشری و... به فضا سازی رسانه‌ای علیه کشورمان دست زده و با دخالتی آشکار در امور داخلی ایران اظهار نظر کردند. البته این موضع‌گیری‌ها فقط از سوی رسانه‌های بیگانه نبود، بلکه در داخل نیز برخی‌ها با علم کردن موضوع مصلحت ملی و برخی دیگر به تبعیت از بلندگوهای تبلیغی غربی برای این مجرم امنیتی آشک تمساح ریختند و با برجسته کردن ادعاهای عجیب پدر روح‌الله زم در وصف این متهم امنیتی، تلاش کردند چهره‌ای بی‌گناه از زم در افکار عمومی به نمایش بگذارند! از این رو تبیین این مسئله که روح‌الله زم که بود و چه اقداماتی انجام داد، ضروری به نظر می‌رسد.

آمدنیوز؛ از آغاز تا پایان

سال ۱۳۹۴ کانالی در پیام‌رسان تلگرام ظهور و بروز یافت به نام «آمدنیوز»! این کانال کم کم بر سر زبان‌ها افتاد و پس از مدتی مشخص شد «روح‌الله زم» خبرنگار فراری که پس از حوادث انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ از کشور خارج شده، اداره این کانال را بر عهده دارد. او فرزند «محمدعلی زم» است که عملکرد وی در سال‌های تکیه زدن بر صندلی ریاست حوزه هنری با نقدهای جدی رویه‌روست. دورانی که حوزه هنری از صادرات آب و خاک تا واردات اتومبیل و حتی به انحصار درآوردن فروش سیگار را با توجه تأمین هزینه‌های فرهنگی انجام می‌داد. محمدعلی زم همان کسی است که با سید مرتضی آوینی اختلافات شدیدی داشت و به روایت بسیاری از نزدیکان سید شهیدان اهل قلم، مرتضی آوینی را از حوزه هنری اخراج کرده بود، همانطور که محمد رضا آقاسی را اخراج کرده بود و خیلی از هنرمندان دیگر مانند مجید مجیدی عطای فعالیت در این نهاد را بر لقایش بخشیدند.

اما آمدنیوز به واسطه ارتباطاتی که با ضد انقلاب در خارج از کشور و شبکه نفوذ در داخل کشور برقرار کرد، عمده فعالیت خود را تحت عنوان افشای اطلاعات و اخبار محرمانه از داخل کشور قرار داد و رفته رفته با دروغ‌پردازی‌های گسترده علیه ارزش‌ها و مقدسات و مسئولان نظام جهت‌گیری کرد و از توهین و هتک حرمت به آنها دریغ نکرد. به همین دلیل خیلی زود مورد توجه ضد انقلابیون و مخالفان جمهوری اسلامی قرار گرفت. این کانال که نقش ویژه‌ای در تبدیل اعتراض گروهی از مردم در اوایل دی ۱۳۹۶ به اغتشاش و ناآمنی در کشور داشت، به علت تشویق به خشونت پس از درخواست وزارت ارتباطات کشورمان از تلگرام مسدود شد؛ اما بلافاصله کانال جدیدی به نام «صدای مردم» راه اندازی کرد و ادامه فعالیت داد.

میدان‌داری کانال آمدنیوز و محوریت آن در بین رسانه‌های ضدانقلاب برای برهم زدن نظم جامعه بر کسی پوشیده نبود؛ اما قضیه به همین جا ختم نشد و این کانال معاند نقش اصلی را در دامن زدن به تجمعات مسلحانه در اویش گنابادی در خیابان پاسداران در اسفند ۱۳۹۶ بر عهده داشت که ماهیت خبیث گرداننده آن علیه امنیت عمومی را بیش از پیش نشان داد که حجم وسیعی از شایعات و دروغ‌های شاخدار از این کانال تلگرامی منتشر شد و ماهیت خبیث گرداننده آن علیه امنیت عمومی را بیش از پیش نشان داد.

سربازان گمنام امام زمان(عج) در اطلاعات سپاه که در اواخر سال ۱۳۹۷ با نزدیک شدن به روح‌الله زم (که در حلقه ضد انقلاب به «نیما زم» شهرت داشت) و کسب اطلاعات مستند از وی توانستند چهره این عنصر معاند را به افکار عمومی بنمایانند-که در قالب برنامه‌ای با عنوان «ایستگاه پایانی دروغ» از سیمای جمهوری اسلامی ایران بپخش شد- در ۲۲ مهر ۱۳۹۸ در یک عملیات پیچیده و دقیق وی را دستگیر کرده

تکرار سناریوی سرهنگ - حقوق دان

هراس افکنی از حضور نظامیان در انتخابات ۱۴۰۰ با چه هدفی انجام می شود

حسین معینی

روزنامه نگار

رقابت‌های انتخاباتی سال ۱۴۰۰ که در آن رئیس‌جمهوری جدید بر صندلی قدرت خواهد نشست، آغاز شده و اخبار آن رسانه‌ای شده است. جریان‌های سیاسی نیز در حال طراحی راهبردهای خود برای رسیدن به گزینه نهایی و توسل به شگردهای مقابله با رقیب سیاسی خود هستند. در این میان دومی بر اولی تقدم دارد و در هفته‌های اخیر نشانه‌های فراوانی از آن آشکار شده است. در این میان، اصلاح‌طلبان پیشگام هستند و روزنامه‌های زنجیره‌ای و شبکه‌های فعال‌شان در فضای مجازی، یکی از مهم‌ترین شگردهای امیدبخش خود برای موفقیت در انتخابات ۱۴۰۰ را شایعه‌سازی علیه رقیب یافته‌اند. یکی از خطوط اصلی این تبلیغات رسانه‌ای در هفته‌های اخیر ادعای ورود نظامیان به میدان انتخابات و تشکیل «دولت نظامیان» است. آنان مدعی‌اند یک سوم نامزدهای احتمالی این جریان از نظامیان هستند! منظورشان نام‌هایی چون محمدباقر قالیباف، محسن رضایی، حسین دهقان، علی ششمخانی، پرویز فتح، سعید محمد! حتی سیدعزت‌الله ضرغامی، علی لاریجانی و علیرضا زاکانی است!

اصلاح‌طلبان به دنبال چه هستند؟

اصلاح‌طلبان با طرح و بزرگنمایی این ادعا به دنبال اهدافی در انتخابات پیش‌رو هستند که برخی از آنان را می‌توان چنین برشمرد:

۱- رقیب‌هراسی روش انتخاباتی همیشگی اصلاح‌طلبان بوده است. برای نمونه در سال ۱۳۷۶ با بزرگنمایی خطر به قدرت رسیدن ناطق‌نوری توانستند به قدرت برسند. همین سناریو در سال‌های ۱۳۸۴، ۱۳۸۸، ۱۳۹۲ و حتی ۱۳۹۶ تکرار شده است که در برخی موفق بوده و در برخی ناکام مانده‌اند. این جریان مدعی است رقیب سیاسی‌اش این بار مصمم است با گزینه‌ای نظامی وارد کارزار انتخابات شود. طرح بحث گزینه‌های نظامی با این هدف است که به افکار عمومی این گونه القا شود که کشور در معرض قرار گرفتن در شرایطی است که دیپلماسی و گفت‌وگو با جهان کم‌رنگ شود، سایه جنگ بر سر کشور باز گردد، اقتدارگرایان به قدرت برسند، آزادی‌های سیاسی- اجتماعی کم‌رنگ شود و فعالیت‌های آزاد اقتصادی نیز با محدودیت‌های فراوانی مواجه شود و این همه با

قدرت یافتن گزینه نظامی محقق خواهد شد!

۲- یکی از مهم‌ترین راهکارها برای رقیب‌هراسی ایجاد دو قطبی‌سازی‌های کذایی است که می‌تواند به ابزاری برای پیروزی در انتخابات تبدیل شود. القای حضور نظامیان در انتخابات ظرفیت ایجاد دوگانه‌های زیر را دارد:

دوگانه جنگ‌صلح، دوگانه سرهنگ-حقوق‌دان، دوگانه اقتدارگرایی-مردمسالاری، دوگانه مخالفان آزادی-موافقان آزادی.

۳- آنچه اصلاح‌طلبان به آن دل خوش کرده‌اند، آن است که هراس از به میدان آمدن نظامیان و پیامدهای هولناکی که برای آن تصور می‌شود، می‌تواند عاملی برای خطای محاسباتی مردم در پای صندوق رأی باشد؛ یعنی مردم اولویت‌ها و شاخصه‌های واقعی خود را برای انتخاب رئیس‌جمهور کنار بگذارند و به اشتباه به گزینه‌ای دل‌سپارند که با شاخصه‌های خودشان نیز فاصله دارد. داستان تلخی که در انتخابات سال ۱۳۹۶ رخ داد و خیلی زود بشیمانی رأی‌دهندگان آشکار شد!

۴- این اردوگاه مدت‌هاست که با گسل‌های جدی مواجه است. یکی از مهم‌ترین معضلات اصلاح‌طلبان آن است که برنامه مشخص و جذابی برای ارائه در آوردگاه انتخاباتی ۱۴۰۰ ندارند. برنامه آنها برای حل مشکلات کشور همانی بود که در دولت روحانی رونمایی شد و حاصلی جز عقبگرد و معطل ماندن کشور نداشت. میوه‌های وعده داده شده برجام

نیز هیچ‌گاه در سفره معیشت مردم مشاهده نشد، بلکه برعکس شاهد رشد شدید تورم و افزایش مشکلات کشور در این سال‌ها بودیم. تأکید بر تداوم راه دولت اعتدال در ۱۴۰۰ اقدام بی‌اثری است که موجب جذب افکار عمومی نخواهد شد. از این رو باید به دنبال شگردهای رسانه‌ای برای فرار از پاسخگویی بود که رقیب‌هراسی بهترین جایگزین آن است.

مغالطات اصلاح‌طلبان

در مواجهه با چنین ادعایی باید به چند نکته توجه کرد تا مغالطات این جریان آشکار شود.

۱- در کتب نوشته شده در رشته علوم سیاسی، ورود نظامیان به سیاست اقدام مذمومی است که می‌تواند موجب تضعیف و کم‌رنگ شدن جایگاه مردم‌سالاری و حرکت به سمت توتالیتراریسم شود. این نامطلوب بودن از آنجایی است که نظامیان، با حفظ ریاست آن مجموعه نظامی در جایگاه قدرت تکیه زند و به واقع قوه مجریه را به زیر مجموعه‌ای از ارتش تبدیل

کنند. در نتیجه نظامی‌گری در کشور حاکم شده و نهادهای جامعه مدنی تعطیل شده و اقتدارگرایی حاکم شود و مردم‌سالاری رخ بریندا همان مسیری که در شکل‌گیری دولت‌های کودتا قابل تصور است! آیا واقعا چنین وضعیتی پیش روی کشور است!

۲- یکی از مغالطات موجود در شگردهای رسانه‌ای اصلاح‌طلبان، یکسان‌نگاری شکل‌گیری دولت نظامی و به قدرت رسیدن رئیس‌جمهوری است که روزگاری در کسوت نظامی در این کشور خدمت کرده است. در حالی که آنچه در ادبیات سیاسی نفی شده، تشکیل دولت‌های نظامی و پیوند ساختاری ارتش و سیاست است؛ و گر نه نامزدی افرادی که روزگاری در کسوت نظامی به کشور خدمت کرده‌اند، چه نسبتی با این ادعاها دارد!؟

۳- نکته بعدی توجه به قانون است. مطابق قانون اساسی داشتن سوابق نظامی‌گری مانعی برای نامزد شدن در عرصه انتخابات ریاست‌جمهوری نیست. از این رو کسانی که شعار «انتخابات آزاد» را ابزاری برای کسبی و کسب رأی کرده‌اند، معلوم نیست که با کدام منطق قانونی تلاش دارند که مانع حضور این افراد در انتخابات شوند و ایشان را از حقوق طبیعی خود محروم کنند! حداکثر آن است که این افراد نیز اگر بتوانند تأیید صلاحیت خود را از شورای نگهبان کسب کنند، خواهند توانست برنامه‌های خود را برای اداره کشور ارائه دهند و این مردم هستند که با تشخیص خود به ایشان اعتماد کرده یا با عدم رأی، پاسخ منفی به این حضور خواهند داد!

۴- مهم‌تر از همه توجه به نامزدهایی است که به مثابه مصادیق خطرناک ورود نظامیان به سیاست بزرگنمایی شده‌اند. اکثریت گزینه‌های فوق‌سال‌هاست از جایگاه نظامی‌گری خارج شده و بیش از آنکه به عنوان یک شخصیت نظامی شناخته شده باشند، یک رجل سیاسی به حساب می‌آیند. برای نمونه قالیباف رئیس مجلس کنونی است که قریب دو دهه شهردار تهران بوده و از سال ۱۳۸۴ به عنوان یکی از نامزدهای اصلی انتخابات ریاست‌جمهوری فعال بوده است.

محسن رضایی نیز سیاستمدار اقتصاددانی است که سال‌هاست در مجمع تشخیص مصلحت فعالیت داشته و در ادوار مختلف انتخابات گذشته نامزد انتخابات بوده است. حسین دهقان نیز جزء چهره‌های اعتدالی است که در دولت آقای روحانی به عنوان وزیر دفاع نقش آفرینی کرده است. ششمخانی نیز وزیر دفاع دولت اصلاحات بوده که هم اکنون دبیری شورای عالی امنیت ملی را برعهده دارد. ششمخانی در سال

۱۳۸۰ نیز در حالی که در جایگاه وزیر کابینه خاتمی بود وارد میدان رقابت با آقای خاتمی قرار گرفت و پس از ناکامی مجدداً به کابینه بازگشت. همه این افراد در دو دهه اخیر بیش از آنکه به عنوان یک رطل نظامی شناخته شده باشند، مدیران تراز اول کشور در تراز تصمیم‌گیری‌های کلان بوده‌اند که در مراکز غیر نظامی و در دستگاه‌های اجرایی و تقنینی فعالیت کرده‌اند. تکلیف افراد دیگری چون آقای ضرغامی، لاریجانی، زاکانی و... که کاملاً معلوم است. سعید محمد تنها پاسداری است که شایعات ساختگی ورود وی به میدان انتخابات از سوی اصلاح‌طلبان نشر و گسترش یافته و بزرگنمایی شده است که ادعایی بیش نیست.

۵- در وای پروپاگاندای رسانه‌ای که مدعیان اصلاح‌طلبی در طول این سال‌ها علیه حضور شخصیت‌های سیاسی با پیشینه نظامی به راه انداخته‌اند، آنچه در غرب قابل مشاهده است، حضور فعال و گسترده چهره‌های نظامی در عرصه سیاست است. بسیاری از ژنرال‌های کارکنده پس از بازنشستگی نه تنها خانه‌نشین نمی‌شوند، بلکه در پست‌های حساس و استراتژیک به کار گرفته می‌شوند تا منشأ اثر برای کشور شوند. چهره‌های شناخته شده‌ای، چون کالین پاول، وزیر خارجه آمریکا در دولت جرج بوش، دوایت دیوید آیزنهاور سی و چهارمین رئیس‌جمهور آمریکا (۱۹۵۳ تا ۱۹۶۱)، جفرسون فیفینس دیویس رئیس‌جمهور آمریکا (قرن ۱۹)، جرج کاتلند مارشال وزیر خارجه آمریکا (۱۹۴۷-۱۹۴۹) از جمله ژنرال‌های آمریکایی هستند که در عالی‌ترین سطح سیاست در این کشور نقش آفرینی کردند. البته اصلاح‌طلبان چندان مایل نیستند این بعد از سیاست در غرب را برای افکار عمومی آشکار کنند!

۶- نظام جمهوری اسلامی آنچه‌نشان مبتنی بر مردم‌سالاری دینی بنا نهاده شده است که امکان هرگونه اقتدارگرایی و توتالیتراریسم را بر هر جریان یا فردی بسته است. وجود دستگاه‌های نظارتی همچون شورای نگهبان، مجلس شورای اسلامی، دستگاه قضا، دستگاه‌های امنیتی بیرون از اختیارات قوه مجریه و بالاتر از همه وجود داوران اساسی در جمهوری اسلامی که یکی جایگاه مهم و خطیر رهبری در نظام اسلامی و حضور مردم در پای کار جمهوری اسلامی، ابزارهایی است که راه هرگونه یکه‌تازی و خودکامگی را بسته است. خواه این استبداد با لباس فرم یک نظامی جلوه‌گر شود، خواه با کت و شلوار یک دانشگاهی و...!

عکس و مکت

بازیکر نقش حاج قاسم/ او شبیه حاج قاسم در عراق است و در یک فیلم کوتاه با موضوع بازسازی ساعات منتهی به شهادت حاج قاسم و حاج ابومهدی المهندس در حال تولید است، نقش بدل حاج قاسم را بازی می‌کند. برخی کاربران گمانه‌زنی کرده بودند که او در فیلم سینمایی حاتم‌کیا حضور دارد و در حال بازی در چنین پروژه‌ای است.

مجازات شوخی گرفتن کرونا! مقامات محلی در چاکارتا پایتخت اندونزی، از کسانی که ماسک نمی‌زنند می‌خواهند در تابوت دراز بکشند و به عاقبت کار خود فکر کنند. نزولی شدن روند شیوع کرونا در کشورمان و کاهش جانباختگان و مبتلایان، به دلیل رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی بوده است که یکی از مهم‌ترین آنها، ماسک زدن است. همین کار کوچک تأثیر بسیار زیادی در رسیدن به دنیای بدون کرونا دارد.

ارتش مرغ و فروسی/ حسین شرتونی، نوجوانی از شهر میس‌الجلیل در لبنان که با تعدادی مرغ سربازان مهبونیستی را ترسانده و حتی آنها را وادار به نیراندازی و اقدام برای دفع حمله مرغ‌ها کرده است! ارتش ملبیاردی مهبونیستی در مقابل چند مرغ درآمده شده است! امام جمعه و دانشگاهیان این شهر با هدایایی از نوجوان شجاع قدردانی کردند.

تهران کجا و نیویورک کجا! تفاوت ایستگاه مترو در تهران و نیویورک که یکی مخروبه است و دیگری به روز و تمیز. باور بکنند یا نه، یک عده هستند که الآن ایستگاه مترو نیویورک را زیباتر و تمیزتر می‌بینند، چون برخی رسانه‌ها عادتشان داده‌اند به سیاه دیدن ایران! افراد و رسانه‌هایی که از سیاه‌نمایی ایران کسب روزی می‌کنند!

۳ دیدگاه

شماره ۱۹۸۱ | دوشنبه اول دی ۱۳۹۹

صداقت

یادداشت شفاهی

متهمان مدعی!

علی باقری

دبیر ستاد حقوق بشر ایران

قطعنامه پارلمان اروپا درباره وضعیت حقوق بشر در ایران، در حمایت از چند مجرم به دلیل داشتن گذرنامه کشورهای اروپایی و درخواست آنها از دستگاه قضایی ایران برای زیر پا گذاشتن عدالت فقط به خاطر برخورداری مجرم از تابعیت یک کشور اروپایی در حالی است که برای دسترسی نیافتن کودکان بیمار ایرانی به دارو تلاش مداوم می‌کنند و بر این اساس در جایگاه اتهام قتل ده‌ها کودک بیمار ایرانی قرار دارند، از این رو صلاحیت نشست در جایگاه مدعی حقوق بشر را ندارند و حالا اروپایی‌ها وقاحت و گستاخی را به آنجا رسانده‌اند که به یک مجرم که علاوه بر جاسوسی، نقش مؤثری در ترور دانشمندان هسته‌ای ایران داشته و در حالی که در زندان به سر می‌برد، تابعیت سوئدی می‌دهند. آیا سران اروپا، آوا آرپافر، یگانه حیدری، معصومه اینانلو، خدیجه رحمانی، محمدطاهر علیزاده، سینا قره قاتلویی، انس آذری، سپهر حسن‌پور، سلما بارحم و... را می‌شناسند؟ پاسخ قطعاً منفی است، چراکه این افراد نه تروریست هستند و نه جاسوس و نه مزدور غرب در ایران، بلکه اینها کودکان معصومی هستند که فقط به جرم ایرانی بودن از دسترسی به دارو محروم شدند و به دلیل سازوکار «توریسم دارویی» اروپا به قتل رسیدند. کسانی که از دسترسی کودکان معصوم به دارو جلوگیری می‌کنند، صلاحیت سخن گفتن درباره حقوق حیوانات را هم ندارند. قطعنامه اروپایی‌ها علیه ایران در حالی است که اگر سازوکار تحریم علیه ناقضان حقوق مردم ایران در کشورهای اروپایی اجرا شود، برخی دولت‌ها در اروپا از رسمیت می‌افتند؛ چراکه بسیاری از مقامات اروپایی با اعمال تحریم‌های غیرقانونی و ظالمانه علیه ملت ایران، نقش مؤثری در نقض حقوق مردم ایران از جمله «حق حیات»، «حق سلامت»، «حق آموزشی»، «حق اشتغال» و «حق بر توسعه» داشته و دارند. اروپایی‌ها خود خوب می‌دانند که برای مشاهده نقض حقوق بشر لزومی به سفر به ایران نیست، کافی است در راهروهای پارلمان اروپا تردد کنند تا تروریست‌هایی را که دست‌شان به خون ۱۷ هزار شهروند بیگناه ایرانی آلوده است، ببینند. ملت ایران هنوز پاسخ این پرسش را پیدا نکرده است که به چه دلیل شما بدون هیچ تئوسیشی با جلادان تروریست نشست و برخاست می‌کنید؟ آیا حاضرید درباره نوع و نحوه رابطه خود با تروریست‌های آدمکش شفاف‌سازی کنید؟ آیا آمادگی دارید تا تبادلات مالی و بانکی خود را در اختیار یک گروه تحقیق مستقل قرار دهید؟ ما می‌دانیم که شما نه آنقدر آزاد هستید و نه آنقدر اختیار دارید که جلوی فعالیت تروریست‌های قاتل مردم ایران را در اروپا بگیریید، ولی اگر ذره‌ای صداقت و آزادگی در وجودتان باقی مانده است، لطفاً با صدور قطعنامه‌ای فقط «سازوکار اینستکس» را برای تبادلات مالی و بانکی تروریست‌های مقیم اروپا اجباری کنید! اروپایی‌ها بدانند که یکی از دلایل وقوع انقلاب اسلامی، پذیرش کاپیتولاسیون از طریق مزدور آنها در ایران بود، لذا اگر تصور کرده‌اند که با پوشش «دوتابعیتی» می‌توانند برای دارنندگان گذرنامه اروپایی باج‌خواهی کنند، بدانند دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ایران اجازه نخواهد داد کوچک‌ترین خدشه‌ای به آرمان بزرگ ملت ایران که نفی سلطه بیگانگان بوده است، وارد شود.

سرهنگ سعید ابادری جانشین معاونت آموزش و پژوهش

کشف نیازها، مسائل و ابتکارات معنویت‌افزا

دین مبین اسلام برای پژوهش و جست‌وجو در عرصه‌های مختلف علم، اهمیت خاص و ویژه‌ای قائل شده است، تا آنجا که مداد علم را برتر و والاتر از خون شهدا می‌داند. از طرفی یکی از عوامل اساسی پیشرفت و بالندگی در عرصه‌های گوناگون توجه به امر پژوهش است. اصولاً هر نوع پیشرفت و توسعه و موفقیتی ارتباط مستقیمی با تحقیق و پژوهش دارد.

پژوهش می‌تواند جلوی بسیاری از دوباره کاری‌ها، اتلاف وقت و بودجه را بگیرد. هر قدر موضوعی بزرگ‌تر و بااهمیت‌تر باشد، به پژوهش برای تصمیم‌گیری درباره اجرای آن بیشتر نیاز است. این کار، ریسک تصمیم و اجرا را به حداقل می‌رساند. برای برنامه‌ریزی بلندمدت نیز به تحقیقات بیشتر نیاز است. در صورتی که برنامه ریزی فاقد پشتوانه تحقیقاتی باشد و به طور همه‌جانبه پیش از آغاز بررسی نشده باشد، به یقین در اجرا و عملیاتی شدن با مشکل روبه‌رو خواهد شد. اما هفته پژوهش، بزرگ‌ترین رویداد پژوهشی سالانه در ایران اسلامی است که به بهانه این رویداد مهم، فرصتی دست می‌دهد تا از پژوهش و پژوهشگر سخن به میان آید و گوشه‌ای از زحمات و مجاهدت‌های علمی پژوهشگران و تلاشگران عرصه پژوهش نمایان شود. معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه ضمن تبریک و پاسداشت هفته پژوهش و در راستای تحقق منویات و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در عرصه تحقیق و پژوهش، انتظارات مأموریتی دارد که به شرح زیر است:

۱- در شرایطی که استکبار جهانی، تمام تلاش خود را معطوف به تحریف حقایق و واقعیات نظام و انقلاب اسلامی کرده است، رسالت و وظیفه تمامی نخبگان و پژوهشگران این است که با بهره گرفتن از اصول بنیادین نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نسبت به نشر و گسترش واقعیات‌های برآمده از بطن نظام و انقلاب اسلامی که در جهان نمونه و ماندنی ندارد و چشم جهانیان را خیره کرده است، اقدام کنند.

۲- ضمن افزایش بینش و بصیرت دینی و انقلابی خود، نسبت به وظیفه پاسداری از انقلاب اسلامی مصمم بوده و تداوم نظام مقدس جمهوری اسلامی در کام دوم انقلاب را نهادینه کنیم.

۳- مقوله اندیشیدن و خردورزی برای شناسایی و کشف نیازها، مسائل، اولویت‌ها و ابتکارات معنویت‌افزا را همواره مورد توجه قرار دهیم.

۴- برای دستیابی به اهداف و آرمان‌های نظام اسلامی و تحقق راهکارهای تقویت و تعمیق انقلاب اسلامی و پیشرفت همه‌جانبه کشور پیش قدم باشیم.

امید است پژوهشگران با تکیه بر قدرت لایزال الهی و ذیل الطاف خاصه یگانه منجی عالم بشریت حضرت ولی عصر (عج) و تحت زعامت فرمانده معظم کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) همواره در سنگر رشد و تعالی علم و دانش موفق و پیروز باشند.

حسن ابراهیمی

خبرنگار

ابتدا درباره مأموریت عمده معاونت آموزش و پژوهش در نمایندگی توضیح دهید.

ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه قرار داده شد تا بتوانیم گوشه‌ای از اقدامات و مأموریت‌های مربوطه را تبیین کنیم، عمده فعالیت‌های معاونت آموزش و پژوهش در سه حوزه زیر خلاصه می‌شود:

اولین حوزه، حوزه دانش است. در حوزه دانش سازمانی اقدامات عمده‌ای صورت می‌گیرد؛ از جمله اکتساب دانش ضمنی و تجارب مسئولان و کارکنان در موضوعات مأموریتی نمایندگی و سایر موضوعات سازمانی و ثبت این دانش ضمنی در سامانه‌های مربوط، تولید کتاب دانشی و توزیع آن در سطح مسئولان و کارکنان، تشکیل و راه‌اندازی تیم‌های اندیشه‌ورزی در سطح نمایندگی. دومین حوزه حوزه پژوهش است که در این حوزه اقدامات عمده‌ای که در این معاونت صورت می‌گیرد که عبارتند از:

۱- تهیه و تدوین شاخصه‌های سیاست‌گذاری و جهت‌گیری‌های کلان پژوهشی نمایندگی و نیروهای مسلح در امر پژوهش؛ ۲- ساماندهی و انجام نیازسنجی از نخبگان و دریافت نیازهای پژوهشی در حوزه علوم انسانی اسلامی؛ ۳- وضعیت‌شناسی و نیازسنجی واقعی متون و پژوهش در سپاه و سایر نیروهای مسلح؛ ۴- تدوین متون آموزشی و مطالعاتی مورد نیاز نیروهای مسلح در حوزه علوم انسانی؛ ۵- انجام پژوهش‌های بنیادی، توسعه‌ای و کاربردی در حوزه علوم انسانی اسلامی؛ ۶- ترجمه متون به ده زبان زنده دنیا؛ ۷- انتشار نشریات علمی-پژوهشی و علمی-ترویجی.

معاون آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه در گفت‌وگو با صبح صادق

آموزش، دانش و پژوهش مکمل هم هستند

همزمان با هفته پژوهش فرصتی دست داد تا با فعالیت‌های معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه آشنایی بیشتری پیدا کنیم. از این رو در گفت‌وگویی اجمالی با سرهنگ پاسدار دکتر عبدالعزیز نیک‌بین معاون آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه به بررسی برنامه و اقدامات این معاونت پرداختیم.

اما در سومین حوزه که آموزش است اقدامات عمده‌ای که صورت می‌گیرد، به شرح زیر است:

۱- جذب دانشجوی در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد (در تلاش هستیم برای دوره دکترا نیز مجوز لازم را از مبادی ذی‌ربط اخذ کنیم و در این سطح هم پذیرای دانشجو باشیم)؛ ۲- برگزاری دوره‌های طولی مربوط به رشته‌های خاص نمایندگی؛ ۳- برگزاری دوره‌های عرضی-تخصصی نمایندگی؛ ۴- برگزاری دوره‌های آموزشی روحانیون سراسر کشور و سایر نیروهای مسلح؛ ۵- ساماندهی وضعیت گروه‌های معارف اسلامی در دانشگاه‌ها؛ ۶- طراحی و باز طراحی برنامه‌های تخصصی دوره‌های آموزشی مورد نیاز.

به مناسبت هفته پژوهش چه فعالیت خاصی در معاونت آموزش و پژوهش صورت می‌گیرد؟

در ایام منتهی به هفته پژوهش، عملکرد سالانه فعالان عرصه دانش و پژوهش نمایندگی ارزیابی می‌شود و طی مراسمی ویژه در سطح نمایندگی، برترین‌های حوزه پژوهش تشویق می‌شوند که امسال با توجه به وضعیت پیش آمده و رعایت پروتکل‌های بهداشتی این مراسم از طریق فضای مجازی برگزار شد.

رویکرد دانشی و پژوهشی معاونت برای سال ۱۴۰۰ چگونه خواهد بود؟

برای سال آتی محور اصلی فعالیت‌های این معاونت حول مواردی، همچون توسعه نیازشناسی در سازمان و حرکت به سمت حل بهینه نیازها

با تقویت هیئت‌های اندیشه‌ورز، ارتقای عناصر کلیدی مدیریت دانش در سازمان به منظور اجرای بهینه فرآیندهای مربوط به آن، اثربخشی و کیفی‌سازی پژوهش‌های حوزه علوم انسانی اسلامی با ساماندهی فرآیند پژوهش و تدوین متون آموزشی، بازنگری و روزآمدسازی متن و محتوای درسی دوره‌های طولی رشته‌ای (با نگاه کاربردی‌سازی دوره‌ها)، طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی تخصصی مورد نیاز نمایندگی، بازنگری برنامه‌های تفصیلی دوره‌های آموزشی مورد نیاز نمایندگی، روزآمدسازی روش‌ها، ابزارها، شیوه‌ها و فرآیندهای آموزشی، متناسب‌سازی سطح فرآیندها (تحصیلات، تخصص، جایگاه، درجه، شغل و...) در اجرای دوره‌های آموزشی برای کارکنان نمایندگی، ارتقای کمیت و کیفیت دوره‌های عرضی تخصصی و توانمندسازی کارکنان با نیازسنجی و افزایش تعامل مفید و کاربردی با معاونت‌های ستادی نمایندگی و... طراحی و اجرا خواهد شد.

ایس‌گوه بیان می‌شود که دانش و ادنایی خروجی پژوهش و تحقیق در عرصه‌های مختلف علم است، اقدامات دانشی صورت گرفته در معاونت شامل چه چیزهایی است؟

ثلث «آموزش»، «دانش» و «پژوهش» در این معاونت باید مکمل هم باشند. در واقع دانشی که از طریق مدیریت دانش بسا ابزار پژوهش تولید می‌شود، باید در ارتقای توانایی کارکنان از طریق آموزش اجرایی شود. این معاونت همه تلاش خود را معطوف به این موضوع کرده و در راستای حل مسائل سازمانی و تحقق مأموریت‌های نمایندگی به کار خواهد بست.

سرهنگ دوم پاسدار موسی الرضا نیک‌زاد مدیر دانش

همت بلند برای ثبت تجارب

مدیریت دانش و اندیشه‌سازمانی یکی از مدیریت‌های معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه است که اصلی‌ترین مأموریت آن به جریان انداختن دانش در سطح سازمان و تلاش برای جلوگیری از رسوب و انباشته شدن دانش در ذهن و فکر کارکنان سازمان است که برای تحقق آن از ابزارها، روش‌ها و فرآیندهای متنوعی استفاده می‌کند.

«تجربه‌نگاری» یکی از مهم‌ترین بخش‌های این مدیریت است. هدف اصلی از این فرآیند تبدیل دانش ضمنی (نهان) به دانش صریح (آشکار) است که برای تحقق این مهم از روش‌های گوناگونی استفاده می‌شود؛ مانند ثبت تجربه‌های رخدادی که همه کارکنان می‌توانند تجربه‌های خود را در سامانه‌هایی که به همین منظور توسعه داده شده است، ثبت کنند. از دیگر روش‌های تجربه‌نگاری می‌توان به کسب دانش کارکنان باتجربه از طریق مصاحبه اشاره کرد. از دیگر بخش‌های این مدیریت، قسمت اندیشه‌ورزی است. هدف اندیشه‌ورزی در سازمان نمایندگی این است که احاد کارکنان توانایی شناسایی مسائل و نیازهای سازمانی را داشته باشند و پس از آن تیم‌های اندیشه‌ورز در هر رده تشکیل می‌شود تا نیازها را بررسی و تبیین کنند و راهکارهای عملیاتی ارائه دهند. این فرآیند نیز در بستر سامانه اندیشه‌ورزی سپاه در حال اجراست. مدیریت دانش موضوع بسیار گسترده‌ای است که این معاونت تنها اجرای بخش کوچکی از آن را راهبری می‌کند. مواردی چون خلق دانش، کسب دانش، مستندسازی، ذخیره دانش، انتشار دانش و به کارگیری آن. در صورتی که بخواهیم به معنای واقعی، مدیریت دانش را در سازمان پیاده کنیم، نیازمند عزم جدی همه کارکنان سازمان، پشتیبانی مؤثر مسئولان، بهبود زیرساخت‌های فناوری و توسعه فرهنگ سازمانی در جهت دانش محور کردن سازمان هستیم. محور اصلی در این خصوص کارکنان دارای تجربه‌های کاربردی در سازمان هستند که ما در این مدیریت نیازمند همت بالای آنها در ثبت تجارب ارزشمندشان هستیم.

سرهنگ دوم پاسدار مجتبی احمدی مدیر پژوهش

پژوهش بنیادی و کاربردی

فلسفه وجودی مدیریت پژوهش، پاسداری و صیانت از هویت مکتبی، انقلابی و ولایی سپاه و بسیج، اعتلای معرفت و بصیرت دینی و سیاسی کارکنان با پاسخگویی به نیازهای پژوهشی و متون پاسداری از انقلاب و دستاوردهای آن، نیازمند کارکنانی آشنا به مأموریت، آگاه به تهدیدات و فرصت‌های پیش روی انقلاب اسلامی، دشمن‌شناس، توانمند در اجرای مطلوب و اثر بخش برنامه‌ها و... است، که این مهم با امر آموزش تحقق می‌یابد.

مدیریت پژوهش در معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه با نقش معاونت ستادی امور مربوط به پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع) متولی تمام امور برنامه‌ریزی، بودجه‌ای و هماهنگی با سیاست‌گذاری، جهت‌دهی پژوهش‌ها، متون و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی به سمت برآوردسازی نیازهای تخصصی سازمانی و انتظارات رهبر معظم انقلاب و نماینده محترم ایشان است. این مهم با اتخاذ تصمیم‌های راهبردی و کلان پژوهشی و وضعیت‌شناسی و نیازسنجی واقعی و دقیق از تمام مجموعه‌ها به دست می‌آید و برای اجرای پروژه‌ها در پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، تهیه و تدوین ضوابط و مقررات پژوهشی مورد نیاز پژوهشگاه و ساماندهی وضعیت هیئت علمی نمایندگی و فراهم کردن زمینه جذب، ارتقا و توانمندسازی اعضای هیئت علمی مراکز پژوهشی نمایندگی و نظارت مستمر و هدفمند بر عملکرد پژوهشی پژوهشگاه ضروری است که تا کنون این مهم با ابلاغ نظامات، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های پژوهشی و حق‌پژوهانه انجام گرفته و مراحل نظام‌سازی جامع فرآیندها و دستورالعمل‌های مربوط به امور پژوهشی در حال تدوین است. ارزیابی و توان‌سنجی کیفی پژوهشگران و اعضای هیئت علمی امکان‌سنجی کمی با نظارت میدانی بر کمیت و کیفیت در اجرای پروژه‌ها، ارزیابی و سنجش اثربخشی محتوای پژوهش‌ها و متون آموزشی و مطالعاتی به صورت پیوسته از سوی این مدیریت از پژوهشگاه صورت می‌پذیرد.

سرهنگ پاسدار محمد نوری مدیر آموزش

آموزش کاربردی و اثربخش

نمایندگی ولی فقیه در سپاه با توجه به رسالت و مأموریت خود در عرصه‌های مکتبی-صیانتی، اعتقادی-اخلاقی، هدایتی-بصیرتی، فرهنگی-تبلیغی، در سطح نیروهای سپاه و بسیج برای پاسداری از انقلاب و دستاوردهای آن، نیازمند کارکنانی آشنا به مأموریت، آگاه به تهدیدات و فرصت‌های پیش روی انقلاب اسلامی، دشمن‌شناس، توانمند در اجرای مطلوب و اثر بخش برنامه‌ها و... است، که این مهم با امر آموزش تحقق می‌یابد.

مدیریت آموزش در معاونت آموزش و پژوهش نمایندگی ولی فقیه در سپاه متولی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای امر آموزش در سطح نمایندگی است. اصلی‌ترین مأموریت و فعالیت مدیریت آموزش طراحی، برنامه‌ریزی و تدوین تقویم آموزش سال در سطح نمایندگی است. تقویم آموزشی تدوین شده در این مدیریت محور اجرای دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف از جمله دوره‌های تحصیلی (کارشناسی و کارشناسی ارشد)، دوره‌های طولی (مقدمانی و عالی رشته‌ای) و دوره‌های عرضی تخصصی و توانمندسازی در سطوح مختلف کارکنان نمایندگی است. بخش دیگری از فعالیت‌های مسا در حوزه ساماندهی گروه‌های معارف و اعضای هیئت علمی مراکز آموزش است. عمده فعالیت در این حوزه مربوط به ارزیابی، ارزشیابی و کیفی‌سازی سطح علمی اعضای هیئت علمی مراکز آموزش، تقویت بعد دینی و انقلابی متن و محتوای مورد استفاده در مراکز آموزش و در نهایت اثربخش کردن آموزش در این سطح است.

در راستای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب مبنی بر «روزآمدی، اثربخشی و کاربردی بودن آموزش» رویکرد مدیریت آموزش برای سال ۱۴۰۰ توجه مضاعف به امر ارزیابی متن و محتوای دوره‌های آموزشی، برنامه‌ریزی آموزشی بر اساس نیازسنجی کاربردی و اثرسنجی دوره‌های آموزشی خواهد بود تا شاهد ارتقای کمیت و کیفیت آموزش‌ها در سطح نمایندگی ولی فقیه در سپاه باشیم.

سکوت محض!

نگاهی به اعتراضات در کردستان عراق

ایوب منادی

کارشناس مسائل منطقه

کوتاه کردن دست اقلیم از درآمدهای نفتی قابل مشاهده است. از طرفی «اتحادیه میهنی» و دیگر احزاب که به دلیل حفظ پایگاه اجتماعی خود نمی‌خواهند در پیامدهای منفی وضعیت فعلی مشارکت داشته باشند، سعی بیشتری برای تحمیل وضعیت فعلی بر خانواده بارزانی و حزب دموکرات کردستان خواهند کرد. نگرانی احزاب مذکور از کاهش محبوبیت خود میان طرفداران‌شان در ماه‌های منتهی به انتخابات پارلمانی عراق این احتمال را قوی‌تر می‌کند.

تضعیف جدایی طلبی

با توجه به تجربه ناکام حکومت محلی اقلیم در مدیریت همه‌پرسی استقلال و از دست دادن مناطقی که در خلال مبارزه با داعش به جغرافیای اقلیم افزوده شده بود و از همه مهم‌تر مناقشه با دولت مرکزی و ناتوانی در تأمین مطالبات مادی و اقتصادی شهروندان کرد، انتظار می‌رود جایگاه شعارهای قومیتی و تجزیه‌طلبانه احزاب نزد مردم کردستان به شدت تنزل یابد. در نظر سنجی برگزار شده از سوی یکی از پایگاه‌های اینترنتی کردی بیش از ۹۰ درصد از حدود ده هزار شرکت‌کننده به این پرسش که «آیا موافق دریافت حقوق مستقیم از بغداد به جای اربیل هستید؟» پاسخ مثبت داده‌اند و به خوبی واضح است که این تمایل به دریافت حقوق از دولت مرکزی به دلیل ناامیدی مردم از احزاب فعلی و کارآمدی آنان است.

نکته پایانی

نکته مهم و پایانی در زمینه اعتراضات کردستان، سکوت رسانه‌ها، سفارتخانه‌ها و شخصیت‌هایی است که بر خورد نیروهای امنیتی با آشوبگران در جنوب عراق را با صدور بیانیه، توثیق و مصاحبه محکوم می‌کردند؛ اما در قبال بر خوردهای خشن حکومت اقلیم با معترضان کرد سکوت پیشه کرده‌اند. گویا منافع آنها ایجاب می‌کند که به تحولات شمال عراق با عینک دیگری متفاوت از جنوب عراق بنگرند.

تغییر در گفتار؛ تداوم در عمل

چشم انداز روابط واشنگتن و ریاض در دوره بایدن

محمدصادق مصطفوی

کارشناس بین‌الملل

مرسوم در آستانه انتخابات تحلیل کرد که صرفاً برای خوراک رسانه‌ها بیان شده است؛ اما سابقه سیاست خارجی دموکرات‌ها در آمریکا از این واقعیت حکایت دارد که هر چند آنها در پیشبرد اهداف سیاست خارجی آمریکا اعتقاد بیشتری به مؤلفه قدرت نرم و پرهیز از جنگ دارند؛ ولی در ائتلاف‌سازی علیه دشمنان با جمهوری خواهان هم عقیده هستند، بر این اساس آینده سیاست خارجی عربستان و آمریکا را در دو محور یا سطح می‌توان خلاصه کرد:

۱- **سطح استمرار:** در این سطح که بر اساس راهبرد منطقه‌ای آمریکا تدوین شده، شاهد ادامه همکاری‌های منطقه‌ای آمریکا و عربستان خواهیم بود و آمریکا تلاش خواهد کرد پرونده‌های پرچالشی مانند یمن در دور اول ریاست‌جمهوری بایدن به نتیجه برسد و از سوی دیگر روند عادی‌سازی روابط میان اعراب با رژیم صهیونیستی نیز ادامه خواهد یافت هر چند با شدت کمتر، در رابطه با ایران نیز تلاش خواهد شد تا ضمن تغییر در رفتار منطقه‌ای جمهوری اسلامی به کاهش چالش‌های این دو کشور کمک شود؛

۲- **سطح تغییر:** در این سطح که تناسب بیشتری با سطح تاکتیکی در سیاست خارجی آمریکا دارد، شاهد تغییراتی خواهیم بود. این تغییرات بیشتر در سیاست اعلامی آمریکا رخ خواهد داد و نه سیاست اجرایی، هر چند سیاست اجرایی آمریکا نیز با هدف احیای وجهت عملکردی آمریکا در میان کشورهای جهان تا حدودی تعدیل خواهد شد اما در اهداف تغییر قابل توجهی به دنبال نخواهد شد.

به طور کلی دوران ریاست‌جمهوری بایدن و رویکرد وی در رابطه با عربستان را می‌توان مبتنی بر تغییر در سیاست خارجی اعلامی آمریکا و تعدیل ظاهری ارتباط این کشور با عربستان تحلیل کرد؛ اما در عمل شاهد ادامه روابط عربستان و آمریکا با همراهی رژیم صهیونیستی و تلاش آمریکا برای تقویت این کشورها به عنوان مجری سیاست‌های آمریکا در منطقه غرب آسیا خواهیم بود.

دموکراسی مسموم

دروغ مشترک

رای‌ال‌یوم: کشورهایی که روابطشان را با رژیم صهیونیستی عادی کرده‌اند یا در صف انتظار عادی‌سازی روابط هستند، به مسئله فلسطین خیانت کرده و همگی یک دروغ مشترک دارند و آن، اینکه پایبند به آرمان ملت فلسطین و ابتکار عمل صلح عربی هستند؛ اگر طرف‌های عادی‌کننده روابط با رژیم صهیونیستی به این رژیم و میلیاردها دلار ایالات متحده آمریکا چشم دوخته‌اند، باید بگویم که آنها دچار توهم و خیالات شده‌اند؛ چراکه رژیم اشغالگر حتی قادر به دفاع از خود در برابر موشک‌های نیروهای مقاومت در نوار غزه، جنوب لبنان و سوریه نیست و میلیاردها دلار آمریکا تنها منجر به فساد، سقوط اقتصادی و بدهی‌های خارجی این کشورها می‌شود.

شکست واشنگتن برابر تهران!

فارن افروز: آمریکا نتوانسته ایران را وادار یا راضی کند که از برنامه هسته‌ای دست بردارد. واشنگتن باید سیاستی کارآمدتر و کم‌خطرتر را دنبال کند؛ مهار و محدود کردن ایران، به معنای حذف گزینه تغییر رژیم و به جای آن جلوگیری از نفوذ ایران در سراسر منطقه با هدف قابل قبول شدن رفتار ایران. با وجود این، این محدود کردن صرفاً از طریق دیپلماسی میسر نمی‌شود؛ بلکه مستلزم حضور نظامی و تهدید معتبر است.

دموکراسی زخمی آمریکا

خبرگزاری فرانسه: ادعاهای غلط دونالد ترامپ در خصوص برنده شدنش در رقابت انتخابات ریاست‌جمهوری از سوی دادگاه‌ها رد شده‌اند؛ اما زخم‌ها را دچار اختلاف عمیق‌تر ساخته و ریسک بر جا گذاشتن زخم‌های مزمن بر دموکراسی آمریکا را ایجاد کرده است. این نوع از سسم می‌تواند به داخل دموکراسی نفوذ کرده و از چگونگی رخداد سیاست‌های عادی در این کشور مشروعیت‌زدایی کند.

بن سلمان باخت!

المیادین: بن سلمان روی ترامپ بازنده حساب کرده و ثروت ملت سعودی و نسل‌های آینده را به پای اوریکت تا بتواند به قدرت برسد، اما بازی را باخت. از این رو، امروز به سمت قمار دیگری حرکت می‌کند که همان نزدیکی به نتانیاهو و قرار گرفتن در آغوش وی است. ترس ریاض از بازگشت آمریکا به توافق هسته‌ای به اضافه شکست فاجعه‌بار بن سلمان در یمن، همگی عناوینی است که در ضمن زیان‌ها و شکست‌های عربستان سعودی جای می‌گیرد؛ اما خطر بزرگ‌تر آن است که آیا دولت‌های عربی که تحت عنوان نیاز به حمایت اسرائیل، وارد عادی‌سازی با آن شده‌اند، منطقه خلیج فارس را به روی خطر حضور نظامی اسرائیل می‌گشایند؟ این می‌تواند آخرین و مهم‌ترین اشتباه اعراب باشد.

جهان

شماره ۹۸۱ | دوشنبه اول دی ۱۳۹۹

صداقت

یادداشت

افق منطقه‌ای اردوغان در قفقاز

علی مهر دوست

کارشناس مسائل غرب آسیا

ترکیه بر خلاف رویه گذشته خود در زمینه مناقشه قره‌باغ که صرفاً حمایت سیاسی بر اساس وضعیت موجود نظام بین‌الملل بود، در جنگ اخیر به یکی از طرف‌های اصلی تبدیل شد و نه تنها در سطح داخلی، منطقه‌ای و رسانه‌ای از دولت باکو دفاع کرد، بلکه با اعزام نیرو به منطقه و حمایت تسلیحاتی، به صورت مستقیم علیه ارمنستان وارد جنگ شد و البته صبر استراتژیک روسیه در قبال درگیری‌ها نیز اردوغان را در این دخالت آتشکارش تهییج کرد. از این رو پیروزی دولت باکو را پیروزی خود دانسته و در فکر میوه‌چینی است. در این برهه زمانی ترکیه‌ها دو موضوع را در دستور کار قرار داده بودند:

۱- متهم کردن ایران به حمایت از ارمنستان و ایجاد واگرایی میان دو دولت در ملت ایران و آذربایجان؛
۲- برجسته کردن نقش ترکیه در پیروزی ارتش آذربایجان. حضور اردوغان به عنوان تنها مقام خارجی در مراسم جشن باکو نیز گویای این حقیقت است.

در این میان، رویکرد دولت آذربایجان به سیاست خارجی کشورمان متفاوت بود. «الهام‌علی‌اف» و سایر مقامات این کشور با وجود شیفته‌های چندین باره رسانه‌ای ترکیه و... برای ایجاد شکاف میان تهران و باکو، نه تنها از موضع ایران در خصوص قره‌باغ تقدیر کرده، بلکه پیشنهاد دادند یک همکاری منطقه‌ای میان پنج کشور (آذربایجان، گرجستان، روسیه، ایران و ترکیه) شکل بگیرد و به این ترتیب اجازه ندادند عملیات روانی رسانه‌ای ترکیه مخمل روابط دو کشور شود. مصادیق زیادی هم وجود دارد که نشان می‌دهد رویکرد دولت آذربایجان به ایران برخلاف گذشته، طی ماه‌های اخیر مثبت شده و سفر چندی پیش وزیر خارجه این کشور به تهران در این راستا قابل ارزیابی است.

با این حال اردوغان با شعرخوانی در باکو هم تلاش کرد به اختلاف‌افکنی میان تهران و باکو و کارشکنی در توسعه مناسبات دو کشور دامن بزند و چراغ سبزی برای گروه‌های تجزیه‌طلب در مناطق آذری ایران روشن کند که می‌توانند در راستای فعالیت‌های خود به ترکیه تکیه کنند. ترکیه‌ای که خود را مادر پروژه توران می‌داند و از طریق فعالیت‌های فرهنگی، اقتصادی، آموزشی، رسانه‌ای و... در مناطق مختلف ترک‌زبان از قفقاز تا مرزهای شرقی چین به دنبال تأثیرگذاری و گسترش حوزه خود است و در این راستا تلاش می‌کند در قالب توسعه مناسبات با کشورهای هدف طرح، آنها را با خود همراه کند.

اگرچه وحدت و همدلی جریان‌های گوناگون کشورمان که یک صدا نسبت به این موضع واکنش تند نشان داده و بر تمامیت ارضی کشورمان تأکید کردند، امری مستودنی و قابل انتظار بود و نشان داد که با وجود اختلاف سلیقه سیاسی، همه در زمینه دفاع از تمامیت ارضی وحدت نظر دارند، اما باید به یک نکته ظریف توجه شود که در این اظهارنظرها و موضع‌گیری‌ها، ایران در زمین بازی اردوغان بازی و ایفای نقش نکند. از این رو باید حساب ترکیه از آذربایجان جدا شده و دولت از فرصت گرایش باکو به تهران برای توسعه مناسبات استفاده بهینه کند.

يادداشت

بودجه‌ای متکی بر استقراض

امیر مزینی

عضو هیئت علمی
دانشگاه تربیت مدرس

در باره تعیین نرخ ارز در لایحه بودجه ۱۴۰۰ باید گفت، ارز نیز مانند هر کالای دیگری یک قیمت دارد. در واقع نرخ ارز قیمت هر واحد پول خارجی است؛ از این رو اینکه با رویکردهای گوناگونی بتوان قیمت آن را کنترل کند، چندان منطقی نیست.

اگر چه می‌توان قیمت برخی از کالاها را از طریق قیمت فرآورده‌های آن، یعنی تأمین فرآورده‌های ارزان قیمت برای آن کالا کنترل کرد اما از آنجا که بخشی از قیمت ارز تحت تأثیر مسائل بین‌المللی بوده و تمام عوامل مؤثر در آن در اختیار دولت نیست و عوامل متعددی در تعیین نرخ آن دخیل هستند، نمی‌توان چنین تصویری را برای نرخ ارز قائل بود. اولین عاملی که در تعیین نرخ ارز تأثیرگذار است، نظام عرضه و تقاضا در این بازار است؛ یعنی کشور طی یک سال چقدر صادرات و چقدر واردات دارد. موضوع دوم بحث سیاست‌های پولی است؛ یعنی دولت چقدر از انضباط پولی برخوردار است؟

ضمن اینکه در ایران بخشی از تقاضای ارز از محل سفته‌بازی است؛ به این معنا که نگاه مردم به ارز نه به عنوان یک واحد پول خارجی، بلکه به عنوان یکی از محل‌های سرمایه‌گذاری است. به نظر می‌رسد اینکه دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۰ عدد ۱۱۵۰۰ تومان را برای ارز در نظر گرفته است، مبنای مشخصی ندارد.

ضمن اینکه اصولاً چنین تغییراتی در نرخ ارز در بودجه‌ها مربوط به مباحث حسابداری است که مثلاً دولت در بودجه، نرخ تسعیر ارز را از حدود ۴ هزار تومان به ۱۱۵۰۰ تومان تغییر می‌دهد. آنچه نرخ ارز تعادلی ما را تشکیل می‌دهد، طبیعتاً عدد تعیین شده از سوی دولت در بودجه‌های سالیانه نیست؛ بلکه عرضه و تقاضای بازار است که بخشی از آن را نیز انتظارات موجود تشکیل می‌دهد.

لذا این سخن رئیس‌جمهور که تعیین نرخ ۱۱۵۰۰ تومانی برای نرخ تسعیر ارز در بودجه منجر به افزایش ارزش پول ملی خواهد شد، جمله مبهمی است. حتی نگاه دولت به موضوع فروش اوراق در بودجه ۱۴۰۰ نیز نگاه اشتباهی است، دولتی‌ها فروش اوراق را به مثابه یک نقطه قوت در لایحه بودجه ۱۴۰۰ مطرح کرده و معتقدند دولت هیچ استقراضی از بانک مرکزی نداشته و کشور را با فروش اوراق اداره می‌کند. این در حالی است که اوراق نیز تعریف مشخصی داشته و نوعی بدهی به شمار می‌آید که دولت فعلی برای سال‌های جاری و دولت آینده بر جای می‌گذارد.

اینکه ما بیاییم کل هزینه‌های دولت یا بخش قابل توجهی از این هزینه‌ها را با اوراق تأمین کنیم و مدیران دولتی بگویند ما در این سال‌ها هیچ استقراضی از بانک مرکزی نداشته‌ایم، نوعی آدرس غلط دادن است؛ چرا که فروش این اوراق از محل اضافه برداشت سیستم بانکی در نهایت منجر به افزایش پول پر قدرت می‌شود و فروش اوراق مانند استقراض از بانک مرکزی همین نتیجه را به همراه خواهد داشت. در پایان باید گفت، تا زمانی که تحول خاصی در درآمدها و فضای کسب و کار دولت رخ ندهد، اتفاقی نیز در بودجه رخ نخواهد داد.

رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی در گفت‌وگو با صبح صادق

منابع درآمدی بودجه ۱۴۰۰

مبهم است

میلا شکر

خبرنگار

با وجود گذشت بیش از دو هفته از تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۰ به مجلس، بحث و گفت‌وگو درباره ایرادات لایحه ارائه شده به ویژه محقق نشدن منابع درآمدی پیش‌بینی شده و انجام نشدن اصلاح ساختاری در آن همچنان ادامه دارد. ماجرا زمانی جالب‌تر می‌شود که با وجود انتقادات گسترده کارشناسان اقتصادی و نمایندگان مجلس از لایحه بودجه ۱۴۰۰، رئیس‌جمهور ضمن حمایت از لایحه بودجه گفت: «منتقدان بودجه ۱۴۰۰ دچار اشتباه راهبردی شده‌اند. اتفاقاً بودجه ۱۴۰۰ دقیقاً با اتکا و تکیه بر ظرفیت‌های اقتصادی ایران تدوین شده است.» صبح صادق در گفت‌وگویی با «وحد شقایق شهری» رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی لایحه بودجه ۱۴۰۰ و نقش منابع و درآمدهای ناپایدار در آن را بررسی کرده است.

به نظر نرسان در لایحه بودجه ۱۴۰۰

اصلاح ساختاری صورت گرفته است؟

در ابتدا اجازه دهید تصویری از وضعیت اقتصادی کشور در دهه ۹۰ داشته باشیم. میانگین رشد اقتصادی ما در دهه ۹۰ حدود عدد صفر و میانگین تورم در اقتصاد ایران ۲۳ درصد بوده است، به گونه‌ای که مجموع تورم در سه سال اخیر بیش از صد درصد بوده است. تورم ۳۱ درصدی سال ۱۳۹۷ به علاوه تورم ۴۱ درصدی سال ۱۳۹۸ چیزی حدود ۷۲ درصد تورم را نشان می‌دهد که حتی اگر تورم سال ۱۳۹۹ را ۳۰ درصد در نظر بگیریم، شاهد تورم بالای صد درصدی طی سه سال گذشته هستیم.

میانگین رشد سرمایه‌گذاری نیز منفی ۷ درصد و میانگین رشد تشکیل سرمایه ثابت خالص منفی ۲/۶ درصد بوده است. اتفاقی هم که طی سال‌های اخیر رخ داده، این است که هزینه‌های جریان استهلاك از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص پیشی گرفته است؛ یعنی اقتصاد ایران اگر با همین روند ادامه دهد، هر سال در حال مستهلک‌تر شدن است. ضمن اینکه تخصیص بودجه‌های عمرانی به دلیل مشکلاتی که در تأمین مالی دولت وجود داشت، به صورت کامل صورت نگرفته است. اتفاقی که در دهه ۹۰ افتاد، این بود که عملاً با پدیده رکود تورمی مواجه بودیم؛ به

گونه‌ای که قدرت خرید مردم به شدت کاهش پیدا کرده و تقاضای مصرفی اقتصاد به دلیل کاهش قدرت خرید مردم به شدت افت کرده است و عمده مردم صرفاً به سمت خرید مایحتاج ضروری خودشان رفته‌اند. پس انداز مردم یا کاهش پیدا کرده یا اصلاً پس‌اندازی وجود ندارد و مصرف کالاهای متنوع در سبب مصرفی خانوارها حذف شده است. اگر اتفاقات دهه ۹۰ را کنار هم بگذاریم، برای سال آینده در خرداد دیگر نیز در حال به وقوع پیوستن است؛ یکی اینکه با توجه به انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا و پیروزی بایدن عده‌ای احتمال کاهش شدت تحریم‌ها در حوزه‌های نفتی و بانکی را بالا می‌دانند. این مسئله اتفاقاً برای اقتصاد ایران پیامدهایی خواهد داشت؛ از جمله اینکه در گام اول سبب می‌شود هم مصرف‌کنندگان تقاضای مصرفی‌شان را به

تعویق بیندازند و هم سرمایه‌گذاران برای سال آینده سرمایه‌گذاری خودشان را به دلیل بحث بلاتکلیفی و انتظاری که وجود دارد به تأخیر بیندازند. انتخابات

ایران نیز سبب می‌شود دولت‌مردان در آغاز برخی پروژه‌ها یا انجام آن تأخیر کنند و از آنجا که سال پایانی دولت است دیگر پروژه جدیدی را آغاز نکنند. این موارد باعث می‌شود عمدتاً ما سال آینده به سمت تعمیق رکود برویم. با این وضعیت باید به سمت بودجه‌ای رفت که محوریت آن بودجه عمرانی باشد که البته اجرای آن نیازمند روی کار آمدن دولتی پر جنب و جوش و پرکار است. به عبارتی، چون بخش خصوصی به واسطه پدیده انتظار و بلاتکلیفی منظر خواهد بود و مصرف‌کنندگان نیز دست به خرید نخواهند زد، موضوع رکود در سال ۱۴۰۰

جدی‌تر خواهد شد. از این منظر، برای اینکه بتوانیم تعمیق رکود را کاهش دهیم، به ناچار باید حضور دولت در اقتصاد با شروع پروژه‌های عمرانی یا اتمام آنها پررنگ‌تر شود که طبیعتاً این کار به افزایش بودجه و انبساطی بودن بودجه در سال آینده نیاز دارد؛ ولی این انبساطی بودن بودجه نه به بودجه‌های جاری، بلکه باید با محوریت رشد بیشتر در بودجه‌های عمرانی باشد.

خب لایحه بودجه ۱۴۰۰ این گونه است؟

خیر، بودجه‌ای که دولت برای سال آینده تقدیم مجلس کرده، ایرادات اساسی دارد و مطالبی را که گفتم پوشش نمی‌دهد. برای نمونه، بودجه جاری بیش از ۴۰ درصد رشد داشته است. من نمی‌گویم حدود ۱۸ درصد رشد داشته است. اتفاقاً معتقدم سال آینده بودجه ما باید انبساطی بسته شود؛ اما با توجه به هدف‌گذاری تورمی که وجود دارد، ما باید بودجه جاری را حداکثر ۲۰ درصد و بودجه عمرانی را خیلی بیشتر از این رقم افزایش دهیم تا بتوانیم با پدیده انتظار و بلاتکلیفی و عمیق‌تر شدن رکود مقابله کنیم. پس کاملاً باید این رویکرد تغییر کند، این مسئله‌ای است که در لایحه بودجه ۱۴۰۰ دیده نمی‌شود. به طور طبیعی بودجه انبساطی نیازمند منابع مالی است، چون با خودش کسری بودجه

به همراه دارد. اینجا باید یک اصلاحات بنیادی در نظام درآمدی انجام دهیم؛ اما متأسفانه این اتفاق هم در نظام درآمدی که در لایحه دیده شده، وجود ندارد. در این دو سال به دلیل تشدید تحریم‌ها بعد از خروج آمریکا از برجام تمرین زیادی شد تا وابستگی بودجه به نفت به حداقل برسد؛ اما دوباره در سال آینده شاهدیم که درآمدهای نفتی به عنوان بودجه جاری در نظر گرفته شده است. این در حالی است که نه میزان صادرات نفت و نه قیمت آن برای ما مشخص نیست؛ یعنی نمی‌دانیم چه میزان نفت می‌توانیم صادر کنیم؛ لذا پیشنهاد می‌شود دولت و مجلس یک بودجه ریالی فراغ از درآمدهای نفتی ببینند که نفت به مثابه یک بودجه کمکی باشد.

یعنی سال آینده هر چقدر نفت فروختیم ۳۰ درصد آن را به صندوق توسعه ملی واریز کرده و مابقی آن به ریال تبدیل شده و به بودجه عمرانی اضافه شود.

البته دولت در کنار صادرات نفت موضوع فروش اوراق سلف نفتی را نیز مطرح کرده است.

ایرادی ندارد. به هر حال ما نمی‌دانیم می‌توانیم چه میزانی اوراق سلف بفروشیم، همه اینها مبهم است؛ هم میزان صادرات نفت و هم میزان فروش اوراق سلف. بنابراین باید منابع تمام اینها را در بودجه کمکی بیابیم و هر چقدر توانستیم به بودجه عمرانی اضافه کنیم.

در این شرایط اگر درآمدهای نفتی را از بودجه بیرون بیاوریم، به حتم کسری بودجه خواهیم داشت. با آن چه کنیم؟

در دنیا بیش از ۹۰ درصد درآمدهای دولت از مالیات‌هاست؛ اما این رقم و نسبت در کشور ما زیر ۲۵ درصد است. در حال حاضر نیز بودجه عمومی دولت در حالی حدود ۸۰۰ هزار میلیارد تومان است که درآمدهای مالیاتی ما ۲۴۷ هزار میلیارد تومان است که به معنای سهم کمتر از ۳۰ درصدی مالیات‌ها در منابع دولت است. اگر مجلس و دولت برای سال آینده همت کنند تا این هدف را بالاتر ببرند و سهم مالیات‌ها را در بودجه به ۶۰ تا ۷۰ درصد برسانند و ما بتوانیم پایه‌های جدید مالیاتی را در این فرصت سه یا چهار ماهه برای سال

آینده تصویب کنیم؛ از طرفی معافیت‌های مالیاتی را سامان دهیم و پایه‌های جدید مالیاتی مثل مالیات بر ثروت، مالیات بر مجموع درآمد و مالیات بر عایدی سرمایه که دولت هم در سال‌های اخیر مطالعات زیادی را در این زمینه داشته و لویایی را هم داشته است، سریع‌تر تصویب شود و ما بتوانیم آن هدف ۷۰ درصدی نسبت مالیات به بودجه عمومی دولت را پوشش دهیم به راحتی می‌توان نفت را از بودجه بیرون آورد. ۳۰ درصد مابقی را هم می‌توانیم با فروش اوراق مشارکت و اوراق مالی اسلامی، واگذاری نگاه‌های دولتی به بخش خصوصی از طریق بازار سرمایه، فروش شرکت‌های دولتی در بازار سرمایه و مولدسازی دارایی‌های دولت و... پوشش دهیم.

نظر نرسان در باره بودجه شرکت‌های دولتی در سال ۱۴۰۰ چیست؟ گویا قرار است همچنان این بودجه بررسی نشود.

به هر حال حدود ۷۰ درصد بودجه کشور برای شرکت‌های دولتی است که کاملاً مبهم و غیرشفاف است. حداقل بودجه این شرکت‌ها نیازمند شفافیت است. به نظر من مجلس امسال باید به بودجه شرکت‌های دولتی ورود کند حتی اگر فرصت محدود است، حداقل به بخشی از شرکت‌های دولتی که آمار و اعداد بالایی در بودجه شرکت‌های دولتی دارند، ورود کند تا موجب شود یک شفافیت بر دخل و خرج شرکت‌های دولتی ایجاد شود. تا کنون مجلس در هیچ یک از دوره‌ها، به بودجه این شرکت‌ها ورود نداشته است. علاوه بر آن، یک مسئله و چالش اساسی نظام بودجه‌ریزی کشور که همچنان هم وجود دارد، این است که ما الآن بیش از ۲۰ سال است که شعار بودجه‌ریزی عملیاتی را می‌دهیم؛ ولی نظام بودجه‌ریزی ما به جای عملیاتی بودن بر اساس مدل چانه‌زنی و افزایشی است، در حالی که در بودجه‌ریزی عملیاتی باید مشخص باشد که چه میزان، بابت چه هدفی و بابت چه پروژه‌ای به دستگاه‌ها بودجه تخصیص می‌یابد. بودجه‌ریزی عملیاتی سالیان سال است که از آن حرف زده می‌شود، اما اجرایی نشده است.

شاخص

رکورد چینی

به گزارش راشاتودی، به علت تقاضای بالا برای اقلام مرتبط با ویروس کرونا نظیر تجهیزات الکترونیکی و حفاظتی، ماه نوامبر پرمنفعت‌ترین ماه برای صادرات چین به شمار می‌رود. آمارهای گمرک چین نشان می‌دهد، ارزش کالاهای صادراتی چین در ماه گذشته میلادی به ۲۶۸ میلیارد دلار رسیده است که ۲۱ درصد رشد را نسبت به مدت مشابه سال گذشته نشان می‌دهد. این رقم بالاترین حجم ماهانه صادرات این کشور به شمار می‌رود. وانگ دان، اقتصاددان ارشد چینی گفت: «عملکرد صادراتی چین بار دیگر از انتظارات بازار فراتر رفت که بیشتر به علت افزایش تقاضا از سوی کشورهای توسعه یافته رخ داده است.»

منهای نفت

صندوق توسعه ملی

یکی از راه‌های تحقق ایران بدون نفت قطع وابستگی بودجه از درآمدهای نفتی است. برای تحقق آن از اواخر دهه ۸۰ صندوق توسعه ملی تأسیس و بنا شد هر ساله دودرصد از سهم صندوق از مجموع درآمدهای نفتی ایران افزایش یابد تا از این طریق وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی به مرور قطع شود. متأسفانه طی سال‌های گذشته در حالی که سهم صندوق از درآمدهای نفتی بر اساس افزایش دودرصدی هر سال باید به ۳۸ درصد می‌رسید، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ این سهم ۲۰ درصد در نظر گرفته شده است که نشان می‌دهد وابستگی کشور به درآمدهای نفتی روند کاهشی نداشته است.

افزوده

هزینه مصرف نهایی

هزینه مصرف نهایی دولت بر طیف وسیعی از کالاها و خدمات، به دو صورت ایجاد می‌شود: الف- هزینه‌های مربوط به تولید ستانده غیر بازاری: هزینه تولید کالاها و خدماتی که واحدهای دولتی، برای خانوارها به طور مجانی یا به قیمتی که از نظر اقتصادی معنی‌دار نیست، فراهم می‌کنند. ب- هزینه‌های مربوط به تولید کالاها و خدمات از سوی تولیدکنندگان بازاری: ممکن است دولت، کالاها و خدماتی را خریداری کند و به طور مجانی در اختیار خانوارها قرار دهد. نقش واحدهای دولتی در این رابطه، محدود به پرداختی بابت خرید کالاها و خدمات و توزیع غیر نقدی آنها است.

آنچه آخرت ما را می‌سازد

گفتاری از حجت الاسلام سیدمحمدباقر علوی تهرانی

مسلم است دنیای ما را مال می‌سازد. بر اساس مالی که داری یک موقعیت اجتماعی کسب می‌کنی. صاحب‌خانه می‌شوی، صاحب‌کارخانه می‌شوی... اما بر اساس جهان‌بینی دینی ما، یک چیزی داریم به نام آخرت. مرتبه دیگری از زندگی ما وجود دارد که اسمش آخرت است. آخرت ما را چه چیزی می‌سازد؟ سؤال این است. در جواب حدیثی را از حضرت امام هادی(ع) نقل می‌کنم و موضوع بحثم قرار می‌دهم. امام(ع) می‌فرماید: «دنیای مردم را مال می‌سازد و آخرت مردم را عمل می‌سازد». وجود نازنین حضرت امیرالمؤمنین(ع) می‌فرماید: «از گروه کسانی بدون عمل که در آرزوی آخرت خوش هستند نباش!» آرزوی خوش در سایه عمل است. در شب معراج

هم وجود نازنین پیامبر(ص) می‌فرماید که در مرحله‌ای دیدم که یک عده از ملائکه مشغول کار هستند. یک درخت می‌کارند، چند درخت می‌کارند دست از کار می‌کشند، چند درخت می‌کارند دست از کار می‌کشند. از جبرئیل سؤال کردم گفتم دارند چه کار می‌کنند؟ گفت: آقا اینها دارند بهشت اهل ایمان را می‌سازند. رسول اکرم(ص) فرمودند: پس چرا یکسره کار نمی‌کنند و دست از کار می‌کشند؟ در جواب عرض کرد: آقا اینها منتظر ملائکه هستند از جانب پایین. عمل خیرشان که بالا برسد تبدیل می‌شود به درخت. عمل خیرشان تبدیل می‌شود به آجر. که تعبیر آجر از بنده است آن ملائکه که در بهشت استفاده می‌شود محصول عمل ماست. قرآن هم

می‌فرماید: «هر عملی چه خیر باشد چه شر آنجا حاضر می‌کنیم منتهی کسانی که عمل بد انجام می‌دهند آرزو می‌کنند بین آنها و عملشان فاصله خیلی زیادی باشد» یعنی این عمل رویه او منسوب نکنند. گناهی که در اینجا با افتخار انجام می‌دهد آنجا آرزو می‌کند که جزء پرنده‌اش نباشد. این مقدمه اول. اکتساب بهشت کار سختی است، پیغمبر(ص) مافرمودند: «آدمیزاد وقتی روز قیامت محشور می‌شود آنقدر در عالم حشر سختی می‌بیند که گمان می‌کند اگر عمل هفتاد پیامبر در نامه عملش باشد باز هم کم می‌آورد!» دقت کنید عمل هفتاد پیامبر! و دقت کنید چه کسی این حرف را زده است، پیامبر اکرم(ص)!

آرامش جهادگران بیشتر است

عبدالرضا سمیعی

کارشناس علوم اسلامی

هر عقل سلیمی استقامت و دفع شرارت دشمن را بر تسلیم شدن و زیر بار ذلت رفتن ترجیح می‌دهد. شاید باشند کسانی که فکر می‌کنند اگر با دشمن کنار آیند و بگذارند او بر آنها تسلط پیدا کند آرامش بیشتری دارند، اما اینچنین نیست. خداوند در قرآن آرامش را برای جهادگران و نگرانی و تشویش و حتی بی‌خوابی را برای منافقان می‌داند. منافقان کسانی هستند که تمام عمر به دنبال کسب قدرت بودند و دائم میان دوست و دشمن رفت‌وآمد می‌کردند تا روزی بیایند و آنها به قدرت و شوکت برسند، در حالی که این اتفاق نخواهد افتاد. منافق خواب راحت ندارد و همیشه نگران و مضطرب و منتظر است؛ اما مؤمنان و کسانی که اهل استقامت و پایداری بوده‌اند، خداوند در دل آنها آرامش قرار می‌دهد و آنها را حمایت می‌کند. گاهی هم اتفاق می‌افتد که جهادگران اشتباهاتی انجام داده و باعث می‌شوند دشمن بر آنها چیره شود و آنان را شکست دهد؛ اما به محض اینکه به اشتباه خود پی‌برند و به وعده‌های خداوند اطمینان کردند، خداوند از آنان حمایت کرده و همان آرامشی را که وعده داده بود، به آنها اعطا می‌کند؛ اما باز هم منافقان به سبب اطمینان نداشتن به خداوند از این آرامش بهره‌ای نمی‌برند. بعد از جنگ احد که مسلمانان برای به دست آوردن غنیمت جنگیدن را واگذاشتند و شکست خوردند، پشیمان شده و از اشتباهشان درس گرفتند. هنگامی که شب فرارسید مسلمانان از ترس آنکه دشمن دوباره سراغشان نیاید خواب به چشمانشان نمی‌آمد، خداوند اراده فرمود و آرامش و اطمینانی در دل آنها قرار داد تا به خواب بروند، اما در همین حال منافقان از ترس جان‌شان بیدار بودند. آنها به خداوند شک کردند. اشتباهاتشان را نادیده گرفتند و می‌گفتند اگر خداوند وعده پیروزی داده، پس چرا شکست خوردیم؟ منافقان فکر می‌کنند وقتی خداوند وعده پیروزی داده، پس حتما باید پیروز شوند، حتی هنگامی که جنگ را واگذار و فرار کردند. منافقان همیشه در حال تزریق ناامیدی به جامعه هستند، در هر حالی ناراضی بوده و اشتباهات خود را قبول نمی‌کنند. آنها اشتباهات جهادگران را بزرگمایی کرده و مدام در حال تخریب جهادگران هستند. آنان فکر می‌کنند اگر در میدان حاضر نشوند و در خانه و در بستر گرم بخوابند، مرگ سراغشان نمی‌آید، در حالی که این‌طور نیست. اگر آنان به سراغ دشمن نروند، دشمن به سراغ آنان می‌آید. در آیه ۱۵۴ سوره آل عمران آمده است: «پس از آن آندوه (شکست در جنگ احد) خدا به شما ایمنی ارزانی داشت، چنانکه گروهی را خواب آرام فرا گرفت. اما گروهی دیگر همانند مردم عصر جاهلی به خدا گمانی باطل داشتند، هنوز دستخوش اندوه خویش بودند و می‌گفتند: آیا هرگز کار به دست ما خواهد افتاد؟ (ای پیامبر) بگو: همه کارها به دست خداست. آنان در دل خود چیزی را پنهان می‌دارند که نمی‌خواهند برای تو آشکار سازند. می‌گویند: اگر ما را اختیاری بود اینجا کشته نمی‌شدیم. بگو: اگر در خانه‌های خود می‌بودید، کسانی که کشته‌شدن بر آنها مقرر شده است از خانه به قتلگاهشان بیرون می‌رفتند. خدا آنچه را که در سینه دارید می‌آورد و دل‌های‌تان را پاک می‌گرداند و خدا به آنچه در دل‌هاست آگاه است.»

ایران و جهان میراث‌دار شهدا هستند

عباس(ع) اثر تربیتی مادرش ام‌البنین(س) را در ارادت، رشادت و شجاعت ایشان می‌بینیم. همچنین در خصوص محمد حنفیه و... در زمینه وراثت تربیتی آیه ۶ سوره تحریم را هم داریم که به مؤمنان دستور می‌دهد خانواده و فرزندان خود را از آتش دور نگاه دارند.

اما آیا عوامل دیگری جز ژنوم و تربیت مادر هم در رفتارها و شخصیت انسان مؤثر هستند؟ به عبارتی در کنار ژنوم یا موراث ژنتیکی، موراث دیگری وجود دارند؟ بله؛ تربیت و شخصیت انسان‌ها متأثر از عوامل مختلفی در جامعه، خانواده و حتی اتفاقات و تحولات جامعه است. «موراث اجتماعی» از عواملی است که بر تربیت انسان اثر می‌گذارد و در بیشتر اوقات بر موراث ژنتیکی و تربیتی غالب است. اینکه دین اسلام ما را موظف به حراست از عوامل متعدد اثرگذار بر تربیت انسان در جامعه کرده و روی آن پافشاری می‌کند، به همین دلیل است. آنچه پیامبر(ص)

برادرش (یوسف) نیز قبل از او زدی کرد...» زیرا بنیامین و جناب یوسف(ع) از یک مادر بودند. حتی هنگامی که محمد حنفیه در یکی از جنگ‌ها هیبت دشمن را دید و ترسید، امیرالمؤمنین(ع) فرمودند: «مَا أَدْرَكَكَ عَرَقٌ مِنْ أَيْبِكُ!»؛ این عرق از پدرت به تو نرسیده است. در زندگانی حضرت قمرینی هاشم(ع) هم می‌بینیم امیرالمؤمنین(ع) بر موضوع اثرپذیری فرزند از مادر تأکید دارند. امیرالمؤمنین(ع) در فرمان خود به استاندار مصر چنین می‌فرماید: «برای اداره کشور افرادی را برگزین که گوهر نیک دارند و از خاندانی پارسایند و از سابقه‌ای نیکو برخوردار هستند...» (نهج‌البلاغه، ن ۵۳) اما آنچه مقصود ماست، اثر تربیتی مادر نیز هست. در جریان بنیامین اشاره به اثر بردن این صفت از ناحیه مادر، می‌تواند اشاره به تربیت از سوی مادر هم باشد؛ یعنی منظور برادران این بود که مادرشان نتوانسته آنها را خوب تربیت کند. ضمن آنکه در مورد حضرت

سیدحسین خامی خوانساری

دبیر گروه معارف

موضوع «سرنوشت» مورد توجه همه دانشمندان و محققان بوده است و می‌توان گفت از اثرگذارترین عوامل در سرنوشت «وراثت» است. اینکه وراثت در سرنوشت و نحوه رفتار انسان‌ها اثر دارد یا نه، مورد اختلاف است؛ اما بسیاری از دانشمندان قائل هستند که خصوصیات فردی (که هم جسمی است و هم روحی)، اخلاق و رفتار و شخصیت از پدران و مادران و فرزندان انتقال پیدا می‌کند. یکی از علوم روز، علم ژنتیک است که ژنوم و اثر آن بر رفتار و شخصیت انسان‌ها را بررسی می‌کند. البته این اثر تام نیست و به این معنی نیست که اراده و اختیار انسان را از او بگیرد. چه آنکه برخی افراد به جبر ژنتیکی و برخی به جبر محیطی و عده‌ای به جبر اجتماعی اعتقاد دارند، اما اگر بخواهیم به جبر اعتقاد پیدا کنیم دیگر مسئله عقوبت اعمال معنا پیدا نمی‌کند. پس اثر ژنتیک بر رفتار و سرنوشت چیست؟ آیا اراده را از دست انسان می‌گیرد یا بر آن اثرگذار است؟ مسلماً اراده انسان در هیچ شرایطی از بین نمی‌رود، اما ژنوم با آن تعریفی که می‌آورد، در رفتار و حتی سرنوشت انسان اثر مستقیم دارد. کسانی که به جبر ژنتیکی قائل هستند، به حدیثی از پیامبر اکرم(ص) استناد می‌کنند که فرموده‌اند: «السُّقُوتُ مِنَ الشَّقِيهِ فِي بَطْنِ أُمِّهِ وَ السَّعِيدُ مِنَ سَعِدِ فِي بَطْنِ أُمِّهِ»؛ شقاوتمند در شکم مادرش نیز شقاوتمند است و سعادتمند در شکم مادرش نیز سعادتمند است. (بحرانی، ج ۲، ص ۵۲۹) اما این بیان پیامبر(ص) تأویلاتی دارد که عرض می‌کنیم. در آیه ۷۷ سوره یوسف آمده، وقتی بنیامین را با ظرف پادشاه گرفتند، برادرانش گفتند: «اگر او دزدی کند، (تعجبی ندارد)

هفت توصیه به طلاب

آیت‌الله سبحانی به مناسبت هفته پژوهش برای پژوهشگران هفت توصیه داشت که در آن بر احیا و بازآفرینی آثار شیعه اشاره و تأکید کرد که شناخت همجهه و رصد تعرض‌ها و شبهه‌افکنی‌ها علیه شیعه و تجهیز و توانمندی لازم برای ارائه پاسخ مناسب به این شبهات نیز مورد توجه جدی قرار گیرد و طلاب و پژوهشگران حداقل یک کتاب و اثر علمی را در زندگی خود داشته باشند. آیت‌الله سبحانی نوشته‌ای را مهم دانست که از زندگی بشر گره‌گشایی کند، مشکلی را حل کند، اشکالی را پاسخ دهد و خدمتی را به اسلام و نظام ارائه دهد.

تقویت اعتماد عمومی

پرسش: اگر نقد سیاسی سبب ایجاد فضای بی‌اعتمادی شدید و در پیش گرفتن رویکرد محافظه‌کارانه و نفاق‌آلود در جامعه شود، چه حکمی دارد؟
پاسخ: نقد و تذکر دانی که موجب بی‌اعتمادی عمومی شود، جایز نیست. نقد و تذکر باید جویری باشد که اعتماد عمومی را از کسانی که مسئولند و مشغول کارند، سلب نکند؛ تذکر دادن باید جویری باشد که موجب بی‌اعتمادی عمومی نشود.

احکام مربوط به تحلیل سیاسی برگرفته از کتاب احکام هدایت سیاسی براساس فتاوی رهبر معظم انقلاب

عملی برای پیشرفت

مرحوم آیت‌الله بهاء‌الدینی(ره) می‌فرماید: اگر این دو کار را انجام دهید، خیلی پیشروی کرده‌اید: یکی اینکه نماز اول وقت بخوانید، دیگری اینکه دروغ نگویند...

اگر این کارها را کردید، فهم شما هم عوض می‌شود؛ یعنی درک دیگری پیدا می‌کنید. الآن شما نمی‌توانید این را از ما قبول کنید، ولی وقتی خودتان به آن رسیدید، قبول می‌کنید.

سلوک معنوی، ص ۱۳۲

اقتصاد
مقاومبازنگاهی به آسیب‌های
پرداخت ارز ترجیحی

پیش درآمد

اقتصاد مقاوم با حذف
گام به گام ارز ترجیحیسیداحسان خاندوزی
نایب‌رئیس کمیسیون
اقتصادی مجلس

ارز ترجیحی به طور مشخص از اردیبهشت ۱۳۹۷ که تحریم‌های آمریکا علیه ایران برگشت، به یکی از پرچالش‌ترین مسائل اقتصادی تبدیل شد. یکی از مهم‌ترین هزینه‌های سیاست ارز ترجیحی به شکل کنونی، این است که موجب دور شدن از وضعیت بهینه در تولید و مصرف کالاها خواهد شد و این مسئله به جز آن ایراد رایجی است که فرصت‌های فساد اقتصادی و رانت را فراهم می‌کند؛ چرا که با وجود ارز ترجیحی، تولید بسیاری از کالاها در کشور صرفه خود را از دست می‌دهد و چون ارز ترجیحی به کالاهای اساسی اختصاص پیدا می‌کند، موجب می‌شود فرآیند تولید داخلی کالاهای اساسی دچار ایراد شود. ارز ترجیحی اساساً انگیزه تولید داخلی و انگیزه کاهش وابستگی به واردات کالاهای اساسی را در کشور از بین می‌برد؛ بنابراین اگر ارز ترجیحی در بلندمدت ادامه یابد، یک سیاست ضد اقتصاد مقاومتی خواهد بود؛ متأسفانه ما به جهت اینکه نمی‌توانیم این فرآیند کاهش وابستگی گام به گام و تدریجی را خوب مدیریت کنیم، سعی می‌کنیم ساده‌ترین و دم‌دست‌ترین روش را ادامه دهیم که حفظ ارز ترجیحی و رضایت‌مندی کوتاه‌مدت مردم و مصرف‌کنندگان است. غافل از اینکه در بلندمدت ما را وابسته‌تر نگه می‌دارد و تمام بسترهای تولید کالاهای اساسی را در کشور مضمحل می‌کند که این نقض سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. در سال ۱۳۹۹ به دلیل اینکه منابع ارزی نفتی دولت کاهش پیدا کرده است، به شکل طبیعی و قهری تخصیص ارز ترجیحی کاهش پیدا کرده و در حال حاضر کمتر از سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ارز ترجیحی تخصیص پیدا می‌کند. اما به نظر می‌رسد ما باید از این مرحله توفیقات اجباری عبور کنیم و به سمت یک هدف‌گذاری کاملاً خودآگاه و برنامه‌ریزی شده برویم. در همین راستا، طرح‌هایی در مجلس مطرح شده که اگر تصویب شود، می‌تواند در سال‌های آینده و به طور مشخص از سال ۱۴۰۰ به بعد میزان ارز ترجیحی را که دولت تخصیص می‌داد، کمتر و کمتر کرد. این کار فقط مستلزم مدیریت درست برای عبور از این دوره گذار است، چرا که اگر یکباره ارز ترجیحی صفر شود، بدون اینکه زمینه جایگزین شدن آن کالا را در داخل فراهم کرده باشیم و بدون تمهید مقدمات، ممکن است دچار شوک‌های قیمتی و نوسانات بسیاری شویم که فشار آن روی سفره مردم و جامعه خواهد بود.

چرا سیاست ارز ترجیحی

باید کنار گذاشته شود؟

♦ کوتاه شدن دست واسطه‌ها

عبدالمجید شیخی

کارشناس مسائل اقتصادی

مشکل گران شدن کالاها از تخصیص ارز با نرخ ترجیحی نیست، بلکه مشکل فقدان وجود یک سامانه رصد از مبدأ کالا تا مقصد، یعنی همان سفره مصرف‌کننده است. همچنین مشکل از ولنگاری دولت در امر نظارت، کنترل و نظام توزیع و دخالت واسطه‌هاست؛ در واقع واسطه‌ها هستند که اجازه نمی‌دهند مردم آسایش پیدا کنند. این رانت‌خواری نیست و رانت‌دزدی از طریق واسطه‌هاست. وقتی نرخ ارز ترجیحی به کالاهای اساسی اختصاص پیدا می‌کند، یعنی یک رانتی به عموم مردم مستضعف که توان خریدشان پایین است، داده می‌شود که باید به این رانت به دید مثبت نگاه کرد، اما چون قرار است به مردم مستضعف داده شود، رانت‌خواران و در واقع دزدان رانت در این مسیر کمین کرده‌اند و آن را می‌ریابند که دلیل آن نبود توان نظارت دولت بر این بازار است، همچنین دولت برنامه‌ای برای تنظیم بازار ندارد و نمی‌تواند کنترلی از مبدأ کالا تا مقصد سفره مصرف‌کننده داشته باشد. به هر روی تخصیص ارز یارانه‌ای برای قوت اصلی مردم امری ضروری است و باید کالاهای اساسی مردم با نرخ ارز ترجیحی به دست مصرف‌کننده برسد، اما اگر قرار باشد این موضوع و مابه‌التفاوت آن رها شود، معلوم نیست سوداگران رانت‌دزد در این مسیر، چه قیمتی برای این کالاها در نظر می‌گیرند. در واقع مشکل نبود نظارت است؛ دولت از ابتدا تا کنون اقتصاد را مدیریت نکرده و برنامه‌ای برای تنظیم بازار نداشته است. سامانه‌ای هم برای رصد کالا از مبدأ تا مقصد نداشته و مشکلات ناشی از سوءمدیریت دولت بر بازار است.

این موضوع روی تولیدکننده‌ها نیز اثر منفی گذاشته است، وقتی این ارز به نهاده‌ها تخصیص داده می‌شود، اما نهاده‌ها به چند برابر قیمت به دست مرغ‌دار و دام‌دار می‌رسد، علاوه بر مصرف‌کننده، در این بین تولیدکننده هم متضرر می‌شود و این وسط واسطه‌ها هستند که رانت‌دزدی می‌کنند. لذا باید برای ورود هر کالای اساسی یک الگوی نظام تولید، توزیع، ذخیره‌سازی، بازرگانی و مصرف طراحی و پیاده‌سازی شود؛ همچنین باید یک مرجع بزرگ برای تعیین نرخ‌ها وجود داشته باشد و سامانه‌ای از مبدأ تولید تا مقصد تا مسیر رسیدن این کالا به مقصد سفره مصرف‌کننده شفاف باشد. وجود یک شبکه نظام‌مند رصد شده برای توزیع کالا ضروری است که به صورت تخصصی توزیع شوند تا هر کسی همه کالاها را توزیع نکند. به هر حال همه این شرایط نیاز است تا این رانت، از طریق سوداگران دزد سرگردن دزدیده نشود.

در نظام اقتصادی با توجه به شریایی که الان حاکم است؛ به ویژه در شرایط بحران کرونا و با توجه به شرایط مزمن رکود تورمی، هم نیاز به پرداخت یارانه مستقیم داریم و هم نیاز به دادن یارانه غیرمستقیم به مصرف‌کننده داریم و هر دو لازم و ملزوم همدیگر هستند و نمی‌توان در این شرایط یکی را نفی کرد؛ در حال حاضر به دلیل شرایط بحران کرونا وقتی با قیمت‌های جهنده مواجه هستیم، دادن یارانه نقدی برای اقشار ضعیف جز هدر دادن منابع مالی و پولی نیست، اما در عمل اگر کالاهای اساسی مانند گوشت مرغ و گوسفند، برنج و روغن را به صورت مستقیم به مردم بدهیم، از آن طرف دچار فقر و گرسنگی حاد نمی‌شوند. اگر کمک‌های معیشتی که در حال حاضر در سه سامانه یارانه‌ای تعریف شده است، به صورت هماهنگ و با یک مدیریت هم به صورت نقدی و هم غیر نقدی تحقق پیدا کند، می‌توانیم این شرایط را پشت سر بگذاریم.

♦ عامل وابستگی به بیرون

مهدی طغیانی

سخنگوی کمیسیون اقتصادی
مجلس

سال گذشته ۲۵ قلم کالا را با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد کرده و تقریباً ۱۵ میلیارد دلار برای آن هزینه کردیم که حدود ۸ میلیارد دلار آن از محل صادرات نفت، فرآورده‌ها و درآمدهای نفتی دولت تأمین شد و مابقی هم از محل بانک مرکزی اختصاص داده شد. امسال به دلیل پیش‌بینی‌ای که از منابع ارزی کشور و کاهش فروش نفت و درآمدهای نفتی می‌شود، واردات ۲۵ کالا به ۲۰ قلم کالا کاهش پیدا کرد و رفته رفته تعداد دیگری از آنها مانند لاستیک خودرو، برنج و کاغذ حذف شد. در حال حاضر این تعداد به پنج قلم کالا رسیده است که اغلب خوراک دام و نهاده‌های تولید کشاورزی مانند ذرت، جو، سویا، کنجاله سویا و روغن خوراکی است؛ البته در کنار آن دارو و سموم کشاورزی و نژادهای دام هم هست و تعدادی اقلام خرد نیز در کنار این پنج قلم کالا وجود دارد. با اینکه واردات این کالاها مشابه سال گذشته تأمین مالی شده، اما تلاطماتی که در بازار نهاده‌ها رخ داده است، عملاً سبب شده است هم تولیدکننده‌ها، تصمیم به ذخیره‌سازی بگیرند که عملاً یک تقاضای مازاد را در بازار ایجاد می‌کند و هم اینکه افراد سودجو و فرصت‌طلب وارد شده و سعی کنند با احتکار و واسطه‌گری سودهای کلان به دست آورند.

در حقیقت، بازار نهاده‌ها در ماه‌های اخیر در کشورمان به هم ریخته است، این در حالی است که اگر سرجمع هفت ماه اول سال را حساب کنیم، ما کمتر از سال قبل نهاده وارد نکرده‌ایم؛ ولی به دلیل تلاطماتی که در بازار وجود داشته و احتکاری که رخ داده، احساس کمبود شده است؛ نکته دیگر اینکه برای ارز ترجیحی، به دلیل اینکه عملاً زیرساخت‌های تخصیص تا انتها وجود ندارد و در واقع نظارت کافی از ابتدا تا انتها صورت نمی‌گیرد، سبب شده است حتی تولیدکننده‌ها هم انگیزه پیدا کنند که به جای زحمت و تلاش برای تولید، از محل فروش نهاده‌ها و سهمیه خود، عایدی کسب کنند. متأسفانه شرایط دو نرخ شدیدی که در بازار وجود دارد، این مسائل را به وجود آورده است و اینها نتایج رانت ارز ۴۲۰۰ تومانی است که در بازار محصولات کشاورزی ایجاد کرده‌ایم، بدون اینکه بتوانیم با نظارت، منافع مردم را به حد اکثر برسانیم.

البته کسی منکر زحمت جهاد کشاورزی و وزارت صمت نمی‌شود، اما متأسفانه نتیجه‌ای که باید گرفته شود، حاصل نمی‌شود؛ با وجود اینکه ما واردات را به شکل کامل و مشابه سال قبل انجام می‌دهیم، اما مشاهده می‌کنیم که قیمت‌ها روز به روز در حال افزایش است و سودی عاید مردم نمی‌شود.

پیشنهادی که ما داریم و آن را به مجلس و نمایندگان عضو کمیسیون کشاورزی اعلام کرده‌ایم، این است که ارز ۴۲۰۰ تومانی به طور کامل از محصولات و نهاده‌های دامی حذف شده و مابه‌التفاوت آن به مصرف‌کننده منتقل شود؛ یعنی اگر قرار است به مصرف‌کننده نهایی کمک کنیم، در قالب همان طرح تأمین کالاهای اساسی باشد، نه اینکه به واسطه‌گر و دلال‌های سودجویی کمک کنیم که الان در بازار جولان می‌دهند. دولت باید زیرساخت طرح تأمین کالاهای اساسی را طبق قانون فراهم کرده و اجرای آن را شروع کند و طبق قانونی که چند روز قبل به تصویب مجلس و تأیید شورای نگهبان رسید و به دولت ابلاغ شد، با فراهم کردن زیرساخت آن کمک کند تا این بخش را هم بتوانند تأمین کنند و به جای اینکه واردات دو نرخ باشد که نفعی برای مصرف‌کننده ندارد، همان تک نرخ باشد تا هر کسی که می‌تواند با نرخ نیمایی وارد کند و مصرف‌کننده هم یارانه خود را مستقیم دریافت کند. طبق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، دولت باید در هفت سال گذشته باید روی داخلی‌سازی تولید نهاده‌های کشاورزی برنامه‌ریزی می‌کرد، نه اینکه پس از هفت سال برخلاف ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، در نهاده‌ها وابسته‌تر باشیم؛ این موضوع به پیگرد قانونی از مسئولان وقت جهاد کشاورزی نیاز دارد؛ زیرا در سیاست‌های ابلاغی گفته شده است، ما باید در نهاده‌های کشاورزی به سمت تولید داخل و قطع وابستگی برویم و به ارز نیاز نداشته باشیم؛ اما هیچ کاری در این زمینه انجام نشده است که همه اینها به ضرر مردم بوده و سبب تلاطم اوضاع می‌شود.

♦ پایان دادن به رانت

مهدی معصومی

رئیس انجمن تخم‌مرغ شناسان

هر گاه یک محصول، ماده یا کالایی زیر قیمت واقعی در بازار توزیع می‌شود، سبب فساد و کاهش بهره‌وری می‌شود. فرض کنید قیمت دان کیلویی ده هزار تومان باشد، مرغدار تلاش می‌کند بهره‌وری را بالاتر ببرد که این یک امر طبیعی است؛ اما وقتی قیمت آن ارزان است، بهره‌وری پایین می‌آید. به همین ترتیب اتفاقاتی می‌افتد؛ از جمله اینکه وقتی قیمت حمل و نقل به قیمت ارز آزاد است؛ اما خود محصول حمل شده به قیمت ارز دولتی است، گاهی در برخی از کالاها قیمت حمل و نقل از کالاگران تمام می‌شود؛ چون حمل و نقل با ارز ۲۵ هزار تومانی است و کالا یا ماده افزوده با ارز ۴۲۰۰ تومانی است. اگر اختلاف ۲۰ یا ۳۰ درصد باشد اشکال ندارد؛ اما در اینجا اختلاف شش یا هفت برابر است. فرق نمی‌کند این اتفاق در مورد کدام کالا یا در کدام کشور و فصل سال باشد؛ هر گاه هفت برابر اختلاف ارز وجود داشته باشد، فساد ایجاد می‌شود، از این رو پیشنهاد تولیدکننده‌ها مانند مرغ‌داران این است که مواد اولیه را با ارز آزاد دهید و تخم‌مرغ هم با ارز آزاد وارد بازار شود و برای برطرف شدن مشکلات مالی قشر آسیب‌پذیر به طریق دیگری عمل کنند که این مابه‌التفاوت قیمت ارز به دست مصرف‌کننده برسد. وقتی مواد اولیه را با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد می‌کنند، قیمت تمام شده تخم مرغ با ارز ۴۲۰۰ تومانی نیست و با ارز ۱۲ هزار تومانی است که نشان می‌دهد میزان بهره‌وری پایین است یا سوءاستفاده وجود دارد. در واقع به این معناست که این ارز ۴۲۰۰ تومانی به دست مصرف‌کننده نهایی نرسیده است. وقتی اختلاف قیمت حدود هفت برابر است، هیچ ارگانی توان نظارت ندارد و نمی‌تواند جلوی این سوءاستفاده را بگیرد. راهکار این مسئله این است که ارز این کالا را مانند کالاهای دیگر آزاد کنند و به بخش آسیب‌پذیر جامعه به روش مستقیم و با دادن یارانه کمک کنند.

جایگاه نظارت

حجت‌الله فیروزی

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس

برای تعادل بازار و تأمین برخی کالاهای ضروری که تأمین آنها در کوتاه‌مدت در کشور ممکن نیست، چاره‌ای جز واردات نداریم؛ اما سازوکار این ساختار باید شفاف و تعریف شده باشد و رانت‌زا نباشد، یعنی به دست افراد خاصی نباشد. به طور معمول برای تأمین بعضی از کالاها به این دلیل که در ادامه زنجیره تولید اثرگذار است، گاهی چاره‌ای جز اختصاص ارزهای خاص نداریم، یعنی باید ارز یا قیمت ارزان در اختیار واردکننده کالا قرار دهیم تا محصولاتی که وارد می‌شود و در ادامه زنجیره قرار می‌گیرد، با قیمت مناسب باشد. اگر در این خصوص سامانه شفاف و بدون رانت وجود نداشته باشد، خود به خود مفسده ایجاد می‌شود. به عبارتی، اگر قرار باشد ارز به افراد خاصی داده شود که این افراد رقیبی نداشته باشند و در ادامه نظارتی بر خرید، وارد کردن و توزیع محصول وجود نداشته باشد، همه این مشکلات به هم گره می‌خورند و در نهایت زمانی که کالا به دست مصرف‌کننده واقعی می‌رسد، برخلاف هدف اولیه که رسیدن کالا با قیمت مناسب به دست مصرف‌کننده است، نتیجه عکس می‌دهد.

گزارش‌هایی که درباره روند گذشته وجود دارد هر چند هنوز راستی آزمایی نشده و مراجع ذی‌صلاح آن را بررسی نکرده‌اند نشان می‌دهد، متأسفانه محصولاتی که با ارزهای ترجیحی وارد کشور شده‌اند، اولاً اولویت آنها رعایت نشده و برخی از کالاها محصولات اساسی و مورد نیاز نبوده و ارزها برای کالاهایی در نظر گرفته شده که نباید وارد می‌شده است. ثانیاً محصولاتی که وارد شده چون نیاز ضروری نبوده، به تولیدات و تولیدکنندگان داخلی ضربه زده و در حقیقت تولید داخلی را متوقف کرده یا در روند آن اختلال به وجود آورده است. اگر قرار است از ارز ترجیحی یا ارزهای ارزان قیمت در هر قالبی استفاده کنیم، باید به محصولاتی اختصاص داده شود که اولاً نیاز ضروری کشور باشد و ثانیاً امکان تأمین آن در داخل کشور وجود نداشته باشد. ثالثاً اگر این کالاها به کشور وارد نشود، بازار داخلی و عرضه و تقاضا به هم بخورد و در زنجیره تولید و توزیع اختلال ایجاد کند.

باید در روند تخصیص ارز، خرید کالا و واردات، ترخیص و توزیع سامانه شفاف وجود داشته باشد تا روی آن نظارت انجام شود. ضمن اینکه این زنجیره نباید محل تولید داخلی باشد، زیرا تولید داخل ارجح است و نباید متأثر از واردات شود، به این ترتیب بازنگری در این سیاست ضرورت دارد و باید به طور مستمر رصد و پایش شود و آسان‌ترین و بهترین روشی که منافع کشور و مردم را تأمین می‌کند، انتخاب شود تا دستگاه‌های متولی این کار را انجام دهند. به نظر بنده وزیر صنعت و معدن که ساکنان این وزارتخانه را به دست گرفته، عزم محکم و راستی برای این فضا دارد و عملکردشان نشان می‌دهد، خیلی قوی وارد شده و به دنبال منافع کشور هستند. امیدوار هستم که بدنه وزارتخانه با همراهی وزارت جهاد کشاورزی، دولت و بانک مرکزی که در این زنجیره بسیار اثرگذار است، دست به دست هم دهند تا در این وضعیت سخت که کشور با تحریم و کرونا مواجه است، از مشکلات مردم کم شود. دولت باید یک آرایش جنگی متناسب با این وضعیت اقتصادی ایجاد کند.

علیه تولیدکننده داخلی و بی‌تأثیر برای مصرف‌کننده!

محسن سعیدیان

دبیر انجمن تولیدکنندگان دی و منو کلسیم فسفات کشور

اصولاً هر کالایی که تفاوت قیمت پایه داشته باشد، موجبات یک ترجیحی را فراهم می‌کند؛ به این معنا که وقتی یک جنس، کالا، محصول یا مواد اولیه‌ای را بخواهید به دست مصرف‌کننده در داخل کشور برسانید، اگر منشأ قیمتی آن ارز ارزان‌تر و ترجیحی دولتی باشد؛ مانند دلار ۴۲۰۰ تومانی یا یورو ۴۸۰۰ تومانی، به این معناست که یک تفاوت قیمت تمام شده خواهد داشت؛ بنابراین به دلیل محدود بودن منشأ ارز ۴۲۰۰ تومانی این کالا، جنس و مواد اولیه و محصول هم محدود خواهد بود و در بازار هدف محدودتری توزیع خواهد شد و به دست همه نخواهد رسید. ضمن اینکه برای توزیع آن باید راهکارهای اختصاصی یا ویژه‌ای را در نظر گرفت؛ در نتیجه باید یک نظارت قوی بر توزیع وجود داشته باشد تا کالا بتواند حداقل به آن بازار هدف محدودی هم که تعریف شده، برسد. وگرنه در بین راه، واسطه‌ها، دلال‌ها و رانت‌خواران پیدا می‌شوند که این جنس را ارزان بگیرند و چون آن جنس در بازار به طور کامل وجود ندارد با قیمت گران‌تر به بازار هدف می‌رسانند؛ آن وقت بازار هدف هم از محدودیت در می‌آید و در کل جامعه توزیع می‌شود. بنابراین اولین اشکال این است که وجود تفاوت قیمت در منشأ ارز سبب ایجاد رانت‌خواری می‌شود که رانت‌خواران از این مسئله استفاده می‌کنند و در نهایت آن بازار هدف هم از این ارزان‌تر بودن بهره‌ای نمی‌برد؛ یعنی این جامعه هدف نمی‌تواند از این سوسیله‌ی که دولت برای جنس مورد نظر داده، استفاده لازم را ببرد. بنابراین اولاً ارز ارزان دارای سوسیله از دولت گرفته می‌شود و خزانه دولت نسبت به آن ارز تخلیه می‌شود و ثانیاً عده خاصی از مابه‌التفاوت آن سود می‌برند و پولدار می‌شوند و مصرف‌کننده از ارزانی آن استفاده نمی‌کند.

پس سیاست دو نرخی به طور کل غلط است و این طرح را آزمایش کرده‌ایم و خواسته‌ایم با ارز ارزان‌تر و دارای سوسیله به مردم سود برسانیم، اما هیچ‌گاه موفق نشده‌ایم و فقط یک گروه خاص به نام رانت‌خوار، واسطه و دلال از این ماجرا سود برده‌اند. این مسئله هم به حالت طبیعی در جامعه تبدیل شده است و همه می‌دانند اگر در جایی، دولت ارزی را تخصیص داد نتیجه آن جنس ارزان نیست که به دست مصرف‌کننده برسد و همان جنس گران به دست او می‌رسد و فقط این وسط عده‌ای پولدار می‌شوند. لذا این سیاست غلط است که نمونه آن در صنعت تولید داروی دامی مانند «دی کلسیم فسفات (D.C.P)» و «منو کلسیم فسفات (M.C.P)» دیده می‌شود. برای نمونه در سال ۱۳۹۷، ۳۰۰ میلیون یورو به واردات داروهای دامی تخصیص داده شد و خواسته شد فهرست این داروها از سوی سازمان دامپزشکی معین و این ارز تخصیص و واردات انجام شود. از جمله اینکه گفته شد به دی کلسیم فسفات و منو کلسیم فسفات ۸۰ میلیون یورو تخصیص ارز بدهند که محصول نهایی از چین وارد شود. در حالی که ۳۶ سال است این محصول در کشور تولید می‌شود، نتیجه اینکه یکسری واردکننده ارز را دریافت کردند و مشغول واردات شدند و وقتی با قیمت ارز ۴۸ هزار ریالی، یعنی یوری ۴۸ هزار ریالی این اقلام وارد کشور شد، طبیعتاً تولیدکننده داخلی که این ارز را برای مواد اولیه در اختیار نداشت و مواد اولیه حداکثر با ارز نیمایی تهیه می‌شد که آن روز دو برابر ارز ترجیحی یا دولتی بود؛ نتیجه این شد که ۴۷ کارخانه تعطیل و ۷ هزار کارگر بیکار شدند. این کارخانه‌ها ۱۷ ماه تعطیل بودند و ۳۵۰ میلیارد تومان ضرر کردند. از آن طرف واردکننده‌ای که یوری ۴۸ هزار ریالی گرفته و جنس را با کیلویی ۲۳۰۰ تومان وارد کرده است، تعزیرات به او اجازه داد که آن را با قیمت ۴۳۹۷ تومان بفروشد؛ واردکننده تا ۲۰ درصد از جنس وارد شده را با همان نرخ دولتی توزیع کرد و مابقی آن از طریق دلال‌ها وارد بازار شد و از ۵۸۰۰ تومان تا ۱۱۹۰۰ و ۱۲۸۰۰ تومان فروخته شد.

هدف از تخصیص ارز باید مواد اولیه تولید دی و منو کلسیم فسفات بود، اما نحوه انجام آن درست نبود، زیرا اولاً محصول نهایی وارد شد و بعد واردکننده‌ها و واسطه‌ها این وسط سود بردند. بنابراین کسانی که این وسط بودند (واردکننده‌ها) ۷۲۰ میلیارد تومان سود کسب کردند. در مقابل تولیدکننده داخلی، هم کارخانه‌اش تعطیل شد و هم ۳۵۰ میلیارد تومان ضرر کرد و ۱۷ ماه هم تعطیل بودند. بنده به عنوان دبیر انجمن این مجموعه، ۱۷ ماه تلاش کردم تا در ۲۱ آبان ماه سال ۱۳۹۸ موفق شدم جلوی واردات این محصول با ارز دولتی را بگیرم. کاملاً روشن است که اینجا ارز دولتی هیچ ترجیحی نداشته و این سوسیله‌ی که دولت داده به طور واقعی نصیب مصرف‌کننده نشده است و جنس ارزان به دست مصرف‌کننده نرسیده است. انتخاب هم اشتباه بوده است؛ یعنی اگر قرار بوده ارز دولتی بدهیم، باید به جنسی تخصیص داده شود که تولید داخل ندارد و واجب است وارد شود و لذا لازم است ارز دولتی بدهیم. پس دو اشکال در این زمینه وجود دارد، یکی اینکه هم نوع تخصیص به آن کالایی که باید تخصیص داده شود، اشتباه است و هم اصل تخصیص؛ یعنی تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی اشتباه است، چون هر دو رانت ایجاد می‌کند و باعث تعطیلی تولید داخل می‌شود.

اشکال دیگری که وجود دارد، این است که چه نهادی این ارز را تخصیص دهد و واردات را دنبال کند که تخصیص این کار را داشته باشد. مشکل کار از آنجایی شروع شد که وزارت بازرگانی تعطیل شد و این کار تخصصی گاهی به عهده وزارت جهاد کشاورزی و گاهی به عهده وزارت صمت گذاشته شد و متأسفانه واردات متولی درستی در کشور نداشت و جذب ارز از طریق این وزارتخانه‌های غیرمتخصص انجام شد. این وزارتخانه‌ها متخصص مصرف داخلی بودند و متخصص واردات نبودند و اصلاً نمی‌دانستند که تجارت جهانی را چگونه باید انجام داد. این کار در تخصص وزارت بازرگانی بود و متأسفانه این ظلم بزرگ را مجلس وقت به تقاضای دولت وقت انجام داد. بعد از آن زمان رهبر معظم انقلاب با ادغام این وزارتخانه‌ها مخالفت خود را اعلام کردند؛ ولی مجلس قبل تمکین نکرد و حاضر نشد وزارت بازرگانی را مجدد بیاورد؛ در حالی که این ادغام فقط حقوق دو وزیر را از بودجه کسر کرد و کار دیگری انجام نداد و هیچ گونه اتفاق خاصی نیفتاد. فقط وظیفه‌مندی این وزارتخانه‌ها از بین رفت و این کار تخصصی بین وزارتخانه‌های مختلف پاس داده شد و نتیجه‌ای هم گرفته نشد. بنابراین منشأ تخصیص ارز دولتی غلط است و اینکه چه کسی و چه نهادی این ارز را بگیرد و اقدام کند، در تخصص وزارت بازرگانی است که متأسفانه آن نهاد هم منتفی شده است.

البته بنده طرحی را نوشته‌ام و برای سازمان برنامه و بودجه فرستادم و در آن محاسبه کردم که اگر ارز ترجیحی حذف شود و واردات با ارز نیمایی انجام شود؛ ولی در مقابل مابه‌التفاوت نرخ ۱۴ میلیارد دلار تخصیص برای مایحتاج عمومی که مثلاً به ازای هر دلار ۶ هزار تومان و بعداً بیشتر را بین ۳۰ تا ۵۰ میلیون نفر از عامه مردم برای کمک به طور منظم و ماهیانه به صورت یارانه تقسیم کنند؛ آن وقت هم بازار منظم می‌شود و هم رانت از بین می‌رود و هم نیازمندان از این سوسیله استفاده می‌کنند.

محقق نشدن اهداف

محمدهادی سبحانیان

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

پیش از اجرای این طرح، عده‌ای پیش‌بینی می‌کردند اهداف این طرح آن طور که مدنظر مجریان و سیاست‌گذاران این ایده و سیاست است، نتواند به اهداف خود برسد. همچنین از همان ابتدا پیش‌بینی شده بود این طرح با توجه به اینکه یک نظام چندنرخی در بازار ایجاد می‌کند، با پیامدهایی همراه باشد که عبارتند از: محدودیت در عرضه ارز ۴۲۰۰ تومانی، شکل گرفتن تقاضای بسیار بالا برای دریافت این ارز و به وجود آمدن یک نظام جیره‌بندی و تخصیص سهمیه، که همه اینها عملاً موجب فساد و رانت بسیاری در اقتصاد می‌شود؛ از این رو مراکز پژوهشی از جمله مرکز پژوهش‌های مجلس بارها نسبت به عواقب این سیاست تذکر داده بودند و طبق پیش‌بینی‌ها، مشاهده می‌کنیم که این اتفاق افتاد و در یکی دو سال اخیر دادگاه‌های گوناگونی در این زمینه برگزار شد؛ چون برخی از این دریافت‌کنندگان ارز ۴۲۰۰ تومانی دلارهایی گرفته بودند که مابه‌ازای آن کالایی وارد کشور نشده بود یا کالاهایی که با این نرخ ارز وارد کرده بودند، قیمت آنها طبق مبنای محاسبه ارز ۴۲۰۰ تومانی نبود و با قیمت بالاتری عرضه می‌شد.

بسیاری معتقدند کسانی که واضعان چنین سیاستی بودند هم باید پاسخگو باشند؛ نه فقط افرادی که با دریافت این ارز رانت ایجاد کرده‌اند، بلکه در واقع اصل بازخواست باید از افرادی شود که زمینه این تخلف‌ها و فساد را ایجاد کرده‌اند. با وجود پیش‌بینی‌ها، مشاهده کردیم قیمت کالاهایی که به آنها ارز ۴۲۰۰ تومانی اختصاص پیدا می‌کرد، در بازار با نرخ این ارز محاسبه نمی‌شد و با قیمت آزاد قیمت‌گذاری می‌شدند، حتی در برخی از اقلام مانند گوشت قرمز که این ارز را دریافت می‌کرد، بعد از حذف این ارز و وارد شدن نرخ نیمایی، قیمت گوشت در بازار کاهش هم پیدا کرد. به عبارتی، این سیاست هم در عرصه عمل و هم در عرصه اقتصادی به اهداف خود نرسید و منشأ بسیاری از فساد و رانت در اقتصاد کشور و نارضایتی شد.

وقتی پای صحبت بسیاری از تولیدکنندگان بنشینید، گلابی می‌کنند که ما به عنوان تولیدکنندگان بزرگ، به این ارزها دسترسی پیدا نکردیم. به نظر بنده، اراده‌ای برای بازنگری در این سیاست وجود ندارد، با وجود مطرح شدن این مباحث در مجلس، هیچ‌گاه مجلس دولت را مکلف نکرد که این کار را انجام دهد، البته این اقدام از شون اجرایی است و انتظار می‌رود دولت این مسیر را اصلاح کند، اما به نظر می‌رسد در دولت هیچ عزمی برای این کار وجود ندارد.

در واقع مجلس جلساتی برگزار کرد برای اینکه این سیاست بررسی شود، اما جمع‌بندی این بود که این سیاست‌ها باید به حداقل برسند. برای نمونه، باید ۱۰ تا ۱۵ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات اقلام اساسی در نظر گرفته می‌شد، اما آنچه دولت در عمل در اختیار داشت، حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار بود. یکی از پیامدهای منفی دیگری که این سیاست برای اقتصاد و کلیت جامعه به وجود آورد، این بود که این بحث یکی از منشأهای تولید و تشدید کسری بودجه در کشور شده بود؛ یعنی عملاً ۱۰ تا ۱۵ میلیارد دلار برای تخصیص ارز به واردات کالاهای اساسی در دسترس دولت نبود، لذا از طریق بازار این ارزها را تهیه کرد و به بانک مرکزی فروخت و معادل ۴۲۰۰ تومان به واردکنندگان پرداخت؛ یعنی دولت عملاً مابه‌التفاوت نرخ نیمایی یا نرخ ارز بازار و نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی را از جیب خود پرداخت کرد که این موضوع سبب تشدید کسری بودجه شد؛ از این رو این امر علاوه بر تشدید کسری بودجه سبب استقرار دولت از بانک مرکزی و دست‌اندازی به منابع صندوق توسعه و افزایش پایه پولی و تورم در جامعه و فشار به مردم شد، در حالی که این سیاست به دنبال حمایت از اقشار مختلف مردم بود، یعنی عملاً این سیاست به ضد خود تبدیل و سبب افزایش سطح قیمت‌ها شد. یکی از ریشه‌های این تورم بالای ۴۰ درصدی که آمارهای مراجع رسمی در ماه اخیر اعلام کردند و تورم بالای ۷ درصد ماهانه، همگی در این کسری شدید بودجه دولت ریشه دارد که یکی از دلایل این کسری بودجه به تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی به واردات کالاهای اساسی برمی‌گردد.

در طرح تأمین کالاهای اساسی که به تازگی در مجلس تصویب شد و به تأیید شورای نگهبان رسید، دولت مکلف است در قالب این طرح، حمایت‌های معیشتی از مردم انجام دهد؛ چراکه سفره مردم کوچک‌تر شده و فشار زیادی بر آنها وارد می‌شود، اما این کمک باید از منابع قابل اتکا و درست اقتصادی تأمین می‌شد که به نظر می‌رسد این بحث برای این قانون به درستی تمهید نشده است. یکی از منابعی که مادر مرکز پژوهش‌های مجلس در نظر گرفته بودیم که به راحتی هم در دولت و هم در مجلس کنار گذاشته شد، این بود که این سیاست تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی حداقل در حوزه محاسبه حقوق ورودی کالاها اصلاح شود. هر کالایی که الان به کشور وارد می‌شود، اعم از اینکه با ارز ۴۲۰۰ تومانی یا نیمایی وارد شود، وقتی حقوق ورودی آن می‌خواهد محاسبه شود، ارزی که مبنای این محاسبه قرار می‌گیرد ارز ۴۲۰۰ تومانی است؛ یعنی کالایی که با ارز نیمایی وارد کشور می‌شود، وقتی می‌خواهد حقوق ورودی‌اش محاسبه شود، بر مبنای ارز ۴۲۰۰ تومان است که این با هیچ عقل و منطقی سازگار نیست و در بازار با قیمت‌هایی مورد داد و ستد و فروش قرار می‌گیرد که گویی با ارز نیمایی محاسبه شده است. ما پیشنهاد داده بودیم این ارز اصلاح شود، حتی اگر لازم است مابه‌ازای اصلاح این نرخ، نرخ تعرفه‌ها تعدیل شود که اگر افزایشی در قیمت‌ها اتفاق می‌افتد، این افزایش قیمت‌ها تعدیل شود که متأسفانه به نظر می‌رسد به راحتی مجلس هم زیر بار اصلاح ارز ۴۲۰۰ تومانی نمی‌رود؛ تجربه مادر مجلس و بودجه سالیان گذشته نشان می‌دهد، مجلس اراده این اصلاح را نداشته است و نسبت به موضع مجلس فعلی در این خصوص هم خیلی خوش‌بین نیست؛ ولی مطمئن هستم همچنان بر آن مدار و مسیر غلطی که طی سنوات گذشته در این حوزه در پیش گرفته بود، ادامه خواهد داد، اگرچه شنبه شده است، دولت آن ۱۰ میلیاردی را که در سنوات قبل برای تخصیص کالاهای اساسی در نظر می‌گرفته، به ۵ میلیارد دلار تقلیل داده است.

تقویم انقلاب

سیاست مشت آهنین

سیدمهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

با فرارسیدن ماه محرم روند فروپاشی رژیم سرعت بیشتری یافت. در اتاق فکر شخص شاه و سولیان، سفیر آمریکا در ایران برای برون رفت از این بحران سه راهکار اندیشیده شد: ۱- کوشش برای ایجاد یک دولت ائتلاف ملی؛ ۲- تسلیم شدن در برابر خواست مخالفان و ترک کشور با ایجاد یک شورای نیابت سلطنت؛ ۳- انتخاب یک گروه نظامی برای اداره کشور با اعمال سیاست مشت آهنین.

سیاست مشت آهنین به این معنا که با سرکوب گسترده مردم تظاهرکننده و رجال سیاسی و مخالفان وقت، حرکتی شبیه به یک کودتای خونین راهاندازی شود. در این ایام نیز در روزهای پایانی آذر ماه ۱۳۵۷ دولتی نظامی سر کار بود و رئیس آن می گفت: «وضع کشور به قدری وخیم شده که اگر به اعتصاب خود ادامه دهید دیگر چیزی برای مانقی نمی ماند. تظاهرات روز تاسوعا و عاشورا را دولت تأیید نمی کند، چرا عده ای بی وطن دست به تظاهرات زده اند.»

این اظهارات در حالی بود که میلیون ها نفر در تظاهرات عاشورا و تاسوعا به خیابان آمده بودند و رژیم جرت مواجهه با این حقیقت را نداشت. در عوض سیاست مشت آهنین به دنبال سرکوب بود و می خواست ماجرای ۱۷ شهیدوار را تکرار کند! در همین ایام بود که دو فرزند غیور ایران زمین به نام های گروهان دوم اسماعیل سلامت بخش و سرباز وظیفه امیری، سالن غذاخوری نیروهای سرکوبگر را به رگبار بستند و در نهایت خود به شهادت رسیدند.

ارتشبد سابق قائم مقام ساواک، در خاطر اتش به این موضوع اشاره کرده و آورده است: «سرتیپ خاتمی فرمانده ضد اطلاعات گارد به دفتر من آمد و گفت جریان بدی در غذاخوری گارد در لویزان اتفاق افتاده. ظهر امروز موقعی که شش هلیکوپتر مأمور به گارد به زمین نشسته و سروصدای زیادی به پا کرده بودند، دو نفر درجه دار وارد غذاخوری شده و با مسلسل افسران را تهدید می کنند که با دست بالا بایستید و چند تیر شلیک می کنند و... همین واقعه ناکامی زیادی را برای دولت نظامی به وجود می آورد و سیاست مشت آهنین و ارتشبد از هاری با شکست سختی روبه رو می شود و دنبال راه فرار از پست و مقامش شد که بهترین روش برای او «خودش را به تمارض زدن» بود که از ایران فرار کند.» حسین فردوست می گوید: «روزی نخست وزیر جعفر در هیئت دولت ناراحتی قلبی پیدا کرد و به زمین افتاد و او را به طبقه بالای نخست وزیری بردند و خواباندند و دکتر یوسفی ملاقات با او را منع کرد. به نظر من غش از هاری، غش سیاسی بود و چون جرت آن را نداشت که خواسته محمدرضا را انجام دهد و با مشاهدات و اطلاعات خود به خوبی می فهمید که هیچ دولتی قادر به جلوگیری از انقلاب مردمی در آن برهه از آن زمان نیست، بهترین راه را غش کردن و تمارض تشخیص داد. به من اطلاع صحیح می رسد که هرگاه از هاری تنهاست حالش خوب است ولی هر وقت فردی وارد می شود مرض او عود می کند.» پس از این اتفاقات سولیان به آمریکایی ها گزارش داد که در دولت نظامی شکست خورده و سقوط شاه غیر قابل اجتناب است!

نخواهم گذاشت لیبرال ها حاکم شوند!

مروری بر پاسخ تاریخی حضرت امام(ره) به نامه وزیر کشور درباره نهضت آزادی

بدانند که آن هم بر خلاف ضرورت اسلام است.» ایشان نتیجه گرفته بودند: «نهضت به اصطلاح آزادی و افراد آن چون موجب گمراهی بسیاری از کسانی که بی اطلاع از مقاصد شوم آنان هستند می گردند، باید با آنها برخورد قاطعانه شود، و نباید رسمیت داشته باشند.»

حضرت امام مدتی بعد نیز در پیام تاریخی خود که با نام «منشور روحانیت» شهرت یافت، به موضوع میدان دادن به نهضت آزادی و جریان های لیبرال در سال های ابتدایی پیروزی انقلاب اسلامی اشاره کردند و فرمودند: «من امروز بعد از ده سال از پیروزی انقلاب اسلامی همچون گذشته اعتراف می کنم که بعضی تصمیمات اول انقلاب در سپردن پست ها و امور مهمه کشور به گروهی که عقیده خالص و واقعی به اسلام ناب محمدی نداشته اند، اشتباهی بوده است که تلخی آثار آن به راحتی از میان نمی رود، گر چه در آن موقع هم من شخصاً مایل به روی کار آمدن آنان نبودم ولی با صلح حدید و تأیید دوستان قبول نمودم و الآن هم سخت معتقدم که آنان به چیزی کمتر از انحراف انقلاب از تمامی اصولش و هر حرکت به سوی آمریکای جهان خوار قاعت نمی کنند، در حالی که در کارهای دیگر نیز جز حرف و ادعا هنری ندارند. امروز هیچ تأسفی نمی خوریم که آنان در کنار ما نیستند چرا که از اول هم نبوده اند. انقلاب به هیچ گروهی بدهکاری ندارد و ما هنوز هم چوب اعتمادهای فراوان خود را به گروه ها و لیبرال ها می خوریم، آغوش کشور و انقلاب همیشه برای پذیرفته همه کسانی که قصد خدمت و آهنگ مراجعت داشته و دارند گشوده است ولی نه به قیمت طلبکاری آنان از همه اصول، که چرا مرگ بر آمریکا گفتید! چرا جنگ کردید! چرا نسبت به منافقین و ضد انقلابیون حکم خدا را جاری می کنید؟ چرا شعار نه شرقی و نه غربی داده اید؟ چرا الانه جاسوسی را اشغال کرده ایم و صدها چرای دیگر.» امام(ره) در ادامه سخنانی را برای همیشه تاریخ بیان کردند و فرمودند: «تا من هستم نخواهم گذاشت حکومت به دست لیبرال ها بیفتد، تا من هستم نخواهم گذاشت منافقین اسلام این مردم بی پناه را از بین ببرند، تا من هستم از اصول نه شرقی و نه غربی عدول نخواهم کرد، تا من هستم دست ابدی آمریکا و شوروی را در تمام زمین ها کوتاه می کنم و اطمینان کامل دارم که تمامی مردم در اصول همچون گذشته پشتیبان نظام و انقلاب اسلامی خود هستند.»

این پرونده های قطور و نیز ملاقات های مکرر اعضای نهضت، چه در منازل خودشان و چه در سفارت آمریکا و به حسب آنچه من مشاهده کردم از انحرافات آنها، که اگر خدای متعال عنایت نفرموده بود و مدتی در حکومت موقت باقی مانده بودند ملت های مظلوم و به ویژه ملت عزیز ما اکنون در زیر چنگال آمریکا و مستشاران او دست و پا می زدند و اسلام عزیز چنان سیلی از این ستمکاران می خورد که قرن ها سر بلند نمی کرد، و به حسب امور بسیار دیگر، نهضت به اصطلاح آزادی صلاحیت برای هیچ امری از امور دولتی یا قانون گذاری یا قضایی را ندارد؛ و ضرر آنها، به اعتبار آنکه مظاهر به اسلام هستند و با این حره جوانان عزیز ما را منحرف خواهند کرد و نیز با دخالت بی مورد در تفسیر قرآن کریم و احادیث شریفه و تأویل های جاهلانه موجب فساد عظیم ممکن است بشوند، از ضرر گروه های دیگر، حتی منافقین این امام(ره) همچنین در پاسخ خود آورده بودند: «نهضت آزادی و افراد آن از اسلام اطلاعی ندارند و با فقه اسلامی آشنا نیستند. از این جهت، گفتارها و نوشتارهای آنها که منتشر کرده اند مستلزم آن است که دستورات حضرت مولی الموالی امیرالمؤمنین را در نصب و لات و اجرای تعزیرات حکومتی که گاهی بر خلاف احکام اولیه و ثانویه اسلام است، بر خلاف اسلام دانسته و آن بزرگوار را لعنود بالله تحقظه، بلکه مرتد بدانند! و آنکه همه این امور را از وحی الهی

۱- آیا نهضت آزادی با چنین عقاید و تفکراتی می تواند به عنوان یک سازمان حزب و تشکیلات سیاسی در جمهوری اسلامی به رسمیت شناخته شود؟
۲- در حالی که ماده سسی قانون انتخابات از جمله شرایط تأیید صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی را: الف- اعتقاد و التزام عملی به اسلام و بید اعتقاد و التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی ایران می داند؛ آیا نهضت آزادی صلاحیت دارد که در انتخابات مجلس شورای اسلامی شرکت نموده و نماینده ای در مجلس داشته باشد؟
در پاسخ به این نامه بود که حضرت امام(ره) در نوشتاری تاریخی چنین پاسخ دادند: «بسم الله الرحمن الرحیم. جناب حاجت الاسلام آقای محشمی، وزیر محترم کشور- ایده الله تعالی. در موضوع نهضت به اصطلاح آزادی مسائل فراوانی است که بررسی آن محتاج به وقت زیاد است. آنچه باید اجمالاً گفت آن است که پرونده این نهضت و همین طور عملکرد آن در دولت موقت اول انقلاب شهادت می دهد که نهضت به اصطلاح آزادی طرفدار جدی و ایستگی کشور ایران به آمریکاست، و در این باره از هیچ کوششی فروگذار نکرده است؛ و حمل به صحت اگر داشته باشد، آن است که شاید آمریکای جهان خوار راه، که هر چه بدهختی ملت مظلوم ایران و وسایر ملت های تحت سلطه او دارند از ستمکاری اوست، بهتر از شوروی ملحد می دانند و این از اشتباهات آنهاست. در هر صورت، به حسب

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

«نهضت آزادی» از جمله احزاب و گروه های سیاسی بود که با پیروزی انقلاب اسلامی در رأس قدرت قرار گرفت و دبیر کل خود را در قامت اولین نخست وزیر کشور دید. این قدرت هر چند کمتر از ۹ ماه به طول انجامید، اما این گروه را همواره به عنوان یکی از مدعیان قدرت در عرصه سیاسی کشور نگه داشت و برخی از اعضای آن در اولین مجلس شورای اسلامی نیز حضور داشتند. آنچه موجب شد تا به تدریج این جریان از صحنه سیاسی کشور خارج شود، عملکردی بود که از این گروه به جای ماند. مشی لیبرال و غیر انقلابی که مورد علاقه ملت انقلابی نبود و تلاش برای نزدیکی به غرب و همسویی با جریان های برانداختن آنان را از گردونه قدرت خارج کرد. فرآیند به محاق رفتن نهضت آزادی پس از آغاز جنگ تحمیلی شدت بیشتری یافت و پس از حوادث خونین تابستان ۱۳۶۰ عملی شد.

مواضع عجیب و غریب این گروه در مواجهه با جنگ تحمیلی و تقویت جبهه دشمن موجب بی اعتباری روزافزون این گروه نزد مردم شد. در سال ۱۳۶۶ بود که در آستانه انتخابات مجلس سوم، نامه ای از جانب وزیر کشور خطاب به حضرت امام(ره) نوشته شد تا درباره بررسی صلاحیت منسوبین به این جریان در انتخابات تصمیم گیری شود. حاجت الاسلام سیدعلی اکبر محشمی پور، وزیر کشور در نامه خود نوشته بود: «نهضت آزادی پس از استعفا و برکناری دولت موقت پیوسته در جهت اعلام مخالفت با دولت جمهوری اسلامی، مجلس شورای اسلامی، و حتی قوه قضائیه و معشوش کردن اذهان بوده است. مسئولان نهضت با سامپاشی های خود نسبت به سیاست های دولت، دفاع مقدس و جنگ، مسئله برائت از مشرکین و فاجعه خونین مکه مکرمه، جهاد مالی و تصمیمات شورای عالی پشتیبانی جنگ و بالاخره فرمایشات اخیر حضرت امام روحی فداه راجع به حکومت ولایت مطلقه، در جهت مبارزه و تضعیف نظام جمهوری اسلامی گام برداشته اند.» نویسنده نامه با برشمردن مواردی از این دست از امام(ره) خواسته بود در زمینه دو سؤال ارشادات لازم را داشته باشند. این دو سؤال عبارت بودند از:

دهلیز

دفاع مشروع

خسارت ۲۴۹ میلیارد دلاری به ایران در جنگ تحمیلی

یکی از مهم ترین بندهای قطعنامه ۵۹۸ که موجب شد پس از صدور چندین قطعنامه، این قطعنامه با پذیرش ایران همراه شود، وجود بندی بود که به ضرورت تعیین متجاوز و تعیین خسارت اشاره شده بود. پس از پذیرش قطعنامه در تیر ماه ۱۳۶۷، پیش از سه سال طول کشید تا سازمان ملل اقدامی رسمی برای تحقق این بندها داشته باشد. دو سال پس از حمله عراق به کویت، «خاویر پرز دکوتیار» دبیر کل سازمان ملل به منظور اجرای بندهای ۶ و ۷ قطعنامه ۵۹۸ در روز ۲۳ مرداد ۱۳۷۰ نامه ای به طرفین نوشت و از آنها خواست ادله خود را برای معرفی کشور آغازکننده جنگ اعلام کنند. این درخواست با تمسخر دولت عراق مواجه شد و این کشور در ۴ شهریور ۱۳۷۰ پاسخی شکی و غیر محتوایی به همراه مدارک خود به دبیر کل سازمان ملل ارائه داد؛ اما ایران مدارک مستند و مستدلی در حد یک کتاب در روز ۲۴ شهریور ۱۳۷۰ به دبیر کل سازمان ملل ارائه کرد. گفتنی است، مستندات ایران بر ماده ۵۱ منشور ملل متحد بر «دفاع مشروع» تکیه داشت.

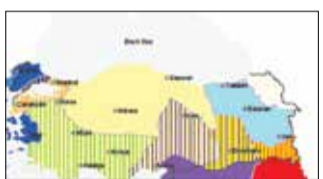
دبیر کل سازمان ملل پس از مشاوره با گروهی از کارشناسان خبره و یک گروه بی طرف سرانجام در ۱۸ آذر ۱۳۷۰ نظر خود را مبنی بر اینکه «عراق آغازگر جنگ بوده است» طی گزارش رسمی در ۹ بند اعلام کرد. حسین علایی در اثر خود با عنوان «تاریخ تحلیلی جنگ ایران و عراق» در این باره می نویسد: «به دنبال مذاکرات متعدد ایران با دبیر کل

حافظه

معاهده سور

سرنوشت امپراتوری عثمانی پس از شکست در جنگ جهانی

معاهدات بین المللی گاه به مثابه فصل الخطاب هایی عمل کرده و سرنوشت ملت هایی را معلوم کرده اند. معاهده سور از جمله این موارد است که پس از جنگ جهانی اول در روز دهم آگوست سال ۱۹۲۰ میلادی میان امپراتوری عثمانی به سرمداری سلطان محمد ششم و نیروهای متفق و پیروز جنگ در شهر سور فرانسه امضا شد. امپراتوری عثمانی در جنگ جهانی اول در کنار امپراتوری آلمان و امپراتوری اتریش-مجارستان وارد جنگ شده و در نهایت در برابر سپاه متفقین که شامل روسیه، انگلیس و فرانسه بود، شکست خورده بود. امضاکنندگان معاهده سور عبارت بودند از نمایندگان کشورهای انگلستان، فرانسه، ژاپن، ارمنستان، دولت عثمانی، ایتالیا، بلژیک، یونان، لهستان، پرتغال، رومانی، پادشاهی حجاز، پادشاهی یوگسلاوی، چکاسلوواکی که ریاست جلسه نیز بر عهده «میلان» نخست وزیر فرانسه بود. براساس این معاهده، بسیاری از مناطق و سرزمین ها از عثمانی ها جدا و مرزهای کنونی ترکیه نیز ترسیم شد. همچنین کلیه سرزمین های عرب عثمانی از قلمرو آن جدا شده، تنگه های بسفر و داردانل بین المللی شدند و سرزمین های اطراف آنها غیر نظامی اعلام شدند و یک جمهوری مستقل ارمنی در ناحیه آناتولی شمالی تشکیل شد. افزون بر این، تمامی سرزمین های عرب تحت حکومت عثمانی از قلمرو آن جدا شدند و سرزمین کنونی عربستان نیز به رسمیت شناخته شد. جزایر دودکانس و رودس در دریای اژه به

ایتالیارسید و مابقی جزایر اژه نیز به یونان ملحق شدند. نکته مهم دیگر در معاهده سور این بود که مناطق گردنشین شمال موصل در شمال عراق کنونی با شرط دریافت خودمختاری در قلمرو امپراتوری باقی ماند و حق آن برای ارجاع تقاضای استقلال به جامعه ملل طی یک سال به رسمیت شناخته شد. در میان مواردی که به لحاظ سرزمینی در معاهده سور گنجانده شده بود، یک نکته مهم مستتر بود و آن هم محرومیت تلویحی ترکیه از دسترسی گسترده آبی به ویژه در مدیترانه بود. نکته مهم دیگر آنکه پس از استقلال جمهوری ارمنستان در سال ۱۹۱۸ میلادی، برای اولین بار، دولت ترکیه، جمهوری ارمنستان را به رسمیت شناخت. اهمیت این موضوع بیشتر در این است که سه سال قبل از استقلال جمهوری ارمنستان، ترکیه به قصد امحای کامل ارمنیان در ۱۹۱۵ میلادی به نسل کشی ارمنی ها دست زده بود. نکته تأمل برانگیز آنکه تعیین مرزهای بین ترکیه و ارمنستان به حکمیت رئیس جمهور آمریکا گذاشته شد. گفتنی است، پیمان سور موجب ظهور جنبش ملی گرایان ترک شد و ملی گرایان ترک و بخش اعظم نیروهای ارتش علیه سلطان محمد ششم دست به شورش زدند.

سیاست نامه

اندیشه سیاسی فضل‌الله نوری-۵

فضای مه گرفته مشروطه

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

بررسی مشروطیت بدون پرداختن به مواضع فکری و سیاسی حاج شیخ فضل‌الله نوری ممکن نیست یا روایتی یکجانبه و ناقص خواهد بود؛ کاری که امروزه نیز از سوی بخشی از اصحاب رسانه و سیاست به سبک و سیاق سلف روشنفکر مآب آن برهه ادامه دارد و سخت دچار تحریف روایت است. شیخ نوری، در مراحل گوناگون تاریخ مشروطیت دخیل و مؤثر بوده و اگر مشروطیت در تاریخ کشورمان بستر بروز نخستین نزاع جدی و بنیادین میان دین و مدرنیسم به‌شمار آورده شود، شیخ فضل‌الله در آن هنگامه، پرچمدار دفاع از دین محسوب می‌شده و هزینه سنگینی چون اعدام در ملا عام را در این راستا به جان خریده است. در بررسی حوادث مشروطه باید حتی‌الامکان به اسناد دست اول تاریخی و مستندات قابل اعتنا رجوع کرد، اما متأسفانه باید گفت تاریخ مشروطیت غالبانه از منظری بی طرفانه و واقع‌بینانه، بلکه جهت‌دار و یکسویه نوشته شده و تحریفات فراوان در آنها به روند معمولی تبدیل شده است. آنچه در باب کتمان و تحریف حقایق گفتیم، بیش از همه درباره شیخ فضل‌الله نوری صادق است؛ چندانکه با بررسی نقادانه اظهارات غالب مورخان مشروطه درباره وی می‌توان دامنه وسیع تحریف حقیقت را در تواریخ مشروطیت دریافت و از آشنایی با این فاجعه چراغی برای بازنگری و بازنگاری مشروطیت برافروخت و به واقعیات این دوران سرنوشت‌ساز نزدیک‌تر شد. مرحوم حجت‌الاسلام علی ابوالحسنی (منذر) با توجه به تحریف حقایق نسبت به شیخ شهید و زدودن تحریفات مجموعه‌ای شش‌جلدی پیرامون مشروطیت و حاج شیخ فضل‌الله نوری به رشته نگارش درآورده که به چاپ پنجم رسیده و منابع مناسبی در این راستا و شناخت واقعی مشروطه به شمار می‌آید. شاید کمتر مورخ و تحلیلگر سیاسی باشد که پس از مدتی تحقیق و غور در مسائل علمی و تاریخی برهه فوق‌العاده مهم مشروطه ایرانی به این گزاره نرسد که «فضای پژوهش در باب مشروطه و شیخ فضل‌الله نوری را مه غلیظی (به غلظت حدود هشتاد سال) از تبلیغات مخالفین ایشان پوشانده و چهره حوادث آن روزگار در هاله‌ای از پیرایه‌ها، تحریف‌ها و سانسورهای تاریخی فرو رفته است و متأسفانه علاوه بر جریان تاریخ‌نگاری سازمان‌یافته و حکومتی از زمان مشروطیت تا عصر پهلوی دوم، اشتباهات موجود در ضبط و ثبت و به‌خصوص تحلیل تاریخی وقایع این دوره گسترده و عمقی بسیار داشته و دامنه وسیع آن شامل خطا در تفسیر و برداشت از متون و حتی خوانش اسناد، خلط اشخاص و رویدادها با یکدیگر، نادرستی گزارش‌ها و تحلیل‌ها، دخالت دادن عنادها و تمیبات شخصی و ایدئولوژیک در تاریخ‌نگاری، توطئه‌پنداری افراطی در تبیین رویدادها، تقسیم‌بندی کلی و کلیشه‌ای گروه‌ها به مشروطه‌خواه و مستبد، یکجانبه‌نگری» و بسیاری موارد دیگر است. در این سلسله مقالات هدف تمهید و تدارک پاسخ به مهم‌ترین سؤال و مناقشه موجود در کارنامه سیاسی شیخ فضل‌الله نوری با این عنوان است که شیخ شهید که خود از پیشگامان و رهبران مشروطه بود، چرا و چگونه بعدها با وجود حمایت از عدالتخانه به مشروطه پشت کرد و با آن به مخالفت و ستیز برخاست؟ منبع در دفتر نشریه موجود است.

پیام اشتباه به بیرون و تقویت فرصت‌های نفوذ

آثار و خسارت‌های کشاندن منازعات داخلی به سیاست خارجی

عزیز غضنفری

کارشناس و پژوهشگر علم سیاست

پیشرو، راهی است اجتناب‌ناپذیر که همه دولت‌ها و نظام‌های سیاسی لازم است در محیط داخلی و تعامل با دولت‌ها با به‌کار بستن همه ظرفیت‌ها نسبت به تحقق آن برنامه‌ریزی کرده و نقشه اقدام طراحی کنند. حال این وضعیت برای نظام سیاسی ایران که در مسیر پیشرفت آن دشمنان شروری قرار گرفته‌اند و از هیچ کوششی برای ایجاد اختلال در عرصه سیاست داخلی، سطح منطقه‌ای و بین‌المللی ایران فروگذار نمی‌کنند، اهمیت مضاعف می‌یابد. یکی از خطوط چالش‌آفرین در کشور ما که به مثابه یک موضوع مخاطره‌آمیز و مستمر ظهور و بروز پیدا کرده است، ارسال پیام‌هایی برخلاف منافع ملی به برخی دولت‌های متخاصم است. اینکه یک بازیگر، گروه و جریان سیاسی، به شکلی سیاست‌ورزی کند تا درک و دریافت دشمن از او یا جناح متبوعش متفاوت و متمایز از دیگر گروه‌ها و دسته‌های فکری موجود صورت‌بندی شود، یک خطای جبران‌ناپذیر در سیاست خارجی به نظر می‌آید. انتقال مناقشات یا اختلافات درونی و نمایاندن آن در عرصه پیچیده سیاست خارجی، رخنه‌ها و فرصت‌های نفوذ متعددی را به بازیگر رقیب یا دولتی که با جمهوری اسلامی بر مبنای مخاصمه رفتار می‌کند، می‌دهد.

اقداماتی تهدیدزا

مدتی پیش یکی از مسئولان دستگاه دیپلماسی کشور در مصاحبه‌ای بیان کرد، «بعضی دوستان به آمریکا گرا می‌دهند که با ما بهتر می‌توانید کار کنید!» این نکته نیز در مصاحبه وی مورد اشاره و توجه واقع شد که «آن دوستان به آمریکا گفته‌اند اینها در قدرت نمی‌مانند و قدرت اینها چند روزه است.» تا اینجا اثبات چنین اقدامی و انتقال پیغامی با این مضمون قطعی نیست و اینکه این «دوستان» چه کسانی هستند روشن نیست؛ اما با فرض اینکه این خبر واقعیت داشته باشد، تحت هیچ شرایطی قابل اغماض نیست. ارسال پیامی با این مضمون

که یک گروه سیاسی در کشور با دیگر گروه‌ها آن هم نسبت به آمریکا متفاوت عمل می‌کند، مسئله کوچکی نیست که بتوان به آسانی از کنار آن گذشت. این دوستان با هر تفکر و با هر انتسابی به هر جریان سیاسی در کشور شایسته‌نقد‌های جدی و حتی واکنش‌های سخت‌گیرانه نیز هستند. اما همین مدیر بسا جایگاه مهم در عرصه سیاست خارجی کشور، خود در مقطع زمانی پیشتر و با جدی شدن روابط و گفت‌وگوهای سیاست خارجی بین ایران و غرب، اقدام به طرح موضوعات سیاست داخلی و انعکاس مواضع حزبی و جناحی در حوزه بین‌المللی می‌نماید. با وجود اینکه سیاست خارجی، حوزه دعوی جناحی و گروهی نیست، اما این کنش‌گر مؤثر سیاست خارجی و دیپلماسی کشور، در سال ۱۳۹۳ در شورای روابط خارجی آمریکا حضور پیدا کرد و در پاسخ به سؤال هاله اسفندیاری، مسئول بخش خاورمیانه مؤسسه «وودرو ویلسون» با گره زدن مسئله دیپلماسی به انتخابات گفت: «مذاکرات هسته‌ای تأثیر مستقیم بر مسائل داخلی ایران دارد و در صورت شکست مذاکرات، دوستان ما انتخابات مجلس آینده را به جریان رقیب‌بخوانید غرب‌ستیز واکگذار خواهند کرد!»

انسجام و تفاهم پیش برنده

بنابر آنچه در مسطور فوق بیان شد، مسئله بردن موضوعات داخلی به خارج و گزارش آنها در محیط‌ها و نشست‌های جهانی و خاصه طرح آن در کشور متخاصمی، چون آمریکا با هیچ معیار و محاسبه عقلانی و منفعت‌گرایانه سازگاری و انطباق ندارد؛ بلکه منافع ملی کشور را تضعیف کرده و در سطح دیگری، دشمن را به پیگیری اقدامات شرارت‌آمیز خود امیدوار می‌کند. نقطه امید و اتکای دشمن برای ایجاد یا تشدید فشار حداکثری و جنگ اقتصادی به مثابه جایی که به آن برای عینی‌سازی طراحی‌های توطئه‌آمیز دل بسته است، علنی‌سازی

آفاق

نظریه نظام انقلابی - ۳۲

دستاوردهای نظام انقلابی

محسن محمدی الموتی
استادیار مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی(ره)

روایت نوین از اصول و قواعدی که بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران ارائه کرده بودند، کاملاً ممکن و ضروری بود. به عبارت دیگر ایده معرفت‌شناسانه امام خمینی (ره) از ضرورت پاسخگویی اسلام به نیازهای بنیادین جوامع حکایت داشت و اینکه از حکمت به دور است که خالق مدیر و حکیم همه نیازهای بشری را در نظر بگیرد، اما در خصوص حفظ نظام و جامعه و مرزهای کشور اسلامی غفلت کرده باشد.

۱

تبدیل نظام استبدادی به نظام مردم‌سالاری دینی: دستاورد نخست و مهم نظام انقلابی تبدیل رویکرد مبتنی بر نظام طاغوتی به نظام مردم‌سالاری دینی بود. در عرصه سیاست داخلی، مردم از طریق انتخابات، تفکیک قوا و دیگر آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در سرنوشت خود نقش ایفا می‌کنند، این در حالی است که در دوره پیش از انقلاب چون نظام حاکم پادشاهی بود، اساساً هر نوع آزادی سیاسی و اجتماعی سرکوب می‌شد و جبری از انتخابات و حق تعیین سرنوشت مردم نبود. بعد از انقلاب، نهاد قانون اساسی، اصول متعددی را به منظور تأمین اسلامیت نظام و مردم‌سالاری و حاکمیت مردم اختصاص داد و به این ترتیب حاکمیت دین و مردم در پی پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، در سپهر سیاست و جامعه ایران تحقق یافت. هم‌زمان با آغاز این عصر جدید، رویکرد جدید در جامعه و حکومت ایران بیان و مستقر شد که بر اساس آن تصمیم‌گیری و مدیریت دینی نه تنها امر غریبی به‌شمار نمی‌رفت؛ بلکه مستند به

۲

ایجاد قطب جدید قدرت اسلام در دنیا: انقلاب ایران به سمت پی‌ریزی یک جامعه دینی سوق یافت؛ یعنی در وضعیتی که کلیه تغییرات بزرگ اجتماعی در دوران معاصر یا توجهی به جایگاه سیاسی اجتماعی دین نداشتند یا حتی در جهت تضعیف و حذف دین از مناسبات اجتماعی و سیاسی بودند، انقلاب ایران با حرکت برخلاف جریان‌های فکری دنیسای غرب، از چهره متمایز هویت تاریخی جامعه ایرانی پرده برداشت. به تعبیر رهبر معظم انقلاب در آن روز که جهان میان شرق و غرب مادی تقسیم شده بود و کسی گمان یک نهضت بزرگ دینی را نمی‌برد، انقلاب اسلامی ایران، با قدرت و شکوه پا به میدان نهاد، چارچوب‌ها را شکست و دین و دنیا را در کنار هم مطرح کرد.

ریزش‌ها

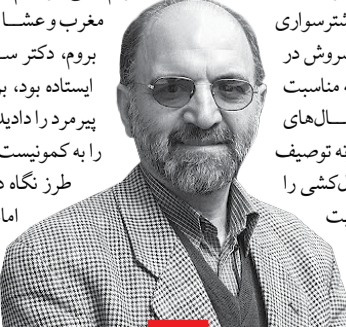
فراز و فرود عبدالکریم سروش - ۵

معرفت سکولار!

مستندات تاریخی، به روشنی بیان‌کننده تظاهر سروش به معرفت دینی و شخصیت دوگانه و نفاق‌گونه وی است، اما درون او سکولاریسم معرفتی پنهانی وجود داشت که چه بسا در این دوران خود وی از آن مطلع نبود و از نقاط فکری و لیبرالیسمی که درون او در حال رشد بود، آگاهی نداشت. گویی این جمله مرحومه خانم مرضیه دباغ به علت تغییرات در سروش می‌خواهد پاسخ دهد. وی می‌گوید: «وقتی «من» انسان بزرگ می‌شود و خدا در شعاع «من» قرار می‌گیرد، خداوند انسان را او می‌گذارد و آن وقت انسان به اشکال مختلف آلوده می‌شود.» وی در خاطره‌ای از مشاجرات خود با سروش به دلیل اهانت وی به امام خمینی (ره) می‌گوید: «از سفر تحویل‌نامه امام به گورباچف برگشته بودیم، یکی از آقایان تلفن زد و گفت آقای سروش هم شب منزل ما هستند، شما اگر بیایید می‌توانیم کمی درباره مسائل صحبت کنیم. من بعد از اتمام کمیسیون مجلس، به منزل این بنده خدا رفتم. در را باز کردم و می‌خواستم به اتاق خانم‌ها بروم و نماز مغرب و عشا بخوانم و بعد به جلسه بروم، دکتر سروش که جلوی پنجره ایستاده بود، برگشت و گفت: «نامه پیرمرد را دادید؟! آخر این پیرمرد، شما را به کمونیست نزدیک می‌کند.»!!! این طرز نگاه درباره شخصیتی همانند امام راحل، آیا جز از نفس سرکش اماره به سوء صادر می‌شود؟

سروش در همه مقالات سال‌های ۱۳۶۰ خویشتن- حتی حکومت دموکراتیک دینی- با سکولاریسم مخالفت کرده و از گزاره «جامعه دینی، دموکراسی دینی می‌خواهد» دفاع می‌کرد؛ اما اکنون با تغییر ۱۸۰ درجه‌ای، با دین مزوج با سیاست به شدت مخالفت می‌کند. سروش در آن زمان می‌کوشید حساب دموکراسی را از لیبرالیسم جدا کند و ضمن تأکید بر مفهوم دموکراسی، اتهام لیبرال بودن را رد کند؛ چه استدلال می‌کرد، لیبرال بودن به معنای بی‌طرف بودن در برابر همه عقاید است اما مؤمن به یک عقیده ایمان دارد. چنانکه روشنفکران دینی به یک دین یقین دارند؛ اما اکنون او رسماً چیز دیگری می‌گوید:

«تاکی روشنفکران دینی می‌خواهند از سکولاریسم دینی فاصله بگیرند؟ کی می‌خواهند تکلیف لیبرالیسم را برای خود روشن سازند؟... بگذارید چند یاره گو به شما بگویند لیبرال یا سکولار! من بسیار خوشحال شدم که عده‌ای از کارگزاران گفتند ما لیبرال هستیم. بالاخره شترسواری دولا دولا نمی‌شود!» سروش در نامه‌ای در سال ۱۳۹۰ به مناسبت روز جهانی فلسفه، سال‌های آغاز انقلاب را این گونه توصیف می‌کند: «توده‌ای، لیبرال‌کشی را آغاز کرده بودند و روحانیت خام را دنبال خود کشانده بودند. اگر چه

نگاهی به شگردهای جدید شاخ‌های مجازی
برای جلب مخاطبان کنجکاو

حاشیه‌های پول‌ساز

نوید کمالی

دبیر گروه رسانه

هفته گذشته جنجال‌های اینستاگرامی اینفلوئنسرهای مبتذل فضای مجازی، ترندهای داغ شبکه‌های اجتماعی پر مخاطب کشور را به انحصار خود در آورده بود که این مسئله از منظر جامعه‌شناسی پیام‌های روشن و خطرناکی برای مسئولان فرهنگی کشورمان به همراه دارد؛ چرا که برجسته شدن یک ترند خبری زرد و مبتذل در فضای مجازی، خواه‌ناخواه نشان‌دهنده توجه و اقبال مخاطبان کنجکاو عمدتاً جوان و نوجوان فضای مجازی به آن موضوع است.

برای پی بردن به چرایی اهمیت این مسئله باید نگاهی کوتاه به ماجراهای زرد برجسته هفته گذشته داشته باشیم که یکی از مهم‌ترین آنها ماجرای گروگان گرفته شدن «محسن افشانی» از چهره‌های زرد و پر حاشیه فضای مجازی است.

تلفنی «سیداحمد خمینی» در لایو اینستاگرامی دو نفر از چهره‌های سیاه مافیای پایگاه‌های قمار و شرط‌بندی بود. این ماجرا از جایی شروع شد که جریان پخش زنده عناصر مبلغ پایگاه‌های قمار و بدون اطلاع قبلی، با سیداحمد خمینی تماس تلفنی برقرار و از وی درباره ازدواج جوانان سؤال شد! انتشار گسترده کلیپ این گفت‌وگوی کوتاه موجب شد به سرعت شایعه ارتباط سیداحمد خمینی با گردانندگان پایگاه‌های قمار در فضای مجازی مطرح شود، هر چند که در واقع سیداحمد خمینی خبری از قصد و نیت تماس گیرندگان نداشت و به نوعی قربانی دسیسه تبلیغاتی آنها شد، اما خواه‌ناخواه این مسئله موجب شد بار دیگر مافیای پایگاه‌های قمار و شرط‌بندی به هدف خود که جلب افکار عمومی بود، دست پیدا کنند.

این دو ماجرا و چند ماجرای دیگر مطرح شده در هفته گذشته که شرح آنها در حوصله این یادداشت نمی‌گنجد، بار دیگر اثبات کرد که کاربران فضای مجازی

ماجرای این گونه شروع شد؛ ویدئویی در فضای مجازی منتشر شد که در آن محسن افشانی در حالی که روی صندلی نشسته، از سوی یکی دیگر از به اصطلاح شاخ‌های اینستاگرامی تحت فشار و تهدید قرار می‌گیرد؛ طوری که حتی مجبور به توهین به خود می‌شود!

این ویدئوی اینستاگرامی به سرعت در فضای مجازی با عنوان «گروگان‌گیری محسن افشانی» مورد توجه کاربران فضای مجازی قرار گرفت و به یک ترند پر مخاطب داغ بدل شد؛ به گونه‌ای که ویدئوی این ماجرا را می‌توان یکی از پربازدیدترین ویدئوهای هفته گذشته معرفی کرد.

البته خوشبختانه عمر ترند این ماجرا زیاد به درازا نکشید و تنها چند ساعت بعد از انتشار کلیپ اولیه، یک فیلم کوتاه از پشت صحنه ساخت این کلیپ منتشر و موجب شد کاربران فضای مجازی به ساختگی بودن این گروگان‌گیری پی ببرند.

اما ماجرای دیگری که در هفته گذشته موجب خلق حواشی زیادی شد، حضور

کشورمان خصوصاً در شبکه‌های اجتماعی عامه‌پسندی، مانند اینستاگرام که محل زیست مجازی میلیون‌ها ایرانی است، به شدت تحت تأثیر اخبار زرد و عمدتاً مبتذل هستند که این مسئله علاوه بر تأمین منابع درآمدی برای افراد سودجو و فرصت‌طلب، از جمله چهره‌های مبتذل و مافیای فساد و قمار پشت پرده آنها، در درازمدت آسیب‌های مادی و معنوی متعددی را متوجه کاربران فضای مجازی و به ویژه نسل آینده‌ساز کشورمان خواهد کرد، چرا که بی‌توجهی به این روندها می‌تواند «نسل مجازی زده آینده کشورمان» را با چالش‌های عمیق فرهنگی و اعتقادی روبه‌رو کرده و جامعه اسلامی کشورمان را به سوی آندلو سیزه شدن پیش ببرد.

از این رو ضروری است نهادهای فرهنگی رسانه‌ای کشور به شکل جدی‌تر این دست ماجراها را مورد توجه قرار داده و از کلیه ظرفیت‌های قانونی و حقوقی برای مقابله با جریان‌های پشت پرده این هنجارشکنی‌ها به ویژه باندهای قمار و شرط‌بندی مقیم ترکیه استفاده کنند.

نکته گرام

محمد التوجیحی، عکاس یمنی: در سال ۱۸۳۷ میلادی، انگلیس ادعا کرد که کشتی آن به وسیله ساکنان عدن مورد حمله قرار گرفت و این اتهامات توجیحی برای کنترل انگلیس بر عدن به مدت ۱۲۹ سال بود. امروز، انگلیس می‌گوید که کشتی هایش مورد حمله قرار گرفتند، اولین کشتی ماه قبل در المهره و دومی (همین چند روز پیش) در جدده آیا انگلیس به دنبال بازگشت دوباره به دوران استعمار خود است؟

جیت نیکبختی، ملکی، سخنگوی ستاد اجرایی فرمان اسلام (ره): جوانان این مرز و بوم، ساعت‌ها پوشیدن گان را تحمل می‌کنند تا بتوانند با رعایت بالاترین استانداردهای کیفی و ایمنی، واکسن ایرانی کرونا را با بهترین اثرگذاری و بدون کمترین آسیب برای مردم عزیز و قهرمان ایران اسلامی تولید کنند. به یساری خدا باز هم جوانان سربلندمان خواهند کرد.

محمد علی آنگران از شاگردان آقای امجد: با آقای امجد از دبیرستان پیام غدیر آشنا شدیم. بعد ها در دوران طلبگی برای روضه هایش کوی دانشگاه، منزل محمد هاشمی و... می رفتیم. یکبار از یکی از بزرگان اهل دل پرسیدم: چی شد محمود امجد چپ کرد؟ در پاسخ داستانی را تعریف کرد: «فرمودند: آقای امجد در غیاب مرحوم آیت الله خوشوقت گفته بودند اگر یک نفر باشد که به عوالم بالا دسترسی داشته باشد، کسی نیست جز آیت الله خوشوقت. روزی خدمت آیت الله خوشوقت بودیم. فرمودند: همه بروند و شما اینجا باشید. حدود سال ۷۸ بود. همه که رفتند فرمودند: اینقدر این جوان ها و طلبه ها را به آقای امجد وصل نکنید. ایشان در آینده مشکلی برایش پیش می‌آید و به انحراف می‌رود و هر که را دور و برش داشته باشد با خود غرق میکند. ما ناراحت شدیم. به خصوص که آقای امجد ارتباط خوبی با جوان ها برقرار میکرد. به آیت الله خوشوقت عرض شدیم: آقای امجد درباره شما چنین نظری دارد که با عوالم بالا در ارتباط هستید. چرا ایشان را نصیحت نمی‌کنید که اتفاقی نیفتد؟ آیت الله خوشوقت فرمودند: ایشان چمدانش را بسته و حرف ما را گوش نمی‌کند و تأثیری ندارد. شما به فکر خودتان و جوان هایتان باشید. این بزرگ در ادامه فرمودند: ما حرف آیت الله خوشوقت را گوش کردیم اما نه با جدیت. ده سال بعد در سال ۸۸ خیلی جوان های اطراف ایشان هم با ایشان چپ کردند. و پسر آقای امجد گام موثری در انحراف ایشان بود. « خدا عاقبت همه ی ما را ختم به خیر کند. انشالله.

بررسی راه‌های جلوگیری از گرایش برخی افراد جامعه به قمارخانه‌های برخط

ارزش‌زدایی از خودنمایی و تجمل

و افراد خاطی به جریمه‌های سنگین نقدی و جزایی محکوم می‌شوند.

با توجه به تجربیات جهانی برای مقابله با این پدیده، چه راهکاری را پیشنهاد می‌دهید؟

معضل رواج پایگاه‌های قمار و شرط‌بندی یک شبه ایجاد نشده و طبیعتاً اقدامات ضربتی و مقطعی هم موجب رفع کامل آن نخواهد شد؛ چرا که این پدیده در مسائل فرهنگی و اقتصادی جامعه ریشه دارد، از این رو در گام اول علاوه بر قانون‌گذاری مناسب و توجه به بهبود زیرساخت‌های معیشتی و اقتصادی جوانان، باید تلاش کرد که از خودنمایی و تجمل‌گرایی

به عنوان دو دلیل اصلی گرایش جوانان به این پدیده ارزش‌زدایی شود که این مهم نیز به همراهی نهادهای فرهنگی و آموزشی کشور نیاز دارد.

به تغییر الگوهای سبک زندگی مردم و به ویژه نسل جوان باز می‌گردد.

امروزه سلبریتی‌ها، به الگوی جوانان خصوصاً جوانان فعال در فضای مجازی کشورمان بدل شده‌اند؛ لذا جوان از این الگوهای توخالی، جز خودنمایی و به رخ کشیدن دارایی‌های مادی چیز دیگری فرا نمی‌گیرد. بنابراین این دور ارزش تصور کرده و برای رسیدن به این دو تلاش می‌کند و چون منابع اقتصادی تأمین این دو به ظاهر ارزش را در دسترس ندارد، به پایگاه‌های قمار مراجعه می‌کند.

برخورد سایر کشورها با پدیده قمار و شرط‌بندی برخط چگونه است؟

بیشتر کشورهای توسعه‌یافته برای مقابله با پدیده قمار و شرط‌بندی قوانین سخت‌گیرانه‌ای در نظر گرفته‌اند، برای نمونه در کره جنوبی شرط‌بندی برخط برای شهروندان این کشور ممنوع است

فعال فرهنگی و اجتماعی مشغول به تحصیل در کره جنوبی گفت‌وگویی داشتیم تا علاوه بر بررسی این پدیده، از دریچه فرهنگ با تجربیات کشور کره در این زمینه نیز آشنا شویم.

از نظر شما دلیل اقبال بخشی از جامعه به پایگاه‌های قمار و شرط‌بندی چیست؟

مسئله مورد بحث به هیچ وجه یک شبه اتفاق نیفتاده است و چنانچه به آمار و اعضای طرفدار این پایگاه‌ها نگاهی بیندازیم، متوجه می‌شویم که بیشترین طرفداران و دنبال‌کننده‌های این پایگاه‌ها، بخشی از قشر جوان ما هستند. دلیل وریشه این مسئله را باید در داخل کشور و به ویژه نهاد خانواده جست‌وجو کرد؛ چرا که اولین دلیل گرایش به این انحراف فرهنگی و اقتصادی

طی چند سال اخیر، پایگاه‌های قمار و شرط‌بندی در سایه بی‌توجهی نهادهای مسئول در فضای مجازی کشورمان رونق قابل توجهی یافته‌اند و هر روز به صورت قارچ‌گونه بر تعداد این قبیل پایگاه‌ها افزوده شده است؛ به گونه‌ای که گردش مالی شبکه‌های قمار بیش از ۹ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. قمار برخط اگر چه پدیده نوظهوری در فضای مجازی کشورمان نیست؛ اما به دلیل بی‌توجهی به این پدیده عمده درگاه‌های مالی پایگاه‌های قمار مبتنی بر شبکه بانکی رسمی کشورمان فعالیت می‌کنند که این مسئله خود این تصور را در افکار عمومی ایجاد کرده که باندهای فساد و قمار از حمایت‌های خاص و پنهانی برخوردار هستند؛ لذا با توجه به اهمیت بررسی این موضوع با «ترگس حیدری»

خبر خوب

نمایشگاه جیتکس

استارت‌آپ‌های ایرانی در ویتنرین جهان

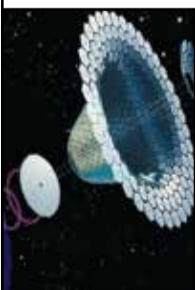

اتاق بازرگانی ایران از برگزاری نمایشگاه جیتکس دویی با حضور پر رنگ شرکت‌های فناور ایرانی خبر داد. این نمایشگاه بین‌المللی که هر ساله مهر ماه با حضور شرکت‌های موفق فناور جهان برگزار می‌شود، امسال تحت تأثیر شیوع کرونا، در موعد هر ساله برگزار نشد و زمان برگزاری آن به آذر ماه جاری تغییر یافت. خوشبختانه ۲۹ شرکت موفق ایرانی توانستند روایتی از این رویداد دریافت کرده و معرفی‌کننده دستاوردهای فناورانه کشورمان در جهان باشند.

پژواک

امگا

ابر نیروگاه‌های خورشیدی چینی‌ها

شاید وجود نیروگاه‌های بزرگ خورشیدی شناور در فضا، شبیه داستان‌های علمی-تخیلی باشد؛ این موضوع برای مدت‌ها الهام‌بخش نویسندگان بود که اولین بار دانشمند روسی به نام «کنستانتین سیولکوفسکی» در دهه ۱۹۲۰ آن را مطرح کرد. اما این رویا در حال محقق شدن است؛ پژوهشگران چینی نیروگاه خورشیدی فضایی را به نام «امگا» طراحی کرده‌اند که تا سال ۲۰۵۰ به بهره‌برداری می‌رسد. این سیستم در اوج عملکرد خود می‌تواند دو گیگاوات نیرو را برای ارسال به مدار زمین تأمین کند.

نرم افزار

کوکپد

شبکه آشپزی و دستور غذا

اگر تا به حال این‌گونه تصور می‌کردید که شبکه‌های اجتماعی فقط مخصوص ارتباط و گفت‌وگوی روزمره با دیگران، نزدیکان و دوستان هستند، بد نیست بدانید شبکه‌های اجتماعی تخصصی‌ای وجود دارند که شبکه اجتماعی کوکپد (Cookpad) از جمله این شبکه‌هاست که ۸۰ هزار دستور پخت امتحان شده را در دسترس شما می‌گذارد. این شبکه اجتماعی ایرانی یک شبکه آموزش آشپزی خانگی و جای امنی برای انتشار و ذخیره دستور غذا و استفاده از تجربیات دیگران است.

هزیندهای که از جیب مردم می‌رود!

ندا کرمانشاهی

خبرنگار

مدتی است اخباری مبنی بر درخواست دستمزدهای کلان و نجومی برخی بازیگران برای حضور در یک سریال تلویزیونی منتشر می‌شود؛ قشری که در گذشته با عشق به این حرفه پا به عرصه می‌گذاشتند و حتی گاهی با بیکاری و دستمزدهای پایین هم می‌ساختند، اما در چند سال اخیر به نظر بیش از عشق به هنر و حرفه بازیگری، شهرت‌طلبی و بیش از آن، دستمزدهای نجومی است که بسیاری را وسوسه می‌کند تا هر طور شده بازیگر شوند. دستمزدهایی که باعث شده تا رفته رفته فاصله زیادی بین برخی بازیگران و مردم عادی ایجاد شود و ایجاد این شکاف عمیق طبیعتاً می‌تواند تأثیرات نامطلوبی هم بر فرهنگ جامعه بگذارد. از بی‌خیالی و بی‌تفاوتی نسبت به مشکلات مردم گرفته تا اظهار نظرهای سیاسی برگرفته از رفاه‌دگی برخی به اصطلاح سلبریتی‌ها.

اما موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که برخی از همین سلبریتی‌ها که در تلویزیون به شهرت رسیده‌اند، برای بازی کردن مجدد در همان نقش، طاقچه بالا گذاشته و خواستار دستمزدهای نجومی می‌شوند و به نظر گاهی نیز رسانه ملی ناز این افراد را نیز خریده و حاضر است با برخی خواسته‌های نامعقول‌شان کنار بیاید و همان‌هایی را که زمانی خودش بزرگ کرده، حالا بزرگ‌تر از قبل هم کند. اسماعیل سیط احمدی، تهیه‌کننده و کارگردان سینما و تلویزیون هم در این باره می‌گوید: «متأسف می‌شوم وقتی می‌شنوم بازیگری که در سریال‌های تلویزیونی رشد کرد و دیده شد و تا فصل قبل سریال دستمزد ماهانه ۷ میلیونی خود را به یکباره به ۲۰۰

میلیون تومان افزایش می‌دهد که با هیچ معیاری قابل درک نیست یا بازیگری که در پروژه قبلی ماهی ۸ میلیون دستمزد می‌گرفت در پروژه «ایلد» طلب ماهی ۶۰ یا ۷۰ میلیون تومان کرد. خدا را شکر جایگزین‌های خوبی برای این بازیگران در نظر گرفته شد.» اما در این میان آنچه بیش از هر چیز اهمیت دارد، تقویت موضوع شفافیت در رسانه ملی است که اگر جدی‌تر در دستور کار مدیران آن قرار بگیرد، قطعاً راه را برای هر گونه حرف و حدیث و شایعاتی که از گوشه و کنار شنیده می‌شود، می‌بندد. چند روز پیش بود که با اعلام تولید «پایتخت ۷»،

اخباری درباره طلب دستمزدی بالا، از سوی یکی از بازیگران اصلی این سریال منتشر شد یا پیش از آن خبر جدا شدن بازیگر اصلی «بیجه مهندس» از فصل چهارم این سریال آن هم به دلیل طلب دستمزد کلان، سرتیر اخبار فرهنگی شد. فارغ از اینکه صحت این اخبار تا چه اندازه درست است یا در واقعیت ماجرا، جریان‌طور دیگری بوده با خیر، اما طرح این سؤال بسیار مهم است که معیار و اندازه برای دستمزد یک بازیگر آن هم در رسانه ملی چه می‌تواند باشد؟ البته درخواست دستمزدهای کلان تنها

یادداشت

مرگ آثار فرهنگی!

شاهرخ صالحی

روزنامه‌نگار

روند تخریب آثار فرهنگی و بی‌توجهی به حفظ و حراست از این آثار روندی نگران‌کننده در کشور گرفته است؛ ضعف قوانین موجود از یک سو و اهتمام نداشتن متولیان و کمبود بودجه از سوی دیگر سبب شده است تا آثار فرهنگی و تاریخی کشور که یکی از عوامل مهم در هویت‌سازی ملی به شمار می‌روند، تخریب شده و جای خودشان را به ساختمان‌های جدید و بناهای بی‌قواره‌ای بدهند؛ اما پرسش اساسی این است که چرا کار به اینجا رسیده است؟ بر اساس آمارهای رسمی، ۲۴ اثر ملی و ۱۴ میراث ناملموس در فهرست آثار جهانی یونسکو از سوی ایران به ثبت رسیده است؛ موضوعی که موجب شده است ایران جزء ۱۰ کشور اول جهان از نظر تعداد آثار جهانی در حوزه میراث فرهنگی باشد. اما تنها این عدد کافی نیست؛ وقتی بررسی‌ها نشان می‌دهد ایران به لحاظ اقتصاد گردشگری از بین ۱۳۶ کشور جهان، رتبه ۹۳ را به خود اختصاص داده است (گزارش مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۷) موضوع، بیش از ثبت این آثار نگران‌کننده به نظر می‌رسد. علاوه بر این، گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد، تخریب آثار فرهنگی در کشور رشد فزاینده‌ای به خود گرفته است؛ آخرین نمونه آن، تبدیل خانه پدری جلال آل‌احمد به ویرانه بود؛ خانه‌ای که متعلق به دوره احمدشاهی بوده و در دوره استبداد رضاخانسی به محل تجمع و برگزاری جلسات سزای روحانیون و علمای مبارز تهران بدل شده بود، با وجود ارزش فرهنگی بنا از یک سو و ارزش هویتی آن به لحاظ تاریخی از سوی دیگر، حالا به راحتی رها شده و اکنون به ویرانه‌ای برای تجمع معتادان بدل شده است. البته خانه پدری جلال، تنها مشتکی از خروار آثار در معرض تخریب در کشور است. شاید یکی از مشکلات جدی در این زمینه را بتوان در ضعف قوانین موجود در این حوزه جست‌وجو کرد. متأسفانه مهم‌ترین قانون حوزه میراث فرهنگی که در آن الزامات حفظ و جلوگیری از تخریب آثار و بناهای میراث فرهنگی بررسی شده است، مصوبه آبان ماه ۱۳۰۹ شمسی است که با گذشت ۹۰ سال از زمان تصویب آن، به بازنگری جدی متناسب با اوضاع امروز جامعه نیاز دارد. قدیمی بودن این قانون سبب شده است تا در موارد مختلفی، دیوان عدالت اداری، با وجود ارزش‌های تاریخی یک اثر، حکم به ارزشمند نبودن آن بدهد و در مدت کوتاهی با خروج اثر از فهرست آثار ملی، سودجویان آن را تخریب و به ساختمان مدرن تبدیل کنند.

در کنار این ضعف قانون، بی‌عملی مسئولان و تأمین نکردن بودجه مناسب برای حفظ و نگهداری این آثار و استفاده نادرست از ظرفیت‌های بخش خصوصی سبب شده است تا هر روز شاهد از بین رفتن یکی از آثار مهم باشیم. البته این بی‌توجهی‌ها در شرایطی است که کشورهای همسایه، به راحتی درصدد مصادره آثار ملموس و ناملموس فرهنگی کشور هستند تا از نم‌بی‌خیالی مسئولان ایرانی، کلاهی برای هویت و فرهنگ خود بسازند؛ شاید آخرین نمونه آن، نصب مجسمه «ابن سینای ترکی» در بیمارستانی در آنکارای ترکیه باشد که ترک‌ها در بی‌خیالی مسئولان ایران، به دنبال مصادره آن هستند.

مختص بازیگران و مجریان نیست؛ بلکه حتی به مهمانان برنامه‌ها نیز کشیده شده است؛ به طوری که «فضل‌الله شریعت‌پناهی» طراح و برنامه‌ساز و مدیر گروه اجتماعی شبکه اول سیما در این باره گفته است: «مهمانان بازیگر و خواننده و حتی ورزشکاری که برای بسیاری شناخته شده نیستند، می‌گویند که ۳۰ میلیون می‌گیریم برای آمدن به برنامه تحویل سال.»

البته پیکان این چرخه مریض تنها متوجه صدا و سیما نیست، بلکه بیش از آن سیستم‌های دیگری مانند شبکه نمایش خانگی هستند که به سطح توقعات نامعقول دستمزدها دامن زده‌اند. دستمزدهای میلیاردی و بادآورده‌ای که موجب شده است تا سطح توقعات بسیاری از افراد این قشر بالاتر رفته و برای یک سریال تلویزیونی، دستمزدهایی نزدیک به آنچه برای یک سریال شبکه خانگی آن هم با همه حواشی و مصائب محتوایی‌اش-نصب‌شان می‌شود، طلب می‌کنند، حال آنکه ثروت بادآورده برخی سریال‌های شبکه خانگی کجا و بودجه ساخت سریال‌های تلویزیونی که از بیت‌المال اختصاص می‌یابد کجا؟!

تهیه‌کنندگان زیادی نیز هستند که به این دلیل دچار چالش‌های زیادی شده‌اند، برای نمونه خانم بازیگری که به تازگی در یک سریال نمایش خانگی بازی کرده است، بعد از آن حاضر نیست به مبلغی کمتر از آنچه در شبکه نمایش خانگی به دست آورده، اکتفا کند.

بنابراین مسئولان فرهنگی کشور به خصوص نمایندگان عضو شورای نظارت بر صدا و سیما در مجلس، باید هر چه جدی‌تر به این موضوع ورود کرده و به ضوابط قانونی مرتبط با این وضعیت نابسامان سر و سامانی بدهند.

برداشت

پردهای جدید از یک نمایش!

مانکن زنده و ویرترین همراه با کشف حجاب کردند، بیش از آنکه یک هنجارشکنی برای تبلیغ لباس و فروش آن باشد، از سکانس‌های جدید سناریوی تهاجم فرهنگی پرده برداشته است؛ زن را ابزار کن تا شخصیت انسانی و خدادادی‌اش له شود، آن وقت هر کاری خواستی با چنین جامعه‌ای بکن!

هر چند در هر دو مورد، با این واحدهای صنفی و عوامل این نمایش‌های تقلیدوار برخورد شد، اما این صورت‌ظاهری ماجراست؛ باطن و حقیقت مسئله، پرداختن به این سؤال است که چرا یک جریان فکری استحاله شده، اصرار دارد تا «زن» ابزار باشد، نه انسان؟! ابزاری برای تبلیغ کالا یا لذت‌جویی چشم‌های ناپاک!

اگر به این پرسش پاسخ عالمانه‌ای داده شود، راحت‌تر می‌توان از نابودی فرهنگ جامعه جلوگیری کرد.

دست آدم‌های بیمار و لذت‌جو نشوند؟ پاسخ این پرسش پیچیده نیست، اما مسئله وقتی بغرنج‌تر و پیچیده‌تر می‌شود که عده‌ای پا را فراتر می‌گذارند و از مسئله حجاب و بدحجابی یا بی‌حجابی، به مرحله «نگاه کالایی به زنان» می‌رسند؛ در این حالت، مسئله «تهاجم فرهنگی» یا «ناتوی فرهنگی» بهتر درک می‌شود.

اتفاق اخیر در مشهد و کرمانشاه که در آن، دو واحد صنفی لباس‌فروشی بزرگ، اقدام به نمایش

اباحی‌گری، برای خودشان درست کرده بودند. چندان به مقدمه‌چینی نیاز نیست؛ مسئله حجاب و پوشش بانوان در اجتماع، از آن قبیل مسائلی فرهنگی است که همیشه محل نزاع و اختلاف فکری بوده و همچنان هم هست؛ کُنه مطلب هم چیزی نیست جز دعوا بر سر اینکه زنان چگونه و با چه ظاهری در جامعه حاضر شوند که هم نقش اجتماعی خود را ایفا کنند و هم حریم منزلت و کرامت انسانی آنها حفظ شود و ابزار

حامد کرمانی زاده

خبرنگار

وقتی حدود سه دهه پیش، رهبر حکیم انقلاب مسئله «تهاجم فرهنگی» یا «شبیخون فرهنگی» را مطرح کردند، عده‌ای نمی‌فهمیدند حقیقت ماجرا چیست؟! شاید حداکثر تصویری که از این مفهوم داشتند، این بود که به دلیل فضای مذهبی جامعه ایرانی که هنوز متأثر از روزهای دفاع مقدس است، این-به قول خودشان- سخت‌گیری‌ها مطرح می‌شود تا شرایط اجتماعی دستخوش تغییر نشود. وقتی هم که دو دهه بعد از آن روزها، رهبر معظم انقلاب این بار مسئله «ناتوی فرهنگی» را مطرح کرده و هشدار دادند، این عده باز هم نفهمیدند ماجرا چیست و البته این بار بیشتر از قبل، درگیر آشفتگی‌های ذهنی شده بودند که خودشان با خو کردن به فرهنگ

سرود

رؤیای ایرانی

رونمایی از جدیدترین محصول ماوا

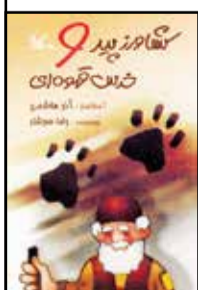
نماهنگ «رؤیای ایرانی» عنوان تازه‌ترین محصول مرکز موسیقی (ماوا) است که گروه سرود «وصال» اجرا کرده و در دسترس مخاطبان قرار گرفته است. شادی و امید بین مایه اصلی نماهنگ رؤیای ایرانی است که در تک تک کلمات آن موج می‌زند و چند نوجوان به عنوان قهرمان‌های کوچک

رؤیای ایرانی هستند. در این نماهنگ که به قلم امیر ارجمندی تولید شده، احسان جوادی آهنگساز، سیدمیرمحمد سجادی کارگردان، طاهارچکان‌باز تهیه‌کننده صوت و علی شمس به عنوان تهیه‌کننده نماهنگ حضور دارند.

کتاب

کشاورز پیر و خرس قهوه‌ای

داستانی پندآموز برای نونهالان

کتاب «کشاورز پیر و خرس قهوه‌ای» برای ششمین بار از سوی کانون پرورش فکری بازنشر شد و شمارگان آن به ۷۵ هزار نسخه رسید. این کتاب با تصویرگری «عادل رستم‌پور» برای اولین بار در ۱۳۷۴ برای مخاطبان بالای ۹ سال منتشر شده است. کتاب کشاورز پیر و خرس قهوه‌ای اثر رضا رهگذر

(محمدرضا سرشار) دارای داستانی تخیلی، مصور و پندآموز است. علاقه‌مندان می‌توانند این کتاب را از فروشگاه‌های کانون پرورش فکری و فروشگاه اینترنتی آن به نشانی «shop.kpf.ir» خریداری کنند.

جشنواره

فراخوان برای رقابت

نخستین جشنواره پویانمایی خانگی

حوزه هنری کودک و نوجوان با مشارکت معاونت قرآن و عترت وزارت ارشاد اسلامی و همکاری مؤسسه «سپهر سوره هنر» حوزه هنری، نخستین جشنواره تولید انیمیشن خانگی را برگزار می‌کند. علاقه‌مندان می‌توانند در سه گروه کودک (۵ تا ۱۲ سال)، نوجوان (۱۲ تا ۲۰ سال) و بزرگسال شرکت کنند.

همچنین برای یادگیری چگونگی تولید و آموزش ساده استاپ موشن، نام‌نویسی، بارگذاری فایل اثر و دریافت کد رهگیری می‌توانند به پایگاه اینترنتی این مؤسسه به نشانی «artfest.ir» مراجعه کنند.

یادداشت

دلهره‌های ما
تمامی ندارد...

میثم

رشیدی مهر آبادی

دبیر گروه دفاع مقدس

وقتی پرسیدم نسبتت با نقد چیست؟ گفت: من معمولاً از انتقاد ناراحت نمی‌شوم و اگر کسی به من انتقاد کند، آن را می‌پذیرم و خوشحال هم می‌شوم که به خودم گفته است و فرصت داشته‌ام از نظر بقیه مطلع شوم. انتقاد به نظر من مثل یک تیغ جراحی است و باید باشد تا بتوانم در کارهای بعدی براساس انتقاداتی که به کتاب‌های قبلی شده، با دید بهتری قلم بزنم. ولی نیت منتقد و پشت پرده کلمات آن هم بالاخره تأثیر گذار است؛ یعنی وقتی من ببینم یک منتقدی با دید دلسوزانه و منصفانه انتقاد کرده، خیلی خیلی بهتر می‌پذیرم و احساس خوبی به من دست می‌دهد و اگر احساس کنم یک نفر عجولانه و از روی اهداف دیگری خواسته انتقاد کند؛ هم احتمال پذیرش را کم می‌کند و هم به من حس خوبی دست نمی‌دهد. اینها را از نویسنده کتاب «یک محسن عزیز» پرسیدم. همان کتابی که این روزها هم موافقان زیادی پیدا کرده و هم مخالفانی دارد که با دقت و موشکافی، خط به خط آن را زیر تیغ جراحی برده‌اند. یک سؤال دیگر هم پرسیدم، گفت: موقعی که این کتاب را می‌نوشتید احتمال می‌دادید انتقادات تا این حد به سمت شما و کتابتان بیاید؟

خانم غفر حدادی جواب داد: من وقتی کتاب «خط مقدم» (درباره مقطعی از زندگی شهید حاج حسن طهرانی مقدم) را می‌نوشتم خیلی ترس داشتم؛ از این نظر که روای‌های آن همه زنده بودند. تناقضات روای‌ها در کتاب خط مقدم هم وجود داشت. در این کتاب هم روای‌ها مختلف بودند و گاه متناقض صحبت کرده بودند. در آنجا هم همین مشکلات برای انتخاب «روایت درست» را داشتم. در آن کتاب خیلی این احساس را داشتم که بعداً دچار مشکل خواهم شد و برای همه نوشته‌هایم سند داشتم. الحمدلله آن موقع هیچ مشکلی پیش نیامد و افرادی که مخالف بودند با یک توضیح ساده که فلان انفساق را فلانی روایت کرده و از روایت ایشان نوشته‌ام، خودشان قانع می‌شدند. اما در «یک محسن عزیز» وضعیت به نحو دیگری پیش رفت... اینها فقط بخش کوتاهی از گفت‌وگوی مفصل من با نویسنده کتاب «یک محسن عزیز» بود و هدفم از بیان‌شان این بود که بدانیم، پژوهشگران و نویسندگان دفاع مقدس از همان ابتدا با مشکلات ریز و درشت دست و پنجه نرم می‌کنند و تا وقتی کتاب‌شان زنده است و نفس می‌کشد، داستان دلهره‌های‌شان ادامه دارد. یک سال از رونمایی کتاب «یک محسن عزیز» می‌گذرد. کتابی که در ژانر نادرستان، نمونه موفق است برای کسانی که می‌خواهند درباره شهدا یا اتفاقات سال‌های جنگ بنویسند. کار تحقیق برای شخصیتی که سال‌های زیاد از شهادت می‌گذرد، سخت و جانفرساست و اینکه همه یافته‌ها را با ادبیاتی پرکشش و جذاب، در ۵۶۰ صفحه به نحوی بگنجانی که بیشتر مخاطبان را میخکوب کند، کار کمی نیست.

فانضه غفر حدادی، نویسنده جوانی است که در «یک محسن عزیز» و در ژانر نادرستان تلاش کرده با قلم داستانی، روایتی کاملاً مستند و مستدل را درباره زندگی «شهید محسن وزوایی» (فاتح عملیات‌های بازی‌دراز و فتح‌المبین) ارائه کند.

مهسا تاتلاری

خبرنگار

گاهی خانه‌ای بهشت می‌شود... خانه‌ای ستاره‌دار که مادری عاشق، در آن ساکن است... با دلتنگی هایش و خاطراتی که با آنها زندگی می‌کند و بهشتی که زیر پاهایش پهن شده... بهشت خانه‌ای است با حال و هوای زمان جنگ، با همان چینش، روی تمام پشته‌ها، پارچه‌های تزیین شده که با داستان مادر، دوخته و نوشته شده؛ حسینعلی، شهادت مبارک، دهه فجر مبارک... در یک طرف این خانه، صندلی‌هایی است که با پارچه تزیین شده و در مقابل مان به ردیف نشسته‌اند و میزبانی می‌کنند. روی یکی پوتین‌های واکس زده با بندهای بسته شده آماده است که با دیدنش، اراده‌مان را بر ادامه راه این شهید استوار می‌کند. صندلی دیگر، سوغات سفر زیارت کربلاست که مادر، سهم حسینعلی را هم کنار گذاشته است. قاب‌های زیارت امام هشتم، تاریخ کودکی شهید را گواهی می‌دهد، آن هم در کنار عکس تاریخی حضرت امام در پاریس. مادر همه دوست‌داشتنی‌های روزگار را با هم جمع کرده است... در قسمت دیگر خانه، تزیین‌ها زیاده‌تر شده. گل‌دان‌های کوچک و بزرگ گل و بشقاب‌های عکس که یادآور روزگار دهه ۶۰ است، اینجا تصویر تمام زیارتگاه‌ها تو را یکبار به سفری با چشم دل می‌برد و ناخودآگاه دست بر سینه می‌رود و سلامی... راستی، مادر همه دیدنی‌های چشم را برای پسرش به تعریف دل آورده است. نقاشی تصویر شهید و قاب بریده‌های روزنامه که از شهادت و خاطره حسینعلی گفته است، همه، کتاب بی‌کاغذی است که لحظات خواندنی و ماندنی این دیدار را رقم زد. این خانه تقویم روزشمار و سال‌شمار عاشقانه‌های مادر است، مادر شهید «حسینعلی توپچی». مادری که بعد از داغ همسر و پسر، با دلی شکسته پشت دار قالی می‌نشست تا روزگار را بگذراند... متأسفانه مادر شهید بر اثر آلزایمر برخی خاطره‌ها را به یاد ندارد. او حتی سال تولد شهیدش در ۱۹ آبان ماه ۱۳۵۹ در سوسنگرد را فراموش کرده است... به همین خاطر لابه لای صحبت‌های مادر، خواهر شهید هم درباره او سخن می‌گوید. و خدا ما را ببخشد که این همه دیر رسیدیم...

که خدا به من دو تا پسر داده که برای دین و اسلام می‌روند. اینها جزء گروه فدائیان اسلام بودند.

حسینعلی چه مدت توی جبهه بود؟
او را چند روز برای آموزش و تعلیم به جاده چالوس بردند. وقتی برگشت گفتم: حسینعلی جان! می‌توانی بروی جبهه؟ گفت: امتحان دادم، قبول شدم. مامان، چند روز چیزی به ما ندادند بخوریم به غیر از خرما. همه جوره ما را امتحان کردند. تقریباً دو هفته بعد از رفتن شهید شد.

حاج خانم برای شهادت‌ش آمادگی داشتید؟

وقتی رفت تا سحر بیدار بودم، بعد خوابم برد. خواب دیدم خانمی یک کلاف کاموای سبز به من داد. آن را دور دستم می‌پیچیدم. همین که داشت تمام می‌شد، با خودم می‌گفتم: حسینعلی، آنقدری نمونه شهید بشوی‌ها.

خبر شهادت را چه موقع به شما دادند؟

خواهر شهید می‌گوید: تلفن زدند و گفتند: شما خواهر حسینعلی هستی؟ گفتیم: بله. یک مرد جوانی با گریه می‌گفت: حسینعلی شهید شده. او برادر ما هم بود. من فکر می‌کردم چه طوری به مادرم بگویم، ولی مادرم فرق کرده بود.

حاج خانم وقتی خبر شهادت پسران را شنیدید چه حالی داشتید؟

بودند. او می‌گفت: بیا قبرم را به تو نشان بدهم، من شهید شدم. از آن بالا من را زدند. من توی گودال افتادم. آقایی بالای سرم آمد و به من آب داد. بیا برویم سر قبرم، نشانت بدهم. چند قدم مانده بود برسم که کفش هایش را در آورد و گفت: اینجا قبر من است. دیدی شهید شدم.

چه چیزی باعث شد حسینعلی به این مقام برسد؟

خواهر شهید می‌گوید: مادرم خیلی مؤمن و با خدا بود و برای دوری از گناه خیلی مراقبت می‌کرد. بچه‌ها را هم همراهی می‌کرد.

مادر، به جز دعای شما چه چیزی باعث شد پسران به مقام شهادت برسد؟

حسینعلی در محرم‌ها سینه‌زن و زنجیرزن امام حسین (ع) بود. وقتی خیلی بچه بود او را می‌بردیم حسینیه محل. جمعه‌ها هیئت می‌گرفتند. حسینعلی با سن کمش اصرار داشت که اسم مرا هم بنویس. از هیئت که می‌آمد می‌گفت می‌خواهم کار کنم، پول هایت را جمع کنم تا هر روز هیئت راه بیندازم.

آخرین کلام...

حسینعلی رفت، ولی راهش تمام نشد. بعد از او برادر دیگرم با اینکه بچه داشت، بیشتر وقت‌ها در جبهه بود. ما هم هنوز در ادامه راهش هستیم.

خوشحال بودم، چون همیشه از خدا می‌خواستم بچه‌هایم در راه خدا باشند. بعد از شهادتش خوابش را زیاد می‌بینم!

ارتباط شهید با خانواده چطور بود؟

خواهر شهید می‌گوید: دوتا برادر هایت تبریز پیش مادرم بودند و من ازدواج کرده و کرج بودم. بعد از فوت پدرم یکی از برادر هایت را با خودم آوردم و حسینعلی که کوچک‌تر بود، پیش مادرم ماند. بعد از چند وقت، برای‌شان خانه گرفتیم و آنها هم نزدیک ما آمدند. خانه‌شان فلکه اول فردیس بود که بعد از شهادت حسینعلی به اسم او نام‌گذاری شد، ولی الان اسمش را تغییر داده‌اند!

شوهرم آهنگر بود. دوتا برادر هایت برای اینکه خرج زندگی را در بیاورند پیش او کار می‌کردند. وقتی حسینعلی می‌خواست جبهه برود گفتم: حسینعلی برای چه می‌روی؟ گفت: باید بروم. یک موقع شکلاتی شدم گریه نکنی. گفتم: شکلاتی شدم یعنی چی؟ با خنده گفت: جنگه دیگه، به وقت این طرف و اون طرفم را بیستن و آوردن، تو دیدی بخند!

وقتی شهید شد، اطلاع دادند که پیکرش برنمی‌گردد، چون آن منطقه بمباران شده است. شما برایش مراسم ختم بگیرد.

من به خاطر نیامدن جنازه‌اش ناراحت بودم، خواب دیدم حسینعلی آمد. دوتا خانم هم ایستاده

خاطره

روایت افسر مصری

گوشه‌ای از پارک نشسته بودیم و صحبت می‌کردیم که مردی میانسال با قدی کشیده و صورتی ترائیده آمد و کنار من نشست. باب سخن باز شد و کاشف به عمل آمد که مرد، باز نشسته ارتش مصر است. گفت: «من در آخرین جنگ عرب‌ها و اسرائیل در دهه ۷۰ میلادی بچه بودم و ستم قد نمی‌داد. اما در جنگ ایران و عراق در دهه ۱۹۸۰ میلادی بوده‌ام. ایرانی‌ها جزیره فاو را گرفته بودند و من همراه ارتش مصر در عملیات آزادسازی فاو شرکت کردم. من فقط می‌توانم بگویم که ایرانی‌ها واقعاً در جنگ عراق شجاعانه جنگیدند...». این اقرار افسر ارتش مصر، که حکما از کسانی بود که کنار دیگر افسران و سربازان کشورهای عربی به یاری صدام شتافته بودند، در باب رشادت و شهامت ایرانی‌ها برای من کافی بود که گفت‌وگویم را همان جا ختم کنم و از او جدا شوم.

راوی: سرباز روح رضوی طلبه کشمیری

قاب

مسافر کربلا

وقتی مسافر کربلایی، بار و بندیت هم مختصر می‌شود. اصلاً شرط اول مسافر کربلا بودن این است که بشود همه زندگی‌ات را در ساک کوچکی بگذاری و راهی شوی؛ اما دلت باید پر باشد. پر از عشق حسین (ع). چه مسافری زیادی که به عشق کربلا رفتند و دیگر برنگشتند و چه بسیار مسافرانی که برگشتند، اما دل‌شان جا ماند...

تازه‌ها

یک کتاب عزیز

محسن وزوایی ۱۸ ساله بود که انقلاب پیروز شد. خانواده‌ای معمولی در منطقه شمیران (شمال تهران) داشت که تا قبل از نماز عید فطر در سال ۱۳۵۷ و شکل‌گیری راهپیمایی‌های گسترده علیه رژیم ستمشاهی، کار و بارشان به سیاست و انقلاب نیفتاده بود. محسن می‌توانست همان سال‌ها به آمریکا برود و درسش را ادامه بدهد؛ اما شعله‌های انقلاب، جانش را گرم کرد و ماند تا اینکه چهار سال بعد، پلاکاردی روی دیوار خانه‌شان بزنند و شهادت سردار رشید اسلام را تبریک و تسلیت بگویند. «یک محسن عزیز» کتابی ارزشمند درباره صفر تا صد زندگی اوست که انتشارات «سوره مهر» آن را چاپ کرده است.

مقابله با اقتدار علمی ما نقطه تمرکز دشمن است

فرمانده کل سپاه در جشنواره باقرالعلوم و افتتاح مرکز جامع ژنتیک نور دانشگاه بقیه‌الله (عج)

احسان امیری

خبرنگار

فرمانده کل سپاه با تأکید بر اینکه امروز دشمنان همه عرصه‌ها از جمله دارو، غذا، آب و درمان را عرصه جنگ با ما قرار داده‌اند، گفت: «امروز دشمن رشد و اقتدار علمی ما را هدف قرار داده و هر نقطه‌ای که دشمن روی آن تمرکز می‌کند، نقطه قوت ماست.»

به گزارش صبح صادق سردار سرلشکر حسین سلامی، فرمانده کل سپاه در جشنواره باقرالعلوم دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله الاعظم (عج) اظهار داشت: «یک کشور نمی‌تواند با توسعه جغرافیا بزرگ شود، حتی منابع اقتصادی کشورها هم محدود است؛ اما شاید تنها بتوان با دانش، ارزش‌های افزوده جدید به دست آورد.» وی با تأکید بر اینکه علم و آگاهی دامنه‌های عظمت یک کشور را گسترش می‌دهد، گفت: «اگر ذخایر علمی یک کشور رشد یابد، جامعه بزرگ می‌شود؛ در حالی که بیشتر جنبه‌های سیاسی، اقتصادی یا فرهنگی را عامل استقلال ملت‌ها در نظر می‌گیرند، اما استقلال علمی منشأ اقتدار یک ملت است.» سرلشکر سلامی با بیان اینکه هر آنچه سیطره بیگانگان را بر شئون جامعه ما زیاد کند وابستگی است، اظهار داشت: «دشمنانی داریم که همواره تلاش می‌کنند ما را کوچک و عقب نگاه دارند؛ زیرا کشوری که عقب باشد ضعیف خواهد شد و مجبور به تسلیم می‌شود؛ اما اگر کشور از سلطه علمی بیگانه خارج شده و نیازهای اساسی را در درون خود تولید کند، حتی اگر در محاصره جهانی هم قرار گیرد، زنده می‌ماند و رشد

می‌یابد.» فرمانده کل سپاه در ادامه با بیان اینکه برای جوان بودن یک جامعه باید هر روز شاخصه جدید و تفاضل و برتری جدیدی یافت، گفت: «ما می‌خواهیم مستقل باشیم و در علم استقلال داشته باشیم. در کنار آن، استقلال در سلامت هم مهم است.»

وی با بیان اینکه امروز دشمنان با تحریم‌های ظالمانه حتی دارو به ما نمی‌دهند و دانشمندان ما را ترور می‌کنند، گفت: «زمانی که فردی به دلیل حرکت در فضای علمی ترور می‌شود، به این معناست که دشمن رشد و اقتدار علمی ما را هدف قرار داده و هر نقطه‌ای که دشمن بر روی آن تمرکز می‌کند، نقطه قوت ماست؛ دستیابی به این مهم که دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله پیش‌رو و پرچم‌دار رشد علمی و پیشرفت‌های شتاب‌دار و نوین پزشکی در سطح ایران و جهان باشد، از این منظر سرچشمه می‌گیرد.» سرلشکر سلامی

افتتاح مرکز جامع ژنتیک انسانی نور

گفتنی است، در حاشیه این مراسم افتتاح مرکز جامع ژنتیک انسانی نور دانشگاه علوم پزشکی حضرت بقیه‌الله الاعظم (عج) با حضور فرمانده کل سپاه برگزار شد. بنا بر این گزارش تعیین هویت ژنتیکی، تحقیقات و فناوری ژن و سلول، پایگاه داده ملی ژنوم و خدمات ژنتیک پزشکی از جمله بخش‌های این مرکز است. فرمانده کل سپاه در حاشیه افتتاح این مرکز هم گفت: «با توجه به اینکه امروز پیشرفت‌های پزشکی در جهان به سمت توسعه دانش و فناوری مربوط به ژنتیک انسانی پیش می‌رود و جهان در تلاش است روش‌های تشخیص و درمان بیماری‌های مختلف را بر این اساس قرار دهد؛ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای اینکه در این عرصه از دانش و فناوری بتواند کشور را در امتداد خطوط پیشرفت جهان قرار دهد، مرکز جامع ژنتیک نور را راه‌اندازی کرد که در حوزه‌های مختلف پژوهش و خدمات‌رسانی می‌کند.»

وی با تأکید بر اینکه استفاده از علم ژنتیک تشخیص و درمان بیماری‌ها را آسان‌تر می‌کند، ادامه داد: «تشخیص هویت شهدای مفقودالاثر با استفاده از ژنتیک انسانی یکی از دستاوردهای این مرکز است. به عبارت دیگر این مرکز قادر است با استفاده از ژنتیک، هویت شهدای مفقودالاثر را مشخص کند. با راه‌اندازی این مرکز روند احراز هویت شهدای مفقودالاثر تفحص شده دوران دفاع مقدس و شهدای مدافع حرم تسریع و تسهیل می‌شود؛ همچنین این مرکز خدمات قابل توجهی را در حوزه‌های تشخیص درمان بیماری‌های صعب‌العلاج و هدفمندسازی بهتر فرآیند درمان ارائه خواهد داد.»

با تأکید بر اینکه انتظار داریم این تلاش‌ها در جهات متنوع با افق‌های بلند طراحی و دنبال شود، گفت: «علم امکان تسلط و چیرگی ایجاد کرده، به کشور عزت می‌بخشد و استقلال را به طور کامل تفسیر می‌کند.» وی با تأکید بر اینکه راه‌اندازی مرکز تحقیقات ژنتیک نور از جمله دستاوردهای مهم سپاه به شمار می‌آید، اظهار داشت: «وقتی می‌توانیم نقشه ژنتیک انسانی را رمزگشایی کنیم، درمان را راحت‌تر و دقیق‌تر به انجام می‌رسانیم؛ از این رو نباید از جهان عقب‌مانیم.» فرمانده کل سپاه با تأکید بر اینکه امروز دشمنان همه عرصه‌ها از جمله دارو، غذا، آب و درمان را عرصه جنگ با ما قرار داده‌اند، گفت: «ما تمایلی نداریم همه مسائل را با مدل جنگ بیان کنیم، اما این اقدام امروز توسط دشمن صورت گرفته است و با همت و تلاش می‌توان تهدید دشمنان را به عرصه رشد و پیشرفت تبدیل کرد.»

شاگردان راستین حضرت زینب (س)

بال ایثار و جانفشانی پرواز نمودند تا سلامت را برای دیگران به ارمان آوردند. «بی تردید، زبان از وصف تلاش‌های خالصانه شما پرستاران عزیز قاصر و الکن است و هیچ پادشاه دنیوی شایسته از جان گذشتگی‌ها و رشادت‌های کم‌نظیر شاگردان راستین مکتب حضرت زینب کبری (س) نیست جز شفاعت اخروی آن بانوی ارجمند که بهایی است بی‌مثال و بی‌مانند.»

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر عبدالله حاجی صادقی نماینده ولی فقیه در سپاه به مناسبت میلاد حضرت زینب کبری (س) در پیامی از مجاهدت‌های پرستاران در حفظ سلامت جامعه قدردانی کرد. به گزارش صبح صادق نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پیام خود با اشاره به تأسی پرستاران از حضرت زینب کبری (س) تأکید کرده است:

«پرستاران مجاهد که از دیرباز همواره در خط مقدم مقابله با همه‌گیری‌های تهدیدکننده سلامت جامعه بوده‌اند و در میدان‌های شوراانگیز دفاع مقدس نیز همگام و همراه با رزمندگان سلحشور حماسه‌ها آفرینند و امروز هم میدان پرخطر ویروس منحوس کرونا، به عرصه مجاهدت و رشادت آنان تبدیل گشته است، مردان و زنان بزرگی که ماه‌ها به دور از خانه و خانواده در آسمان رضایت خداوند با

پوشش بیمه‌ای سی‌تی‌اسکن

پزشکی و دندانپزشکی، مورد تجویز پزشکان، دندانپزشکان و بهره‌مندی از سوی بیمه‌شدگان نیروهای مسلح قرار گیرد.» وی در زمینه سطح تعهدات پوشش هزینه‌ای این خدمات جدید افزود: «بیمه‌شدگان محترم نیروهای مسلح، از این پس می‌توانند خدمات فوق را با فرانشیز ۱۰ درصد در مراکز درمانی دولتی و نظامی و با فرانشیز ۳۰ درصد در مراکز خصوصی دریافت کنند.» دکتر ابوالقاسمی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله الاعظم (عج) هم در این مراسم گفت: «پژوهش‌های سلامت‌محور، با اتخاذ رویکرد صحیح و به کارگیری فناوری‌های متناسب و نوین، می‌تواند منجر به پیشگیری، هدایت درمان، کاهش هزینه‌ها و مدیریت بهینه منابع شود و اقداماتی از قبیل راه‌اندازی سامانه سی‌تی‌اسکن تخصصی فک و صورت که امروز در یک‌گام مشترک رونمایی می‌شود، مصداقی از همین تجهیزات تخصصی فناوری‌ها است.»

در راستای ارتقای کیفی خدمات تحت پوشش دندانپزشکی ویژه بیمه‌شدگان نیروهای مسلح، خدمت سی‌تی‌اسکن تخصصی فک و صورت و CBCT)) به صورت رخ، در هفته‌پژوهش، با حضور مدیرعامل سازمان بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح و رئیس دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، در بیمارستان فوق تخصصی دندانپزشکی شهید شکر، تحت پوشش سازمان بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح قرار گرفت. دکتر امیر نسوروی، مدیرعامل سازمان بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح در این آیین، اظهار داشت: «سی‌تی‌اسکن از ناحیه فک و صورت به روش CBCT، به لحاظ اینکه به سی‌تی‌اسکن‌های معمول به بدن می‌تاباند و در عین حال از وضوح تصویرسازی بهتری نیز برخوردار است، می‌تواند به عنوان روش جایگزین برای تشخیص‌های درمانی در حوزه

بهر بخوان ببار

کتابخانه باز از جمله اموری بود که توانست شور و انگیزه کتابخوانی را در بین کارکنان ایجاد کند. این طرح به لحاظ بصری نیز جلوه خاصی برای مخاطبان بیرون از سپاه داشت که وقتی وارد یک ساختمان سپاه می‌شدند اولین چیزی که مشاهده می‌کردند کتابخانه باز در آن مجموعه بود. این طرح هویت فرهنگی سپاه را در بیرون هم به نمایش می‌گذاشت. برگرفته از کتاب دانش تجربی مدیران نمایندگی ولی فقیه در سپاه

کتابخانه‌هایی در سپاه داشتیم که پاسداران به آن مراجعه نمی‌کردند. فکر کردیم که اگر افراد به کتابخانه نمی‌روند، ما کتابخانه را خدمت همکاران ببریم. اعتقاد داشتیم که کتابخانه‌ها باید دوباره احیا شوند و جدا از مجموعه اداری هم باشند. ما نیازمند طرحی بودیم که دسترسی آسان به کتاب را فراهم کنیم. با این هدف کتابخانه باز را طراحی کردیم. اولین شعاری هم که در این طرح دادیم، این بود که ما به شما اعتماد داریم پس «ببر، بخوان، ببار». در خیلی از رده‌ها مکانی برای این منظور تدارک دیده شد و در کنار آن جایی برای مبادله کتاب پیش‌بینی گردید و در ادامه همین طرح، صندوقچه‌ای طراحی شد تا کسانی که کتاب مازاد در خانه دارند بیایند و در این محل قرار داده و از کتاب‌های موجود در آن ببرند. کار به جایی رسید که در سطح رده‌ها ۴۵۰۰ کتابخانه باز به این شیوه طراحی و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

پوشش مهر ماندگار

دبیر پوشش مهر ماندگار و مسئول قرارگاه حضرت مهدی (عج) بسیج سازندگی در گفت‌وگو با صبح صادق با بیان اینکه پوشش مهر ماندگار در لیبیک به بیانات فرماندهی معظم کل قوا برای کمک مؤمنانه و همدلانه به نیازمندان و مناطق محروم کشور آغاز شده است، گفت: «تاکنون بیش از ۴ میلیارد تومان فقط مشارکت مردمی در این طرح انجام شده و حضور شرکت‌های صنایع غذایی و شرکت‌های ارتباطی کشور چشمگیر بوده است.» «مهرشاد سهیلی» با اشاره به اینکه این پوشش با همکاری گروه‌های جهادی و نیروهای بسیجی و انقلابی در حال برگزاری است، گفت: «در این پوشش امیدوار هستیم که بتوانیم بیش از ۵۰ هزار سری جهیزیه نووروسان در مناطق محروم را تا ۲۰ اسفند ماه تأمین کنیم.» سهیلی عنوان کرد: «توجه ویژه به نسل جوان و اهتمام ورزیدن به این سرزمین‌های مهم کشور از مطالبات رهبر

معظم انقلاب اسلامی است.» وی افزود: «در شب یلدا خانواده‌های نیازمند را حمایت کردیم و با همت دوستان بسیجی و انقلابی تا ۴۸ ساعت قبل از یلدا بسته‌های غذا و میوه را به دست خانواده‌های شناسایی شده محروم رساندیم.» سهیلی آحاد خیرین را به این پوشش خیرخواهانه دعوت کرد و افزود: برای مشارکت کد #۵۰۰*۱۰*۵ را شماره‌گیری کرده یا به این وبگاه مراجعه کنید: http://pouyeshmehrandegar.com

مسئول قرارگاه حضرت مهدی (عج) در ادامه با بیان مجموعه این قرارگاه در سطح کشور ۱۵۰۰ همکار دارد، افزود: «ساخت ۲۰ مدرسه را در استان سیستان و بلوچستان آغاز کردیم و امیدواریم تمام این فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده پوشش تا ۲۰ اسفند به شکل کامل انجام شود.»

روى خط | درباره باز نشستگی ۲۵ ساله اطلاع‌رسانی شود

۰۹۱۱۰۰۰۵۱۸۸ / پس از ۱۰ سال خدمت هنوز خانه‌ای نداریم، تازه به ما گفته‌اند مدارک بیاورید؛ تازه جایی هم که در استان گلستان انتخاب کرده‌اند، جای مناسبی نیست.

۰۹۱۱۰۰۰۴۸۲۱ / در عملیات بزرگ بهداشت عمومی با نام و یاد سردار دل‌ها، شهید حاج قاسم سلیمانی در حال خدمت به مردم هستیم. / «حسین اسدی» از لنگرود

۰۹۱۳۰۰۰۸۳۳۰ / لطفاً مسئولان علت صادر نشدن مجوز تحصیل در دانشگاه پیام‌نور را به طور شفاف اعلام کنند.

۰۹۰۳۰۰۰۱۰۱۳۱ / ما ملت امام حسینیم. تمام گردان‌های امام حسین (ع) آماده اجرای فرامین فرمانده کل قوا هستند.

۰۹۱۳۰۰۰۱۰۱۳۶۰ / بنده ۲۱ سال سابقه کار دارم و نیروی رسمی هستم؛ اما چرا حقوق ما اینقدر کم است؟ چگونه به فرزندان‌آوری فکر کنیم؟

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / چرا دولت در قضیه سبیل بندر امام خمینی (ره) دوباره همانند سبیل پارسال خوزستان توانست آن را مهار کند؟

۰۹۱۴۰۰۰۱۲۵۲ / کد ۸۹ هستم و ۱۱ سال است که در منطقه عملیاتی آذربایجان غربی خدمت می‌کنم، واقعا چند سال است که وعده می‌دهند فوق‌العاده عمل می‌کنند؛ اما با این همه گرانی خبری نیست. خواهشاً رسیدگی کنید.

۰۹۱۵۰۰۰۳۰۸۳ / چرا در زمینه باز نشستگی ۲۵ سال به بالا با حقوق ۳۰ روز، نیروی انسانی اطلاع‌رسانی نمی‌کنند؟

۰۹۱۵۰۰۰۹۲۴۳ / در ابلاغیه فرزندآوری آمده است، کسانی که سه فرزند به بالا دارند در اولویت ساخت مسکن هستند؛ ولی نام‌نویسی از ماصورت نمی‌گیرد.

۰۹۱۸۰۰۰۶۹۶۱ / فرماندهان، تکلیف بسیجیان کد ۸۹ را مشخص کنند.

۱۵ سال است که تکلیف این کد ۸۹ مشخص نشده است.

۰۹۱۸۰۰۰۲۷۵ / پیشنهاد بنده این است که فرمی طراحی شود تا در ماه اسفند هر سال مبلغی از حقوق‌مان بادخواه‌به جای رد مظالم کسر شود؛ زیرا افراد از کمی، کاغذ، خودکار، رایانه و... بیت‌المال استفاده می‌کنند.

۰۹۱۸۰۰۰۳۸۱۶ / با وجود شیوع ویروس کرونا دوره عالی برگزار نمی‌شود و از موعد ترفیع ما هم رد شده است، لطفاً تصمیمی در این بحران گرفته شود.

۰۹۱۲۰۰۰۲۵۴۱ / «به رغم مدعیانی که منع عشق کنند/ جمال چهره تو حجت موجه ماست»؛ دشمنان رویاهای خود را درباره رهبر حکیم و مقتدر ما به خبر تبدیل می‌کنند! اما به کوری چشم بدخواهان مجاهدان جهان اسلام در زیر سایه امام زمان (عج) و رهبری‌های امام خامنه‌ای روز به روز سنگرهای جدیدی را فتح می‌کنند.

۰۹۱۸۰۰۰۳۰۵۸ / به تازگی در مجلس تصویب شده است که جانبازان و فرزندان شهدا باید رسمی شوند. چرا مسئولان این کار را نمی‌کنند؟ بنده جانباز ۵۰ درصد هستم.

۰۹۱۹۰۰۰۰۲۸ / چه تفاوتی میان جانبازان سپاه و بنیاد شهید وجود دارد؟! چرا بنیاد شهید برخی‌ها را پذیرش نمی‌کند؟ من ۴۰ درصد جانباز سپاهم و یک چشمم را از دست داده‌ام، اما بنیاد شهید رأی منفی داده است! چرا؟! /

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیر مسئول: بدالله جوانی

سر دبیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعیداللزایی، فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح الله پیمان، محمدرضا مهدیار اسماعیلی، حسین عبداللهی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری صفحه آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گوردزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswEEKly.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۹۸۱ | دوشنبه اول دی ۱۳۹۹

کتیبه سبز

شادیم ز میلاد

ای حضرت روح الله، عیسی پسر مریم میلاد همایونت، مسعود و مبارک باد تنها نه که ترسایان دلخوش به وجود تو ما امت احمد هم، زین عید، خوش و دلشاد

پیغام بزرگ تو، صلح است و امید و عشق بهر همه انسان ها، آزادی و خرسندی افسوس که دینداران، پیغام تو نشنیدند رنگ دگری گردید؛ این دین خداوندی

محسن مردانی

جوان

آماده پسا کرونا

محبوبه ابراهیمی

پژوهشگر سبک زندگی

یکی از مراقبت های مهم زندگی ورزش است؛ حرکت بدنی سالم و مناسب، با ایجاد نشاط روحی و تضمین سلامتی جسم؛ چراکه ورزش با ترشح اندروین در مغز، حس آسودگی خاطر و آرامش را به ارمان می آورد، در حالی که بی تحرکی، علاوه بر چاقی مشکلات روحی و جسمی دیگری به همراه دارد. با شیوع کرونا، ورزش نیز همچون سایر فعالیت ها دستخوش تأثیراتی شد، کلاس های ورزشی تعطیل شده و امکان فعالیت های ورزشی جوانان در باشگاه های بدنسازی و سالن های ورزشی و استخرها وجود ندارد. در عوض، بی تحرکی و نشستن پای گوشی های موبایل و گردش در فضای مجازی، رونق یافته و از این روزنگ خطر بی تحرکی به صدا در آمده، در حالی که در وضعیت بحرانی کنونی، لازم است علاوه بر توجه به تغذیه و خواب مناسب، با ورزش کردن، تأمین سلامت جسم، از حجم تنش ها و خشمم و پر خاشگری کاسته و به ارتقای سلامت جسمانی و ذهنی خود و جامعه کمک کنیم. باید در ایام خانه نشینی و قرنطینه، فرهنگ جدیدی در راستای ورزش در خانه فرآگیر شود و تمام اعضای خانواده، در محیطی دوستانه و مفرح، حرکات ورزشی ساده ای را در کنار هم انجام دهند تا با کمترین امکانات ورزشی، بیشترین درصد سلامتی را برای خود و خانواده و جامعه به ارمان بیاورند.

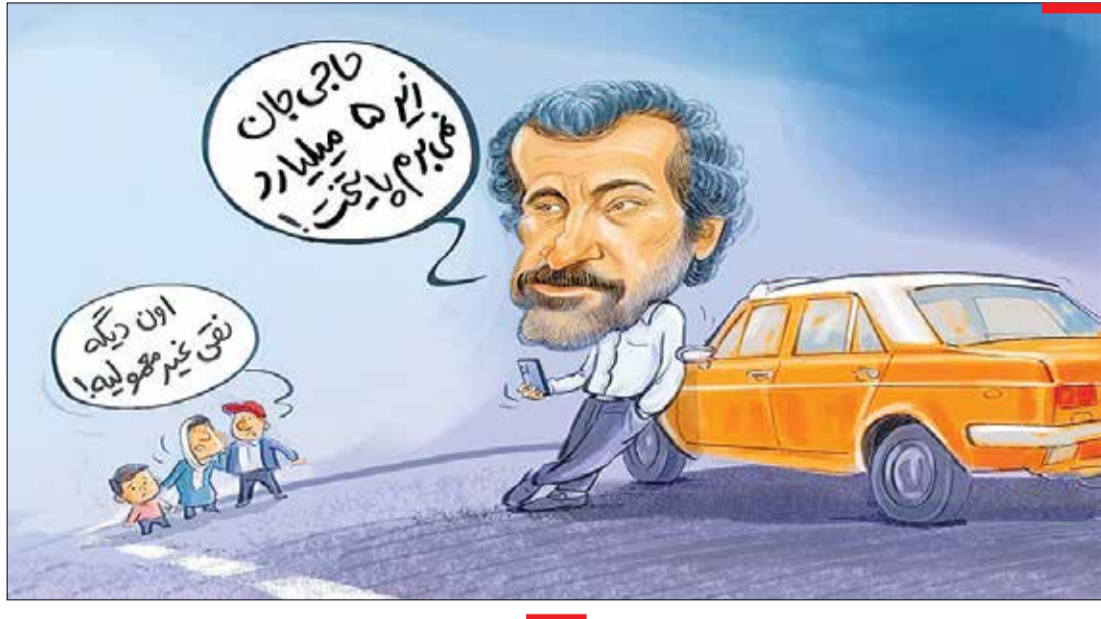
صبحانه لذت واقعی

برای لذت بردن از آنچه زندگی نام دارد، نیاز نیست شنب و روز را به تلاش و کار اختصاص داد. در واقع با شبانه روز دوییدن و به دنبال رفاه بودن، از لذت زندگی محروم خواهیم شد. لذت واقعی در راستگویی، در کمک کردن به نیازمندان، بوسیدن دست پدر و مادر، همراهی در بازی کودکان و با خنده آنها هم نوا شدن است. لذت زندگی به رضای بودن در کنار همه مشکلات است، به قناعت است، وقتی به آنچه در ذهن داریم، نمی رسیم، رضایت خداوند در همین است و آن هنگام است که نعمت ها سرریز خواهد شد.

تلخند

نمک خوردن و نمکدان شکستن /

درخواست دستمزد نجومی از سوی محسن تنابنده برای بازی در پایتخت! و فراموشی این بازیگر که محبوبیت و معروفیت فعلی خود را مدیون قاب تلویزیون است.

داستان

یک قاچ خوشبختی

لب زمره می کند: «اون از عروسی مون اینم از شب یلدا، مثلاً باید همه دور هم جمع باشیم، تازه آقا شیفتم هست...» گوشی را برمی دارد تا به رضا زنگ بزند و بعد از گله، از او بخواهد که حداقل شب یلدا در خانه بماند؛ اما یاد حرف های دیشب می افتد. یکی از همکاران رضا پدرش را از دست داده و یکی دو نفر هم مبتلا شده بودند و رضا ناچار بود جور آنها را بکشد تا کارهای کارخانه نخواست. مرد پرکار و مهربانش را دوست داشت؛ اما دلش نمی خواست زندگی اش اینقدر سوت و کور باشد. از پخت کیک منصرف می شود و یک بار دیگر سمت یخچال می رود. بشقاب خرما مثل کلید برق لامپ ذهنش را روشن می کند. اولین بار برای رضا رنگینک درست کرده بود و چقدر خوشش آمده بود. ساعت نزدیک چهار صبح است که رضا کلید را آرام می چرخاند و وارد خانه می شود. همان دم در با تعجب به لیلا که سر حال به استقبالش آمده،

صدیقه شاهسون

نویسنده

لیلا گوشی موبایل را توی دستش گرفته و با دقت سعی می کند حرف های فرزانه را به ذهن بسپرد. - یک لیوان ششیر، یک و نیم لیوان شکر، سه تا تخم مرغ و دو لیوان آرد... در حین گوش کردن به طرز تهیه پخت کیک، وسایل را روی میز آماده می کند. - فرزانه دستت درد نکنه... بقیه مواد رو بولد... لیلا سر و ته حرف های فرزانه را هم می آورد و گوشی را قطع می کند. دلش خیلی گرفته و اگر به توصیه مادر نبود، کیک هم درست نمی کرد. مدت زیادی نبود که از شروع بی سروصدای زندگی شان می گذشت. پوست لبش را به دندان می جود و با بغض زیر

صادقانه نشانی درست

خداوند به حضرت داود وحی فرستاد: ای داود! من پنج خواسته را در پنج جا قرار دادم و مردم آن را در جایی دیگر جست و جو می کنند و به آن نمی رسند. علم را در کم خوردن قرار دادم و مردم آن را در شکمبارگی می طلبند. عزت را در طاعت قرار دادم و آنها آن را در خدمت به سلاطین جست و جو می کنند. بی نیازی را در قناعت قرار دادم و آنها آن را در فزونی مال می طلبند. رضایم را در مخالفت با نفس قرار دادم و آنها آن را در رضایت نفس جست و جو می کنند. آسودگی را در بهشت قرار دادم و آنها آن را در دنیا می طلبند. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۵۳

قبیله عشق

عاشق شهادت

در سندج مدتی عهده دار زنان زندان شهر شده بود. در همان مدت کم آن قدر با زندانیان صحبت می کند و آنچنان در دل شان جای می گیرد که ضد انقلاب در نامه تهدید آمیزی برایش می نویسد: «و میندار که ما نیز با تو همین رفتاری را می کنیم که تو با ما کردی و بدان که در صورت دستگیری، لحظه ای زنده ات نخواهیم گذاشت و پوست تنت را با کاه پر خواهیم کرد.» بعدها از تو این منافع شنیدیم که بعد از ترور صدیقه، رجوی در یادگان اشرف عکسش را بلند کرده و گفته: «ما اینجور آدم ها را می کشیم.» او در بانه جذب سپاه و جهاد شد و به مناطق مختلف رفت و آموزش مردمی را که در اثر تبلیغات ضد انقلاب تأثیراتی گرفته بودند، به عهده گرفت. صدیقه در آخرین تماس تلفنی به من گفت: هیچ گاه تا این اندازه به شهادت نزدیک نبوده ام.

به نقل از مادر شهید صدیقه رودباری

صدیقه رودباری هجدهم اسفند ۱۳۴۰ به دنیا آمد. در آن زمان حتی با سن کم فعالیت های انقلابی داشت. خرداد سال ۱۳۵۹، از طرف جهاد سازندگی برای انجام فعالیت های جهادی به شهر بانه کردستان اعزام شد. ۲۸ مرداد ۱۳۵۹، روزی بود که صدیقه و دوستانش خسته از مداوای مجروحان و در حالی که پایه پای پاسداران دویده بودند، در اتاقی دورهم نشسته و استراحت می کردند، در همین هنگام دختری وارد جمع سه نفرشان شد. صدیقه چند بار او را در کتابخانه دیده بود، آن دختر به بهانه ای اسلحه صدیقه را برداشت و مستقیم گلوله ای به سینه اش شلیک کرد. صدیقه سه ساعت بعد از شلیک به شهادت رسید.

حسن ختام

بر کوره راه ما بتاب!

بهبانمان این است که راهها به سوی تو بسته شده، نمی شود راه جگرمان را پیش بگیریم و مهمان آرامش گنبد آبی ات باشیم. اما واقعیت این است که مگر راهی به سوی تو بسته می شود؟ مولای من! روزگار تاریک است و زمین و زمان بی تابند، دنیا در فقری عجیب دست و پا می زند، منجالی شده است تمدن، کورهای شده است علم کور و الکن ما! گویی راه فراری برای نجات نیست، ای آخرین ملجأ و پناه بشر! غرور و نخوت سردمداران ظلم را در هم بشکن! دل مان را با نگاه مسیحایی ات زنده کن، مگر ما جز تو کسی را برای جستن آرامش داریم؟ آقا جان! از ما که سراسر گناه و غفلتیم، چشم بپوش و دنیا را به خاطر قلب هایی که در انتظار منجی اند، روشن کن! ما اگر چه منتظران واقعی نیستیم، اما چشم امیدمان به این درگاه است، بتاب تا ظلمات دانش را از زمین برچیند.

سلامت

هوشمندانه انتخاب کنید!

زهر و وحیدی نیا

کارشناس علوم تغذیه

آیا می دانستید ظروف پلاستیکی ای که برای نگهداری مواد غذایی استفاده می کنید، در سلامتی شما و کودکانان نقش دارد؟ تا به حال به کد پشت ظروف پلاستیکی وقت کرده اید؟ در پشت ظروف پلاستیکی یک مثلث کوچک با یک شماره (کد شناسایی رزین) از ۱ تا ۷ وجود دارد. این عدد نشان می دهد پلاستیک از چه چیزی ساخته شده است. به طور کلی بهترین عدد ظروف پلاستیکی برای مواد غذایی شماره های ۱، ۲، ۴ و ۵ است. طبق توصیه انجمن اطفال آمریکا از ظروف پلاستیکی با کد ۳، ۶ و ۷ پرهیز کنید؛ چرا که پلاستیک شماره ۳ حاوی وینیل کلراید (PVC) است، شماره ۶ دارای پلی استایرن و شماره ۷ حاوی پلاستیک های مختلفی مانند بیسفنول A (BPA) است. این ترکیبات شیمیایی برای سلامت بدن انسان و به ویژه کودکان خطرناک است. سعی کنید غذاهای گرم را در ظروف پلاستیکی نریزید و برای نگهداری غذاهای سرد از این ظروف استفاده کنید. از قرار دادن این ظروف پلاستیکی در ماشین ظرفشویی خودداری کنید و هرگز غذای خود را در این ظروف در ماکروویو گرم نکنید. ظروف شیشه ای یا استیل ضد زنگ برای نگهداری غذاهای سرد یا گرم انتخاب های هوشمندانه و سالم تری هستند.

راه نرفته

الگوی خوبی باشیم

زهر سلطانی نژاد

مشاور خانواده

پرمش: پسر ۱۴ ساله ای دارم که خواسته های زیادی دارد و بسیار پرتوقع است، هرچه که او را در رفاه قرار می دهم، باز هم متوقع است، گاهی برای رسیدن به خواسته اش قهر می کند، نمی دانم با این رفتار او چه کنم، لطفاً مرا راهنمایی کنید.

پاسخ: پسر شکر گرامی؛ یکی از عوامل قانع نبودن فرزندان، پرتوقع بودن والدین است. آنها هنگامی که رفتارهای والدین را مشاهده می کنند، پرتوقع بودن را یاد می گیرند. برای نمونه، هنگامی که پدر از غذای همسرش ایراد می گیرد، یا مادر از لوازم خانه و خریدهای همسرش ایراد می گیرد، به صورت غیر مستقیم بر روی فرزند تأثیر گذاشته و پرتوقع بودن و ناسپاسی را در وی می پروراند. نکته دوم معاشرت ها و همنشینی هاست که بر روان ما اثر می گذارد. چنانچه با خانواده هایی در سطح پایین تر از خودتان معاشرت کنید، خصوصیت سپاسگزاری در شما تقویت می شود؛ ولی اگر با افرادی که سطح درآمد و زندگی شان از شما بالاتر است، همنشین شوید، آرام آرام نسبت به داشته های خود بی تفاوت خواهید شد. در چنین شرایطی کودک و نوجوان دانه به قیاس دست زده و بلدرفتاری و بهانه گیری می کنند. نکته سوم پاداش های بی جا و برآورده کردن بی مورد خواسته های اوست که موجب توقع بی جا می شود و فرزندان فکر می کنند در هر وضعیتی والدین باید به خواسته های آنان توجه کنند. حالا که فرزند شما در سن نوجوانی است و رفتار تان سبب شده است تا از شما سوءاستفاده کند، بهتر است در مرحله اول به خواسته های بی جا و قهر او توجه نکنید و به ازای هر قهر یکی از امکاناتش را محدود کنید. از طرفی برای او ابزارهای تشویقی، حتی در حد تعریف و تمجید از کار خوبش قائل شوید و در آخر لطفاً به نوجوان خود برچسب نزنید؛ بلکه به صورت نامحسوس رفتار بد او را متذکر شوید.